

Bundel van de Commissie Samenleving van 4 oktober 2018

Agenda bijlagen

Agenda Samenl 04-10-2018

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Inspreker(s)
- 3 Vaststelling verslag vorige vergadering
BV18.0121 Verslag commissie Samenleving van 13 september 2018
- 4 Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
- 5 Bespreekpunten
- 5.a Hospice - toegang voor mensen met laag of geen inkomen - geagendeerd door PvdA en L3B (3 bijlagen bevatten persoonsgegevens en staan in de iBabs map persoonsgegevens)
Griffie
T18.12306 Bespreekpunt Hospice toegankelijk voor alle inkomens
I18.27420 180824 Brief van Hospice aan B&W - cc aan cie samenleving - ongetekende versie
- 5.b Intentieovereenkomst De Snip - spreektijden 5 min 1e termijn/3 min 2e termijn
Simon Fortuyn
U18.08866 Ontwikkeling De Snip
I18.25487 Presentatie Visie De Snip
U18.09875 Beantwoording technische vragen bespreekpunt De Snip
- 5.c Halfjaarrapportage sociaal domein 2018
Ankie van Tatenhove, Kathy Arends
U18.09231 Halfjaarrapportage sociaal domein 2018
T18.10319 Halfjaarrapportage sociaal domein 2018
T18.11285 Monitoring Accenten 2018
- 6 Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020
<P>De Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 (T18.10202) vast te stellen.</P>
Ankie van Tatenhove
Voorstel Raad 11917
T18.10202 Tarievennota sportaccommodaties 2019-2020
T18.12618 Beantwoording technische vragen Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020
Leefbaar3B, CDA en WIJLansingerland
T18.12715 Memo uitleg Tarievennota Sportaccommodaties en BTW-regelgeving - bijlage bij antwoorden technische vragen
- 7.a Actualiteiten uit het college
- 7.b Actualiteiten uit de commissie
- 7.c Verbonden partijen
- 8 Rondvraag en sluiting

Agenda

Aan de leden van de Commissie Samenleving
c.c. College van B&W, MT

Uw brief van/kenmerk	ons kenmerk/afdeling	Bijlage(n)	Lansingerland
	-- Griffie		20 september 2018

Onderwerp	Doorkiesnummer
Agenda	010-8004391/4392
Commissie Samenleving	
d.d. 4 oktober 2018	

Geachte commissieleden,

Hierbij ontvangt u de agenda voor de vergadering van de Commissie Samenleving, te houden op donderdag 4 oktober 2018 om 20.00 uur in de raadszaal van het gemeentehuis aan de Tobias Asserlaan 1 te Bergschenhoek.

U bent uitgenodigd deze vergadering bij te wonen.

De agenda voor de a.s. vergadering luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen voorzitter
2. Inspreker(s)
3. Vaststelling verslag vorige vergadering
4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
5. Bespreekpunten
 - 5.a. Hospice - toegang voor mensen met laag of geen inkomen - geagendeerd door PvdA en L3B (3 bijlagen bevatten persoonsgegevens en staan in de iBabs map persoonsgegevens)
 - 5.b. Intentieovereenkomst De Snip - spreektijden 5 min 1e termijn/3 min 2e termijn
 - 5.c. Halfjaarrapportage sociaal domein 2018
 6. Stukken ter advisering aan de raad
 - 6.a. Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020
 - 7.a. Actualiteiten uit het college
 - 7.b. Actualiteiten uit de commissie
 - 7.c. Verbonden partijen
 8. Rondvraag en sluiting

Hoogachtend,
de voorzitter,
Alexander Kuipers

Datum vergadering : 13 september 2018

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Leon Erwich, Machiel Crielaard, Henk Meester
VVD : Conny Hermans, Marloes Draak
CDA : Nelleke Bouman, Dave Bergwerff
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Erwin Barendregt
CU : Kees-Willem Markus, Paul Lieveise
D66 : Erik Jonker, Brecht Weerheijm
GroenLinks : Selgei Gabin, Diana van Reenen
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemaili

Voorzitter : Alexander Kuipers
Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Ankie van Tatenhove
Kathy Arends

Afwezig

Leefbaar 3B : Wouter Hoppenbrouwer
D66 : Eva Heijblom

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter verklaart de zomervakantie voor geëindigd. Hij opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Hoppenbrouwer, die vervangen wordt door de heer Meester, en van mevrouw Heijblom, die wordt vervangen door de heer Weerheijm.

De voorzitter brengt het mailbericht van de griffie in herinnering over de introducties. Na nader onderzoek is besloten dat zowel in de commissie als de raad de leden een onbeperkt aantal interrupties krijgen, in theorie. Belangrijke interrupties mogen geplaatst worden; dit is niet meer gemaximeerd tot 2. Zo ontstaat er in de commissie iets meer een debat en wellicht is dan in voorkomende gevallen geen tweede termijn nodig. De praktijk zal het gaan uitwijzen.

2. Insprekers

Er zijn geen insprekers.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 21 juni 2018

Er zijn geen opmerkingen ontvangen. Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De heer Crielaard stelt voor om de besprekpunten van GL en CU gezamenlijk te behandelen, omdat het hetzelfde onderwerp betreft. De heer Lieveise zegt dat het straks wel duidelijk wordt, dat het om twee verschillende aspecten gaat. Er is één overeenkomst, namelijk het woordje 'roken', maar de insteek is heel verschillend. De voorzitter besluit namens de commissie, dat het twee afzonderlijke agendapunten blijven. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Inventarisatie rondvragen:

De heer Lieveise: zorgverzekering.

5. Besprekpunten:

5.a Besprekpunt 'Op weg naar een rookvrije generatie'

De heer Lieveise bedankt de commissie voor het feit dat hij dit onderwerp mag invliegen. Het thema 'Op weg naar een rookvrije generatie' behoeft voor veel mensen nauwelijks een introductie. Het tij is mee, als er gesproken wordt over dit grote probleem. Een feit is dat 18% van de volwassen inwoners van

Lansingerland een roker is. Elke week raken honderden kinderen in Nederland verslaafd aan raken. Meer dan 50% van deze rokers zal overlijden aan de gevolgen daarvan. Er is een campagne gestart met de naam 'Op weg naar een rookvrije generatie'. De hartstichting, KWF kankerbestrijding en het longfonds werken hierbij samen. De insteek is niet om iets te doen tegen het roken van bestaande rokers, maar vooral om ieder kind de kans te geven om volledig rookvrij op te groeien. En dan met name: wat kan men doen? Het gaat veel om doen en over de nieuwe generatie. Gemeenten spelen hier een grote rol in. Door alle politieke stromingen wordt hier aan gewerkt. In Nijmegen kwam D66 met rookvrije speeltuinen, in Zwolle was het de PvdA en het CDA, die rookvrije sportparken op de agenda zetten, in Amsterdam zijn inmiddels de VVD-gebouwen rookvrij geworden en men wil de gemeentelijke gebouwen rookvrij hebben. Recent was er een goed bezochte themabijeenkomst van de adviescommissie sociaal domein, de voorzitter is hier aanwezig. Hij gaat niet herhalen wat er allemaal aan bod kwam, want dat was erg veel. Wel noemt hij het voorbeeldgedrag van beleidsmakers, docenten, coaches, vrijwilligers, ouders op uiteenlopende faciliteiten als scholen, sportaccommodaties, juist ook langs de lijn en speeltuinen. Vanwege die voorbeeldfunctie is hij benieuwd of de commissie mee wil denken of er concrete stappen ondernomen kunnen worden, die passen in deze campagne. Hij brengt een aantal voorbeelden naar voren. De eigen gemeentegebouwen rookvrij maken. Benaderen van sportverenigingen, zowel kantines als langs de velden. Speeltuinen actief benaderen en het zwembad. Tot slot ook de scholen. Het Wolfertlyceum had een mooi voorbeeld: geen inpandige rookkamers meer, maar een afgesloten hok buiten het gebouw. Dat was zodanig effectief, dat veel rokers het als een hulpmiddel zagen om te stoppen met rokers. De insteek is niet om het moeizame stoppen met roken te vergemakkelijken, maar de nieuwe generatie te beschermen. De voorzitter vindt dit een helder betoog. De commissie wordt uitgenodigd om te reageren.

Voor de heer Jonker is een gezonde levensstijl en het voorkomen van vermijdbare zorgbehoeften een belangrijk uitgangspunt. D66 is dan ook voorstander van een tabak-ontmoedigingsbeleid. Waar een verbod geldt, moet het streng gehandhaafd worden. Om gebruik van tabak te ontmoedigen is D66 ook voorstander van de display-ban, waarbij tabakswaaren niet langer in het zicht verkocht mogen worden. Bij onvoldoende daling van het roken zijn het beperken van het aantal verkooppunten en het verhogen van accijnzen ook vervolgstappen voor D66. Daarnaast is en blijft voorlichting op scholen en aan jeugd belangrijk. Hoe ziet D66 dat in het kader van het gemeentehuis? Er ligt nog best wat spanning in deze discussie, want een overheid moet zich niet teveel willen bemoeien met het individuele leven van mensen. Het is derhalve prima om roken niet toe te staan in openbare ruimten en in het gemeentehuis, maar het gaat wel ver om werkgevers het moeilijker te maken om sigaretten te gebruiken. Dat vindt een liberale partij als D66 lastig. D66 wil de mogelijkheid blijven bieden in aparte, afgezonderde ruimtes. Van het ontmoedigen door een slechte plek te kiezen vraagt D66 zich af of dit een effectieve aanpak is. Laat onverlet, dat D66 volledig achter de inhoud en richting staan, maar soms verschillen partijen van mening in de nuances m.b.t. de aanpak. Hij viel nog over het woordje 'pauze', dat mensen niet bereikbaar zijn in pauzes. Maar dat is iets fundamenteels. In een pauze mag iemand van alles gaan doen en ook buiten roken. Dat is de eigen tijd van de medewerker en daar mag men niet aan komen.

Mevrouw Draak begint met een kleine anekdote. In 1989 was zij op rondreis in de VS. Zij heeft daar een honkbalwedstrijd bijgewoond in een stadion en daar werd niet gerookt en dat was de normaalste zaak van de wereld en niemand overtrad die regel. Er waren daar toen al rookvrije restaurants en als mensen zich vergisten, werden er excuses aangeboden. In dat licht bezien is het heel bijzonder, dat hier nu nog met elkaar over gepraat moet worden. Ze deelt een deel van het betoog van de heer Jonker. Ook de VVD is een liberale partij. Waar het gaat over betutteling of bemoeien met keuzes van mensen, dan gaat dat ook de VVD te ver. Maar waar het gaat over verantwoordelijkheid nemen over gezondheid van kinderen wordt dat in de fractie breed gedragen. Er moet geen discussie over zijn; de campagne voor een rookvrije generatie moet breed ondersteund worden. De CU vraagt specifiek naar de rol van de gemeente daarin. De fractie van de VVD heeft hierover gesproken. De VVD vindt dat de gemeente een rol kan spelen in het positief uitdragen van deze campagne. Wat de VVD betreft hoort daar wel degelijk bij dat in en rond het gebouw niet zichtbaar wordt gerookt. Het doel van de campagne is, dat kinderen niet in aanraking worden gebracht met roken. Wat een volwassen individu doet, moet hij in zoverre nog zelf weten. In het gemeentehuis komen vaak kinderen, die met hun ouders mee komen om een paspoort op te halen. Het lijkt dus logisch, dat een rookplek buiten het zicht van de hoofdingang wordt ingericht, daar kan de gemeente best stelling in innemen. Dan kan iedereen, die dat wil, nog roken, maar is het niet zichtbaar. De VVD denkt dat de gemeente best in contacten met scholen en sportverenigingen kan vragen hoe zij daar tegenover staan. Als de gemeente zelf uitdraagt een rookvrije gemeente te zijn, desnoods door het voeren van een logo op de website, wat gratis te downloaden is, dan geeft de gemeente al een goede ondersteuning, zonder direct keuzes te beïnvloeden. De heer Lieverse vraagt om iets meer uitleg m.b.t. dat het op betutteling kan lijken. Met roken wordt de omgeving ook beïnvloed, door het gedrag te laten zien en door de rook. Aan de andere kant: hoe kan men uitdragen een rookvrije gemeente te zijn? Wat wordt bedoeld met uitdragen als het tegelijkertijd daarmee wringt? Mevrouw Draak legt uit, dat het

om twee dingen gaat. De campagne gaat om de kinderen en dat stuk ondersteunt de VVD, omdat het past bij de liberale waarden, dat men verantwoordelijkheid neemt voor de omgeving. Met uitdragen bedoelt de VVD niet, dat er gekort wordt op subsidies als een vereniging of school niet rookvrij is. De VVD is het daar absoluut niet mee eens. Een liberale partij vindt, dat mensen hun eigen keuzes mogen maken. De gemeente kan wel laten merken dat het rookvrije beleid ondersteund wordt door er in ieder geval zelf mee te beginnen.

De heer Bergwerff zegt: het project 'Op weg naar een rookvrije generatie', opgericht door de hartstichting, KWF en het longfonds, moet de gemeente zeer serieus nemen. Het lijkt hem daarom ook niet onverstandig om als gemeente samen te werken met scholen en sportverenigingen om via rookvrije schoolpleinen en sportcomplexen een rookvrije generatie te stimuleren. Hij sluit daarbij dus aan bij de VVD en D66. Hij heeft echter nog niet gehoord, dat er ook rekening gehouden moet worden met het landelijke beleid, dat in 2020 ingaat. Scholen moeten volgens het rijk rookvrij worden en uiteindelijk ook de sportverenigingen. Weet de heer Lieveerse hier van? Heeft hij daar ook rekening mee gehouden? Er is gesproken over het rookhok in het gemeentehuis en dat vindt hij een moeilijke. Eens, de gemeente moet een goed voorbeeld geven, maar wat is het alternatief? Een gedeelte van de medewerkers wil door blijven roken. Wat wordt hun nieuwe rookplek? Men moet heel voorzichtig zijn met het rookhok hier. De heer Lieveerse weet van het landelijk beleid. Dit is één van de redenen waarom hij zegt dat het tij mee is. Zelfs grotere organisaties dan deze gemeente, zoals het UMCG in Groningen is rookvrij geworden. Daar werken ook mensen met pauzes. Het Erasmus MC breidt zelfs om niet alleen het ziekenhuis rookvrij te hebben, maar ook de straten er rondom en de hogeschool. Het wringt wellicht met liberale uitgangspunten, maar het belang van het rookvrij opgroeien van een nieuwe generatie wordt ermee gediend.

De heer Hoek is een niet-roker. Hij heeft nooit gerookt, terwijl zijn beide ouders rookten. Zijn moeder Caballero en zijn vader zware Brandaris en iedereen weet hoe dat ruikt in een auto en dat is voor hem de reden geweest om er nooit aan te komen. Het kan dus ook de andere kant op werken. Een rookvrije generatie vindt hij uiteraard bijzonder de moeite waard. Op de school waar hij werkt is men dit jaar begonnen met het rookvrij maken van het schoolplein. Het zijn moeilijk opvoedbare jongeren, die echt wel behoefte hebben aan een sigaretje. Ze beginnen ook spontaan te stuiteren. Het is een hele exercitie, maar men vindt het de moeite waard. WIJ is niet de partij van het betuttelen, zodat straks ook de borrel afgeschaft wordt of de bitterbal. Nee, men moet ook nog een beetje blijven leven. WIJ is veel meer van het vermijden en belonen dan van het verbieden en straffen. Straks komt stoptober er weer aan, waarbij iedereen verleid wordt om te stoppen. Als de gemeente dan een pot met € 10.000 beschikbaar stelt voor degenen die het lukt om te stoppen, zodat zij de pot kunnen verdelen. Het gaat niet om het bedrag, maar dan is men op een positieve manier bezig. Mevrouw Verhoef wil een dergelijk bedrag niet koppelen aan de prijsvraag wie het snelst kan stoppen met roken, maar dit stoppen in het professioneel ondersteunen van mensen om te stoppen, omdat het maar 1 op de 20 mensen lukt om uit zichzelf te stoppen met roken. De heer Hoek noemde maar een voorbeeld, hij staat voor alle ideeën open. Het zou ook en en kunnen. Verleiden werkt beter dan mensen buiten als verslaafden op een oninteressante plek te laten roken. Het moet vooral op een positieve manier aangevlogen worden. De rokers moeten ook een beetje gek gemaakt worden met elkaar om de pot binnen te harken. De heer Lieveerse denkt dat het goed is om serieus te blijven, zoals mevrouw Verhoef voorstelt. Termen als: we moeten ook een beetje blijven leven. Het ging nu juist om roken, om kinderen te beschermen tegen een gezondheidsprobleem. Gewoon doen betekent in dit geval ook serieus naar de feiten kijken. De heer Hoek bagatelliseert het niet. Hij probeert duidelijk te maken, dat iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid heeft. Hij is als gemeenteraadslid niet degene die zegt dat iets wel of niet mag. Voor de één is zijn rokertje belangrijk, voor de ander zijn borreltje. Dat moet ieder voor zich weten. Wel absoluut eens, dat er een inspanning gepleegd moet worden om op een positieve manier het rookgedrag terug te dringen. De heer Lieveerse spreekt hem persoonlijk aan op zijn verantwoordelijkheid als raadslid. Hij heeft de taak om mensen te wijzen op de consequenties. De heer Hoek vraagt zich af of de heer Lieveerse niet het idee heeft dat dit niet overal en in de media gebeurt. Dit is aan de orde van de dag. WIJ is het ermee eens, maar de aanvliegroute is anders.

De heer Crielaard doet zijn best om het mooie betoog van de heer Hoek te overtreffen. Op 13 juni vond de themabijeenkomst van ASD plaats over rookvrij opgroeien in Lansingerland. Er is besproken hoe de jeugd in Lansingerland rookvrij op kan groeien. Toen is gezegd: zien roken, doet roken. Kinderen kopiëren het gedrag van hun ouders en zullen sneller roken als zij hun ouders zien roken. Hier ligt ook de essentie. De voorbeeldfunctie ligt wat L3B betreft primair bij de ouders en niet bij de gemeente. De trendanalyse sociaal domein laat zien dat het op het gebied van roken de goede kant op gaat met de jeugd. In het rookgedrag is een daling zichtbaar. Tevens schrijft de huidige Nederlandse wetgeving voor dat er niet gerookt mag worden op plekken die bedoeld zijn voor gemeenschappelijk gebruik of voor publiek toegankelijk zijn. Daarnaast is het vanaf 2020 wettelijk verplicht om ook schoolterreinen rookvrij

te maken. Wat L3B betreft, is dit afdoende. L3B ziet geen aanleiding om als gemeente extra stappen te nemen t.a.v. het rookbeleid. De ASD adviseerde de gemeente om een lichte regierol te nemen voor het opstarten van een positieve discussie. Wat L3B betreft, is deze rol beter weg gelegd voor de GGD.

Mevrouw Verhoef gaat er puntsgewijs doorheen. Er zijn al veel zinnige dingen gezegd door andere fracties. Ze begint bij de campagne 'Op weg naar een rookvrije generatie', want daardoor is het allemaal heel concreet geworden. Dank aan de ASD voor het organiseren van die avond. Het mooie van die campagne is, dat het niet gaat om mensen te dwingen om te stoppen met roken of om rokers in het verdomhoekje te zetten, maar het ging echt om het voorkomen dat kinderen beginnen met roken. Het gaat echt om het niet beginnen, want hoe langer de verleiding van het roken uitgesteld wordt, hoe groter de kans dat iemand nooit gaat roken. Niet beginnen is altijd beter dan proberen te stoppen, want het is inderdaad ontzettend moeilijk om te stoppen met roken. Wat de PvdA betreft, is het belangrijk dat zoveel mogelijk scholen, sportverenigingen, scouting, plekken waar kinderen komen, speeltuinen zo snel als mogelijk overgaan op een rookvrije omgeving. Als de gemeente daarbij kan faciliteren, bijvoorbeeld door een gemeentebrede campagne op basis van het materiaal wat al door die beweging van rookvrije generatie voor handen is gebracht, zou de PvdA daar voorstander van zijn. Een klein zetje geven aan een campagne onder jeugdverenigingen, scholen e.d. waarbij het aan hen zelf is om het op te pakken. Dit valt niet af dwingen alleen maar positief te motiveren. Dan het gemeentehuis zelf. Het is goed als er niet voor de deur wordt gerookt en vooral niet op het terrein rondom het gemeentehuis, omdat hier kinderen komen of mensen met COPD en het is een openbare ruimte. De rookkamers vindt de PvdA wel een lastig punt. Het is voor sommige mensen echt heel moeilijk om te stoppen met roken en om ze dan weg te jagen naar een plek een paar honderd meter van hun werkplek, dat is voor de PvdA niet de juiste weg. Beter zou zijn als de afdeling personeelszaken aanbiedt om te helpen stoppen met roken via een professionele coach. Mochten er financiële drempels zijn voor werknemers, zouden die weggenomen moeten worden. De heer Hoek zei dat het om de eigen verantwoordelijkheid gaat. Aan de ene kant is dat zo, maar aan de andere kant is dat voor sommige mensen makkelijker. Als hierbij geholpen kan worden door de omgeving rookvrij te maken, dan moet dat wat de PvdA betreft gedaan worden.

Mevrouw Gabin is het ermee eens, dat de gemeente als overheidsorgaan een voorbeeldfunctie heeft. Maar een rookvrij gemeentehuis is nog lang niet voldoende om een rookvrije generatie te realiseren. Daar is wat meer voor nodig. Hier gaat zij wat over zeggen bij het volgende bespreekpunt.

Wethouder Van Tatenhove wil aangeven wat er is gebeurd sinds de ASD die avond heeft gehouden in het Wolfert lyceum. De ASD heeft de campagne rookvrije generatie op de kaart gezet. Inmiddels zijn de eerste sportverenigingen al rookvrij, dus dat is goed opgepakt. Bij de Kievit hangt een poster voor het raam, dat het speelplaatsje vanaf oktober rookvrij is. Het leeft dus. De gemeente heeft een lichte regierol. De wethouder heeft het aan de orde gesteld in het overleg met de onderwijs directeuren. Ook heeft zij gevraagd of het bekend is, dat voor scholen vanaf 2020 geldt dat ze rookvrij moeten zijn. Zij gaan ermee aan de slag. Ook als ze sportverenigingen ontmoet, stelt ze het aan de orde. Er is zelfs een hashtag en dat is: #geensigarettenestafette. Ze hoopt, dat het stokje van de één naar de ander wordt doorgegeven, zodat een volgende vereniging denkt niet achter te kunnen blijven. Sporten is werken aan de gezondheid en roken doet iets de andere kant op. Het is dus in beweging en daar hoeft niet veel aandacht aan besteed te worden. Dankzij de ASD. Het gemeentehuis heeft inderdaad één rookhok en dat vervult een functie. Iedereen die wil roken, moet naar het bestuursdeel komen. Het is niet aan de wethouder om hier iets van te vinden, maar P&O moet daar dan over nadenken. Roken voor de voordeur heeft een heel andere uitstraling; wie binnen komt loopt door een rookgordijn en dat moet men niet willen. Een plek voor het personeel is nodig, maar niet in een ruimte op de begane grond naast de hal, maar op een plek waar het publiek het niet ziet en niets van merkt.

Tweede termijn

De heer Lieverse is al met al tevreden met wat er gezegd is, niet in de laatste plaats met de ASD, die iets in gang heeft gezet in deze gemeente met die goedbezochte bijeenkomst. Het uitdragen van een rookvrije gemeente zijn, het zien roken doet roken, de campagne waarvoor gepleit wordt, de voorbeelden die de wethouder noemt, laten zien dat er al veel gaande is. Deze discussie kan ook weer iets aanjagen. Hij is tevreden met dit resultaat.

De heer Hoek kan het zich voorstellen, dat de MR hier ook iets van vindt. Is dat standpunt bekend? Hoe staat de MR er in? De voorzitter zegt dat er nee wordt geschud.

5.b Bespreekpunt 'Op weg naar een rookvrije generatie'

Mevrouw Gabin wil de discussie in een breder verband trekken en ook naar het beleid kijken. Met het ingediende bespreekpunt is getracht in beeld te brengen wat de plek is van roken in het gemeentelijke

gezondheidsbeleid, of de gemeente een ontmoedigingsbeleid of een tabaksbeleid moet ontwikkelen en hoe dit vorm gegeven zou moeten worden. Het draagvlak voor een rookvrij Nederland neemt toe. Steeds meer mensen, organisaties en gemeenten zetten zich in voor rookvrije plekken voor kinderen, van speeltuin tot school en sportvelden. Het is belangrijk om kinderen rookvrij te laten opgroeien, samen met de partijen in de gemeente. Kinderen worden overal nog met sigaretten geconfronteerd. Elke dag beginnen meer dan 100 kinderen met dagelijks roken. Dat zijn meer dan 35.000 kinderen per jaar. Alhoewel de rijksoverheid het tabaksbeleid in Nederland bepaalt, is op decentraal niveau een tabaksontmoediging zeker zinvol en ook nodig. Gemeenten gaan in belangrijke mate over de openbare ruimten, zoals speeltuinen, sportterreinen, scholen. Dit zijn de ruimten waar veel kinderen verblijven. Het rookvrij maken van deze ruimten is preventie, wat nodig is om een gezonde gemeente te creëren. Zo wordt niet roken op termijn de norm en is er over 25 jaar een generatie die rookvrij is. Ideaal gezien is ondersteuning van de gemeente maatwerk, maar om de ondersteuning praktisch haalbaar te maken dient gezocht te worden naar een aanpak hoe dit kan worden vorm gegeven. Een integrale aanpak, bestaande uit beleidsmaatregelen op het gebied van tabaksontmoediging is een oplossing, zoals het realiseren van rookvrije plekken om meer roken te reduceren en de zichtbaarheid van roken te verkleinen. Er kan ondersteuning worden aangeboden bij het stoppen met roken. Zo heeft de gemeente Oosterhout voor minima deze ondersteuning bij het stoppen met roken vergoed. Ook op het gebied van handhaving liggen er kansen. Zo kan de gemeente in samenwerking met de NVWA naleving van de tabakswet handhaven of bij het afgeven van vergunningen en subsidies die voorwaarde stellen, dat bij bepaalde activiteiten in de buurt van kinderen niet gerookt wordt. Gemeenten hebben vaak subsidierelaties met sportverenigingen en er kunnen bestraffende sancties worden opgelegd of stimulerende maatregelen. Ook op andere plaatsen, zoals tijdens evenementen en sportfestijnen zouden rookvrije ruimten gecreëerd kunnen worden. In de toepassing zijn meerdere routes denkbaar, de gemeente kan er een beleidspunt van maken bij vergunningverlening, landelijke fondsen zouden een evenementenplan kunnen maken etc. GL is benieuwd hoe de fracties hier over denken. Dient er enige vorm van beleid te worden ontwikkeld om een rookvrije generatie te kunnen realiseren?

Mevrouw Verhoef voelt wel enige overlap met het vorige besprekingspunt, maar het gaat ook om nieuwe aspecten. Ze blijft van mening: zorg dat kinderen op jonge leeftijd niet in aanraking komen met roken of zo min mogelijk. Er zijn al wetten, dat er in openbare ruimten niet gerookt mag worden. Ook in de horeca geldt een algemeen rookverbod, maar er zijn plekken op terrassen waar roken nog wel kan. Dan zou een volgende stap voor GL misschien zijn: helemaal niet meer roken op terrassen in Lansingerland. Daar is de PvdA het op dit moment nog niet mee eens. Ook rokers moeten een bepaalde ruimte hebben, hoe lastig dat ook is voor mensen die niet roken of er last van hebben. Het ondersteunen van mensen met stoppen met roken, zeker van mensen met een laag inkomen, daar staat de PvdA op zich achter, maar zij vraagt zich af of dat een taak van de gemeente is, want verzekeraars helpen mensen bijvoorbeeld ook met afvallen en het zou haar niet verbazen als verzekeraars ook het stoppen met roken geheel of gedeeltelijk vergoeden. Zij weet niet of die taak bij de gemeente moet liggen. De PvdA wil gaan tot wat zij bij het vorige punt heeft gezegd v.w.b. het rookbeleid in Lansingerland.

De heer Crielaard heeft al veel gezegd over rookvrij opgroeien. Bij een rookvrije gemeente denkt hij ook aan volwassenen. Voor volwassenen is het ook slecht om te roken, maar zij zijn wel handelingsbekwaam en in staat om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen acties. L3B ziet geen aanleiding om naar rookvrije straten te gaan zoals in Rotterdam of rookvrije zones zoals in Groningen. Dat is echt een brug te ver.

De heer Lieverse heeft al veel kans gehad om iets te zeggen, maar hij wil nu reageren op GL. De motivatie om te stoppen moet ergens vandaan komen. Voor veel mensen zijn dat hun eigen kinderen. Een andere motivatie is stevig aangesproken worden door een arts. Dat helpt 10% van het roken af. Het is jammer dat gezegd wordt, dat het moeilijk is. Teveel achterover leunen is spijtig op dit gebied.

De heer Hoek heeft goed naar de wethouder geluisterd. Het beleid van de gemeente is op dit moment bijzonder goed, met name motiverend optreden in de bilateraaltes met verenigingen en er specifiek aandacht voor vragen. Dat werkt op den duur. Hij zou hier mee verder willen gaan. Verder wordt iedereen steeds meer geconfronteerd met landelijk beleid. Het is een kwestie van tijd en dan mag men niet meer roken op terrassen. Voor schoolpleinen geldt dat in 2020. De trein rijdt vanzelf verder en de gemeente moet vooral aangehaakt blijven.

De heer Bergwerff is het volledig eens met WIJ. Hij is blij om te horen van de wethouder dat het de goede kant op gaat. Wat GL voorstelt over verbieden en handhaven, dat ziet het CDA niet zitten. Dat gaat te ver. Het proces gaat de goede kant op. Men moet uitkijken dat het niet geforceerd gaat worden. Als een vereniging niet mee wil met een anti-rookbeleid, dan moet de gemeente dat niet opleggen en dwingen. Het moet echt in een goede samenwerking gedaan worden met verenigingen. Verder moet men

kunnen vertrouwen op de verantwoordelijkheid van rokers zelf. Men komt niet verder met anti-rookplekken in Lansingerland.

Mevrouw Draak denkt dat het meeste inmiddels wel gezegd is. De VVD is blij om te horen, dat de wethouder het al ter sprake heeft gebracht bij diverse scholen en verenigingen. Tijdens de vorige commissie had ze al aangekondigd dat ze dat zou gaan doen. Richting mevrouw Verhoef zegt ze dat een rookruimte 300 meter verderop iets anders is dan een rookruimte buiten. Er zijn genoeg bedrijven en instellingen die een rookruimte buiten hebben ingericht. Als de gemeente wil uitstralen rookvrij te zijn, dan zou dat best buiten kunnen, maar dat is een detail. Het bespreekpunt van GL vindt de VVD echt te ver gaan, zoals het aanpassen van subsidieregelingen. Verenigingen mogen hun eigen beleid bepalen. Uiteindelijk gaat het rookvrij worden steeds verder. Het is goed als de gemeente er op een positieve wijze aandacht aan besteed. Wellicht bij gelegenheid een leuk fotootje van de wethouder in de krant, die het rookvrij-bord aan een hek schroeft. Dat soort dingen zijn leuk en daarmee laat de gemeente zien, dat dit ondersteund wordt.

De heer Jonker wil niet in herhaling vervallen. Hij bedankt GL voor hun bijdrage. Het is vooral belangrijk, dat verschillende lagen en partijen elkaar versterken. Er zijn veel partijen betrokken bij het terugdringen van het aantal rokers, centrale overheid, rijksoverheid, gemeenten, bedrijfsleven. Zij moeten allemaal hun rol vervullen. De reactie van de wethouder geeft hem vertrouwen dat Lansingerland er op dit punt goed invulling aan geeft. Als er verdergaande maatregelen nodig of gewenst zijn, vindt hij het moeilijk om daar in algemene termen over te spreken. Iedere partij die zich daartoe geroepen voelt, zou een concreet voorstel moeten indienen, zodat er vanuit de eigen politieke opvatting over gediscussieerd kan worden.

Wethouder Van Tatenhove bevestigt dat bij zorgverzekeraars aandacht is voor preventie, want gezond leven staat daar hoog op de agenda. Ze wil met de zorgverzekeraar, die de minima-polis aanbiedt, kijken of er wellicht iets te regelen is, waar stoppers mee geholpen kunnen worden vanuit de zorgverzekering.

Tweede termijn

Mevrouw Gabin is tevreden met het antwoord van de wethouder en de meningen van de overige fracties.

5.c Trendanalyse sociaal domein

De heer Barendregt spreekt: De voorliggende trendanalyses zijn elegant, systematisch opgebouwd en leuk om te lezen. Het laatste is mede ook het geval vanwege het feit, dat er veel positief nieuws in de analyses te bespeuren valt. Daarnaast sluiten de trendanalyses sterk aan op de alledaagse praktijk. Bij het lezen van de trendanalyses zag hij de nodige overlap met verhalen uit het veld. Een aantal zaken sprong er bijzonder uit. Zo is er het gegeven, dat zowel jongeren als ouderen langer thuis blijven wonen. De verklaringen hiervoor zijn niet zo moeilijk te geven. Bij jongeren kan gedacht worden aan lange wachtlijsten voor huurwoningen, dure starterswoningen en het sociale leenstelsel. Het is nu zaak om deze constatering een gevolg te geven. Het constateren moet anticiperen worden. Twee woorden komen dan bij hem naar boven: intergenerationeel bouwen. Temeer ook, omdat er over 13 jaar 50% meer 65+ers in de gemeente zullen zijn. De 65-jarigen van nu zullen tegen die tijd 78 jaar zijn en voor een groot deel zelfstandig wonen. Dit is een kwetsbare groep, ook als het gaat om de ontwikkeling van eenzaamheid. Een frequent contact met jongeren uit het eigen wooncomplex kan een deel van de eenzaamheid weg nemen. Laagdrempelige, goedkope vervoersmogelijkheden naar plaatsen waar gelijkgestemde ouderen samen komen kunnen het gevoel van geborgenheid verder versterken. De vraag die elk gemeenteraadslid zich in dit kader zou moeten stellen is: in hoeverre schep ik mogelijkheden om het e.e.a. daadwerkelijk te realiseren? In trendanalyse 2 wordt kort ingegaan op de mogelijk tanende gemeenschapszin in de samenleving. Jammer genoeg zijn de kansen en bedreigen als het gaat om gemeenschapszin langs de meetlat van het concept 'selectieve solidariteit' gelegd. Selectieve solidariteit houdt in, dat er nauwere banden ontstaan tussen groepen van mensen met dezelfde kenmerken. Het concretiseren van dit begrip is lastig. Waar wordt een kerk in dit spectrum geplaatst? Stevig verankerd in de samenleving, verenigd op basis van geloof, maar niet exclusief. Hij liep aan tegen de contextuele grenzen van het begrip. Tegelijkertijd begrijpt hij het onderliggende probleem wel. Verschillende groepen vanuit de samenleving komen niet meer automatisch met elkaar in aanraking. Ook hijzelf ervaart dit als een bedreiging. Gelukkig zijn er reeds initiatieven op dit gebied gaande, zoals een organisatie als Jong Perspectief. Vrijwilligers zetten zich binnen deze organisatie in als maatje van een jongere. Dit om het talent van kinderen en jongeren te helpen ontwikkelen. De heer Markus merkt op, dat selectieve solidariteit juist als kans wordt benoemd. De heer Barendregt ziet het juist als een gevaar. Klopt dat? De heer Barendregt leest in de analyse zowel kansen als bedreigingen bij dat begrip, maar het kan zijn dat hij het verkeerd gelezen heeft. Al met al is het noodzaak om systematisch samen met eeuwenoude en/of fonkelnieuwe organisaties te anticiperen op trends vanuit de samenleving. De voorliggende trendanalyses vormen

daartoe een gedegen aanzet. De voorzitter heeft geen waardeoordeel, maar vindt dat het buitengewoon eloquent verwoord is.

Mevrouw Bouman had bij het lezen van de trendanalyse een 'aha-erlebnis'. Had zij het al niet eerder gelezen of gehoord? Zoals bij het beleidsplan en de invulling van de 10 beleidsaccenten en niet te vergeten de jaarrapportage 2017. Een trendanalyse met de vraag welke acties nodig zijn en wat er bereikt moet worden. In haar optiek is dat helder: de gemeente gaat gewoon door op de ingestoken trend, dat zijn de beleidsplannen, de beleidsaccenten. Als er ontwikkelingen zijn, moet daar op geacteerd worden. Ze heeft altijd begrepen, dat er een evaluatie is t.a.v. de 10 beleidsaccenten. Dit wacht zij rustig af. Dat er een update is, is prima. Het gaat over ontwikkelingen bij jeugd, volwassenen en ouderen. Dan is het altijd jammer dat er gebruik gemaakt wordt van cijfers en gegevens van afgelopen jaren, dus dat is niet helemaal up to date. Voor de huidige nieuwe raadsleden is het zeker een prachtig document, waarin e.e.a. compact verwoord staat. Toch heeft zij wat opmerkingen. Er zijn ontwikkelingen in de jeugdwet. Er is sprake van een forse toename en er wordt onderzoek gedaan naar de ontwikkelingen, want het is enigszins zorgwekkend. Dan de toename zorg ouderen. Dat was wel te verwachten, want het aantal ouderen neemt toe. Dit is al eerder gehoord. Wie ouder wordt, heeft meer hulpmiddelen nodig en naast hulpmiddelen ook huisvesting en zorgplaatsen. De gemeente heeft een paar honderd zorgplaatsen en het is niet ondenkbaar, dat dit meer wordt. De vraag is hoe de gemeente daar mee omgaat en hoe het geregeld wordt. Dat ziet zij nergens staan. Over de ontwikkelingen m.b.t. jeugd en WMO is goede communicatie nodig. Laat men ervoor zorgen, dat er een goede communicatie komt naar huisartsen, thuiszorg en al diegenen, die te maken hebben met al die elementen en klanten die gebruik moeten maken van de WMO. Ze verneemt dat dit niet altijd goed gaat. Hierover is al het e.e.a. gezegd. Zorg ervoor dat er een goede communicatie is naar al die instanties, die te maken met de klanten van de gemeente, zoals bijstandsgerechtigden en nieuwe klanten. Wethouders moeten aangehaakt blijven bij de diverse overleggen met instanties. De gemeente heeft tegen de 600 uitkeringsgerechtigden. De economie trekt aan en hier liggen kansen en recent is er een convenant gesloten met ondernemers. Echter, als ze met ondernemers praat hoort zij, dat ondernemers met iemand uit het bestand zouden willen praten om te kijken of ze kunnen komen werken. Ze weten dan vaak niet bij wie ze moeten zijn. Onlangs is er een meet and greet sessie geweest voor ondernemers. Hier moet goed over gecommuniceerd worden, zodat iedereen weet met welke vraag hij bij wie moet zijn. Zorg dat de communicatielijnen goed zijn, want daar heeft ze nog steeds ernstige zorgen over. De tweede trendanalyse laat een vooruitblik zien en uitdagingen. Ze leest dat iedereen mee moet blijven doen, dat er toekomstbestendige woningen moeten komen. Ook zijn er allerlei kansen en bedreigingen, een prachtig verhaal om te lezen. En dan? Komt er een uitvoeringsplan? Wat gaat er gebeuren? Dat mist zij. Ze heeft de VVD-wethouder horen praten over dat er meer zal moeten gaan gebeuren. Aan haar de schone taak om ervoor te zorgen, dat er meer uit de bakken gaat. Ze hoort het graag. Ook communicatie voor deze wethouder, maar ook voor wethouder Van Tatenhove. Doe er iets aan, want het is ongelooflijk belangrijk.

Mevrouw Draak heeft een paar overlappen met het betoog van mevrouw Bouman. Ze heeft haar bevindingen per doelgroep opgeschreven. Wat de doelgroep jongeren betreft, heeft ze dezelfde conclusie getrokken als mevrouw Bouman, namelijk dat er wat oudere cijfers in staan, de cijfers over alcohol, drugs en roken zijn uit 2015. Heeft de wethouder hier wat actuelere informatie over? Wat opvalt is dat jongeren in Lansingerland het gemiddeld beter doen dan in den lande. Minder armoede, minder voortijdig schoolverlating, weinig achterstandsleerlingen, veel normale gezinnen, met voeding doen ze het goed. Maar met drugs en alcohol doen de jongeren het hier minder goed dan het landelijk gemiddelde. Dat is toch jammer. Heeft de wethouder hier meer actualiteiten over? De doelgroep volwassenen: het is begrijpelijk dat er een moeilijk beweegbare doelgroep, maar heeft de wethouder meer informatie. Toen zij deze vraag eerder stelde, was hier geen verdere informatie over. De doelgroep die langer in de bijstand blijft, lijkt te groeien. Welke kansen ziet de wethouder voor deze doelgroep? Kan ze hier meer over vertellen? Dan de doelgroep ouderen. Het is een zorgelijke ontwikkeling, dat over een aantal jaren de doelgroep 45-65-jarigen terugloopt. Dit is precies de groep die veel mantelzorg en vrijwilligerswerk doet. Tegelijkertijd wordt gezegd dat de gemeente gaat voor: iedereen blijft mee doen. Is dat wel haalbaar als er op 1 oudere nog maar 5 mensen zijn die voor die mensen klaar staan? Dan wordt er iets gezegd over kansen en bedreigingen. Graag wil zij benoemen: misschien heeft een knuffelrobot goede resultaten, wetenschappelijk gezien. De VVD heeft ooit de campagne gehad: normaal niet normaal. Een arm om iemand heen slaan vindt de VVD heel normaal. Een tamacotsi komt niet op iemand afrennen, die thuis komt, en een knuffelrobot zet geen koffie. Heeft de wethouder een idee hoe ervoor gezorgd wordt, dat mensen voor elkaar blijven klaar staan? Is er een mogelijkheid om meer te richten op jongeren in Lansingerland? Die groep blijft wel goed vertegenwoordigd. Kan het aantal maatschappelijke stageplaatsen wellicht worden uitgebreid? Kan er iets verzonnen worden, waardoor jongeren nu al worden verleid om vrijwilligerswerk te gaan doen, bijvoorbeeld bij ouderen. Zij maakt zich zorgen over hoe 'iedereen blijft meedoen' er uit gaat zien voor ouderen. Preventie en vooruit zien

zijn heel belangrijk. Tot slot de digitalisering. Er wordt moeite gedaan om cursussen te organiseren voor ouderen om ze te leren omgaan met iPad en computer. Hoe worden ouderen bereikt, die hier niets van willen weten? Over een aantal jaar is bijna alles digitaal. Zelf wordt ze al gek van alle mails van pensioenfondsen en belastingdiensten, die overal een berichtenbox en digitale ingang willen en ze is niet eens oud. Hoe wil de gemeente faciliteren, dat iedereen blijft meedoen?

De heer Jonker is blij met deze trendanalyse sociaal domein. Het beleid en de afwegingen worden ermee ondersteund, goede data die meerjarig en betrouwbaar. De huidige aanpak lijkt hier prima vorm aan te geven. Complimenten aan de wethouder en het ambtelijk apparaat voor dit mooie product en het beschreven proces, want ook het structurele karakter ervan is belangrijk. Datagedreven organisaties functioneren beter en efficiënter. D66 hoopt ook dat bij de nieuwe voorstellen van het college en de verdere plannen m.b.t. het sociaal domein deze kwantitatieve insteek wordt vastgehouden. Overigens laat dit onverlet dat niet alleen cijfers belangrijk zijn maar ook meer kwalitatieve factoren in het sociaal domein. Het is ook belangrijk om bepaalde percepties en concepten up to date en bij te houden. Het voorbeeld van die robot is mooi. Er wordt de indruk gewekt, dat een robot koud en kil is en geen bijdrage kan leveren aan ouderenzorg, terwijl de nieuwste toepassingen juist veel toegevoegde waarde hebben voor ouderen. Niet een robot die een arm om iemand heen slaat, maar wel een robot die iemand met Alzheimer eraan herinnert dat hij moet eten en medicijnen moet innemen. Het maakt dat mantelzorgers hun zorg en taak beter kunnen uitvoeren. Daar moet men ook oog voor hebben. Ook is het belangrijk om naar buiten te blijven kijken, niet alleen naar de eigen trendanalyse, maar ook naar wat ander wetenschappelijk onderzoek brengt. Men is afhankelijk van een netwerk en dat moet geactiveerd worden, maar in het NRC stond een artikel: wie hulp nodig heeft, heeft weinig aan een netwerk. Er is wetenschappelijk onderzoek gedaan naar hoe dat werkt. Het blijkt, dat de keizer geen kleren aan heeft. Het idee dat een netwerk helpt, valt in de praktijk zwaar tegen. Hiermee moet het principe niet aan de kant gezet worden, maar het moet wel een stuk bezinning opleveren t.a.v. het gemeentelijk beleid. Hoe gaat de gemeente om met die feitelijkheid? Aan de ene kant wordt uitgestraald, dat het netwerk geactiveerd moet worden, maar empirisch blijkt dat dit lastig is of zelfs niet werkt.

De heer Meester heeft de trendanalyse met genoeg gelezen. Hij vond het interessante lektuur. Eén ding viel hem op, namelijk dat er gesproken is over de grijze druk. Kennelijk worden ouderen gezien als een last. Hij wil hier een uitspraak van Isaac Newton tegenover stellen over de relatie tussen de generaties. Als ik verder heb kunnen kijken dan anderen, dan komt dat doordat ik op de schouders van reuzen stond. Anderen hebben vergelijkbare uitspraken gedaan. Het is niet alleen een eenheid van kracht. Inwoners van Lansingerland zijn in meerderheid tevreden, wat ook uit andere onderzoeken blijkt. Gemiddeld heeft men een goed inkomen en het aandeel van de bevolking wat afhankelijk is van een uitkering is lager dan bij vergelijkbare gemeenten. In de vooruitblik van de trendanalyse wordt terecht aandacht gevraagd voor een zestal aandachtsgebieden, in de notitie benoemd als uitdaging. Hij licht er één thema uit. Een maatschappelijke trend met grote impact is dat iedereen voor zichzelf moet zorgen. Omdat niet iedereen dezelfde kansen, capaciteiten en mogelijkheden heeft, ontstaat er ongelijkheid in vele opzichten. Die ongelijkheid neemt alleen maar toe, blijkt. Een ontwikkeling die L3B met bezorgdheid ziet gebeuren. Bepaalde mensen en groepen hebben te maken met uitsluiting, waardoor ze wellicht ontevreden worden. In verschillende westerse landen is te zien waartoe ontevredenheid toe kan leiden. Ontevredenheid en het gevoel achteruit gezet te zijn kan worden benut door leiders met verkeerde bedoelingen. De geschiedenis leert dat zulke ontwikkelingen tot bloedige revoluties en opstanden kunnen leiden. Dat zal niet meteen hier gebeuren, maar hij herinnert toch maar even aan een aantal gebeurtenissen in de vorige eeuw. Men moet er daartoe alert op zijn en blijven om elke ongelijkheid bevorderende ontwikkeling bestrijden. L3B vindt wat geschreven staat bij 'iedereen blijft meedoen' en 'gemeenschapszin in gevarezone' van groot belang. L3B wil dat iedereen mee doet en zich betrokken voelt met daarbij aandacht voor de zwaksten in de maatschappij. De wat ouderwetse uitdrukking dat de overheid een schilt voor de zwakkere moet zijn is onverkort of nog wel meer van toepassing in deze tijd. Hij houdt het bij deze algemene beschouwing. Hij neemt aan, dat op een ander moment de concrete maatregelen nog voorgelegd worden. Die worden dan besproken. Ter afsluiting vestigt hij de aandacht op het grote aantal vrijwilligers en maatschappelijke organisaties dat Lansingerland rijk is. Zij bieden de zwakkere waar nodig hulp en bevorderen de maatschappelijke samenhang. Dat moet gestimuleerd blijven worden.

De heer Markus merkt op, dat de trendanalyse twee jaar geleden aan de basis stond van het nieuwe beleid sociaal domein, ook zijn de verschillende accenten daarop afgestemd. Nu wordt er terug gekeken of het zo is geworden en of er nieuwe trends zijn bij gekomen. Er zijn veel herkenbare trends, waar twee jaar geleden al op ingezet is. Dit hoeft niet meer bijgestuurd te worden. Trends die anders zijn, zijn opgenomen in de verschillende uitdagingen. Vaak als een trend afneemt of als iets lager ligt dan het landelijk gemiddelde wordt dat als positief gezien, maar daar moet men voorzichtig mee omgaan, omdat een trend nog wel heel negatief kan zijn. Als het lager ligt dan het landelijk gemiddelde wil dat niet

altijd zeggen dat de gemeente op de goede weg zit. Wellicht moeten daar nog veel stappen gezet worden. Dan de genoemde uitdagingen. Meerder partijen zijn al ingegaan op het toekomst bestendig ouder worden. De verwachting is, dat er de komende jaren een tekort zal ontstaan van geschikte woningen voor ouderen en ook verpleeghuiszorg. Dat mist hij bij de uitdagingen. Hier moet zeker aandacht voor zijn. Hier liggen ook kansen, want er zijn nog wat woningbouwplannen. Op deze trend moet actie ondernomen worden. Als het nu gezien wordt, moet er nu op geacteerd worden. Een andere zorg is, dat er in toenemende mate een beroep gedaan wordt op mantelzorgers en vrijwilligers. Hij heeft een rondgang gedaan bij organisaties rond het sociaal domein en voor zijn gevoel bestond meer dan de helft uit vrijwilligers. Iedereen zei, dat het vinden van vrijwilligers lastig is, omdat de groep waaruit geput wordt steeds kleiner wordt. Dat is zeer zorgelijk. Veel in het sociaal domein drijft op vrijwilligers. De gemeente moet er echt kritisch naar kijken in hoeverre dit houdbaar is in de toekomst en of er toch niet professioneel maatwerk ontwikkeld moet worden om het tekort aan vrijwilligers wel of niet op te vangen. Het is prachtig wat al die vrijwilligers doen, maar wel oppassen dat er niet teveel op gebouwd wordt, omdat de groep kleiner wordt in de toekomst. Dan over 'iedereen blijft meedoen'. Er is een toenemende kloof tussen de kansarmen en kansrijken en dat is zorgelijk. Jammer, dat dit niet echt terug komt in de uitdagingen. De gemeente moet kijken wat eraan gedaan kan worden om de kloof te dichten of minimaal kleiner te maken. Bij het minimale kan hier actie op ondernomen worden. De CU ziet graag dat dit toegevoegd wordt bij de uitdagingen. Dan de selectieve solidariteit. Hij werd getriggerd door WIJ. Zelf vindt hij mensen die bij elkaar kruipen niet per definitie een kans. De heer Barendregt zegt dat er eerst conceptuele onduidelijkheid was. De CU heeft daar nu over nagedacht. Het kan namelijk op meerdere manieren uitgelegd worden, zoals een organisatie als de kerk. De heer Markus schaaft een kerk niet onder selectieve solidariteit. Hij vindt het gevaarlijk om verzuiling als een kans te zien voor de toekomst. Er liggen allerlei prachtige uitdagingen en punten, maar hij mist wat er met die uitdagingen gedaan worden. Gaat de gemeente er verder mee aan de slag? Komt het terug in komend beleid? Of blijven het uitdagingen, die er over 2 jaar nog steeds liggen. Het verschil kansarm / kansrijk en woningen voor ouderen zijn echt punten die snel opgepakt moeten worden. Het moet zo geregeld worden, dat trends in de toekomst omgebogen worden.

Mevrouw Van Reenen zegt: Het college geeft aan, dat de functie van een trendanalyse sociaal domein vooral checkend is, sluit de uitvoering nog aan op de praktijk? en signalerend: richt de gemeente zich op de juiste zaken? De trends zijn in de eerste bijlage door het college duidelijk benoemd en omschreven, waarvoor dank. GL heeft bij het uitvoeren van de signaleringsfunctie enkele vragen. Bij de jeugd is een toename waar te nemen van het gebruik van specialistische jeugd-GGZ. Tegelijkertijd wordt er in de trendanalyse aangegeven, dat binnen Lansingerland door professionals een toename van het aantal echtscheidingen wordt waargenomen. Heeft het college een beeld in hoeverre de toename van vechtscheidingen een directe relatie heeft met de grotere vraag naar specialistische jeugd-GGZ? Zo ja, welke acties worden hierop verricht om de vraag binnen de gemeente te doen verminderen? De toename van de vraag naar specialistische jeugd GGZ betreft de toegang tot de jeugdhulp. Bij de overgang van jeugdhulp naar de gemeente in 2015 is door de gemeente zoveel mogelijk ingezet op preventief jeugdbeleid. In hoeverre is achteraf geconstateerd, dat bepaalde zorgvragen te zwaar waren voor preventieve ondersteuning en was alsnog een doorleiding naar specialistische zorg noodzakelijk? Is het mogelijk dat de toename van specialistische jeugd GGZ in 2017 mede bepaald wordt door gebrek aan kennis en ervaring omtrent de juiste zorg in de eerste twee jaar, waarin deze hulp was overgedragen? In dat geval zou de toename van tijdelijke aard kunnen zijn. Inwoners zijn in grote getale actief binnen het verenigingsleven en zetten zich als mantelzorger in voor medebewoners. Echter, er wordt verwacht dat maatschappelijke druk op het gebied van mantelzorg door inwoners in de leeftijdsklasse 35-55 jaar de komende jaren steeds zal toenemen. De groeiende groep 65+ers zal de komende jaren steeds meer afhankelijk zijn en een beroep moeten doen op mantelzorg die de middengroep hen kan bieden, terwijl juist deze middengroep in omvang zal stabiliseren. Door deze druk heeft 37% van deze Lansingerlanders kans op depressieve klachten of angststoornissen. Deze klachten kunnen weer leiden tot aanmelding bij de GGZ met bijbehorende extra kosten. Dit moet de gemeente zoveel mogelijk voorkomen. Hoe denkt het college de druk op de middengroep te verminderen? Wat zijn de alternatieven om de mantelzorg alsnog vorm te geven als de middengroep deze mantelzorg niet meer kan bieden? Vanuit de trendanalyse heeft het college 6 uitdagingen geformuleerd, waar ze zich de komende periode op wil richten. De fractie van GL constateert dat deze uitdagingen in mooie woorden zijn beschreven, zoals de heer Barendregt ook al constateerde. GL vindt ze te algemeen geformuleerd. Er worden geen concrete plannen of een nieuwe koers aangegeven, zoals mevrouw Bouman ook al constateerde. Waar gaat het college de komende jaren mee aan de slag? Zijn de uitdagingen ook specifiek voor deze gemeente? Zijn het daadwerkelijk de vraagstukken die door de eigen inwoners zouden worden geformuleerd? In hoeverre zouden deze geformuleerde uitdagingen ook kunnen gelden voor een gemiddelde gemeente in de regio? De uitdagingen zijn niet smart opgesteld. Zo is de uitdaging 'iedereen kan meedoen' een standaard doelstelling, die sowieso van beleidsmakers en uitvoerders binnen het sociaal domein verwacht zou moeten worden. Er zijn geen kaders waaraan de raad kan toetsen op welke wijze het college vorm geeft

aan deze uitdagingen. Met andere woorden: wat GL betreft staan er nog teveel vragen open omtrent de invulling van het sociaal domein inzake wat, hoe en waarom. GL vraagt het college hier meer specifieke invulling aan te geven in een nieuw of aan te passen beleidsplan.

De heer Xhemaili wil de wethouder bedanken voor de zeer informatieve trendanalyse. Trendanalyse 1 gaat over het huidige beleid en trendanalyse 2 over toekomstgerichte trends. De PvdA heeft hier een paar opmerkingen over. Punt 3.2, huishoudomvang: tot op heden stijgt dit gering, maar in de toekomst kan dit dalen. Wordt er rekening mee gehouden bij het maken van beleid dat huishoudens krimpen? Punt 2.5, echtscheidingen en jongeren in eenouderhuishoudens: er zijn veel vechtscheidingen, waar kinderen de dupe van zijn. In de trendanalyse ontbreken de gevolgen hiervan. Wat betekent het voor armoede, schoolprestaties, jeugdzorg? Kan de wethouder dit toelichten? Punt 6.1: de analyse voor armoede en schulden ontbreekt. Wel wordt verwezen naar de jaarlijkse rapportages en cijfers, maar het ontbreekt aan referenties. Waar komen de cijfers vandaan? Kunnen de effecten verduidelijkt worden? De PvdA vindt, dat armoede meer een gezicht moet krijgen binnen Lansingerland. Lansingerland is een rijke gemeente, waar armoede geen plaats heeft. Ook in punt 6.1 komt naar voren dat de bijstandsuitkeringen van 5 jaar of langer blijft stijgen. Dit is heel raar in deze tijd met economische groei en voorspoed. Kan de gemeente niet een stapje harder voor deze mensen lopen om hen aan een baan te helpen d.m.v. gesubsidieerde arbeid of een ander alternatief, zodat zij uit een uitkering kunnen komen? Persoonlijk vroeg hij zich af hoe het met de vluchtelingen zit in Lansingerland? Zij wonen hier nu een aantal jaar. Hoe zijn ze hier geaard? Zijn ze gelukkig? Zijn ze blij? Hebben ze wensen of behoeften? Wat gebeurt er met die vluchtelingen? Punt 6.3.1: uit de trendanalyse en de beeldvormende avond kwam naar voren dat het aantal verwarde personen toeneemt. Zijn dit steeds dezelfde personen of komen er nieuwe personen bij? De politie moet veel mankracht inzetten om verwarde personen op te vangen en op te pakken. Hoe is die trend in Lansingerland?

Wethouder Van Tatenhove hoort van alle partijen reacties op deze trendanalyses. Het is een trendanalyse, geen beleidsplan, ook geen voorgenomen beleidsplan. Dit betekent inderdaad dat er nog geen acties in staan. Het ene document is een foto van wat op dit moment gezien wordt, terwijl het andere document laat zien wat er in de toekomst gebeurt en welke uitdagingen er liggen voor de gemeente. Dit betekent dat het college met die uitdagingen aan de slag gaan. Wat gaat het college concreet doet? Dat komt op het moment dat de gemeente weer aan de slag gaat met het beleid en dat gebeurt in de PDCA cyclus, dus dat is een constant proces en daarom wil de wethouder die trendanalyse regelmatig herhalen, omdat het goed is om af en toe naar buiten te kijken wat er in Nederland gebeurt en welke ontwikkelingen anderen zien, die in Lansingerland ook meegenomen moeten worden in het beleid. Waar het kan maakt het college gebruik van andere onderzoeksinstituten, zoals het SCP, RIVM, GGD. Voor bepaalde informatie is de gemeente ook echt van hun afhankelijk. Het klopt dat er cijfers in staan uit 2015, omdat de GGD wel elke 2 jaar een onderzoek doet in de regio, maar ze kiezen telkens een andere leeftijdsgroep. Elke leeftijdsgroep is één keer in de vier jaar aan de beurt. Soms heeft men dus, voor het gevoel, redelijk oude cijfers. Het is niet anders. Partijen vragen aandacht voor de groep 45-55-jarigen, die in een scheve verhouding komt te staan door de toename van het aantal 65+ers. Dat is inderdaad een signaal waar de gemeente echt iets mee moet. Dit betekent dat men op zoek moet naar een andere groep om vrijwilligers te vinden. Wellicht zijn dat de jongeren. Geprobeerd wordt of er een intergenerationeel iets kan starten, maar daar zijn beide groepen voor nodig. Aan de andere kant wordt ook gekeken wat er met professionele of semiprofessionele alternatieven gedaan kan worden, zoals Take Care. Als iemand geen mantelzorger heeft of geen netwerk heeft, kan Take Care zoiets wel doen. Het betekent inderdaad constant creatief nadenken. Welke betekenis heeft het als deze trend zich voort zet in de gemeente? Wijkt Lansingerland af van andere gemeenten? Zijn er gemeenten, die al goede voorbeelden hebben? Kunnen die gekopieerd worden? Past dat bij Lansingerland? Het vraagt een constant alert zijn, maar wel verder gaan. Hoe worden ouderen bereikt, die niet digitaal kunnen of willen worden? De meeste ouderen, die er nu aan komen, dus de jonge ouderen, vinden het meestal wel leuk om al dan niet via de bibliotheek of seniorenweb zo'n cursus te volgen. Een ipad werkt makkelijker dan een laptop, omdat ze veel met pictogrammen kunnen doen. De mensen die het echt niet kunnen, krijgen echt nog dingen op papier. Er zijn allerlei hulptroepen om mensen daarbij te helpen. Het zal nooit zo zijn, dat iedereen digitaal is. Het CDA vraagt aandacht voor communicatie. Eens, communicatie is heel belangrijk. Dat wordt ook op allerlei mogelijke manieren gedaan. Er worden gesprekken gevoerd met allerlei instanties, met medewerkers en op beleidsniveau. Zo is er recent overleg geweest met de huisartsen uit Berkel. De wethouder hoopt, dat dit de huisartsen in Bergschenhoek en Bleiswijk jaloers maakt, zodat zij dat ook willen. De wethouder is daarbij wel afhankelijk van partijen. Als zij op de stoep staat, is er niet gelijk een overleg op het niveau van afspraken maken. In de loop van de tijd rolt dit vanzelf uit. Er wordt gezocht naar openingen. Bij het jeugdteam is in een pilot een psycholoog toegevoegd om te voorkomen dat huisartsen altijd zelf het spoor bewandelen om jeugd door te sturen naar de GGZ, want soms zit er een ander verhaal achter het probleem van dat ene kind. Als de psycholoog kan achterhalen dat er meer speelt, dan komt men uit op een andere vorm van hulp en ondersteuning. Dan is de weg naar de GGZ

wellicht niet het meest geëigende pad voor een dergelijk kind. Als er aangesloten wordt bij huisartsen kan het hun ontlasten in de praktijk, want ook voor hun is het lastig als een moeder drie keer met een kind komt. Mevrouw Bouman begrijpt, dat Berkel loopt. Bij de andere twee is nog een hobbel te nemen. Is het niet mogelijk om vanuit de gemeente initiatief te nemen om rond de tafel te zitten? Misschien hebben ze zelf ook vraagpunten. Neem zelf de regie in deze. Is dit een optie? Wethouder Van Tatenhove zegt dat de gemeente dat doet. Met de huisarts in Berkel is er een regelmatige frequentie, de gemeente sluit aan bij een regulier overleg wat zij hebben, waarbij de gemeente mag inbreken in hun overleg met punten die zij aandragen of de gemeente heeft, zoals nu die jeugdpsycholoog. Bij de andere huisartsen hoopt de wethouder dat het daar naar toe gaat, want daar is nog geen regelmatige frequentie, maar daar wordt aan gewerkt. De gemeente houdt het pad open. Mevrouw Bouman adviseert om dit warm te houden. Het is zo een half jaar verder en ontwikkelen willen zij ook heel graag weten. Wethouder Van Tatenhove zegt dat dit gebeurt. Dan een vraag m.b.t. automatisering. Een robot kan niet alle warme handen vervangen, die mensen wel hebben, een blik in de ogen, even contact. De mens is nooit te vervangen, maar voor dingen waar het wel kan levert het soms winst op in de zorg door een robot in te zetten. Ook hier wil de wethouder de komende periode kijken wat er met robotisering geëxperimenteerd kan worden en tot welke resultaten dit leidt. Dan de ongelijkheid en ontevredenheid in de samenleving; de geschiedenis heeft een spiegel voorgehouden. Dit kan de wethouder onderstrepen. De CU vroeg om de kloof tussen kansarm en kansrijk toe te voegen bij de uitdagingen. Dit is een goed punt, want de kloof kan in toenemende mate problematisch worden. Goed om hier aandacht voor te hebben. De wethouder denkt dat het goed is om die toe te voegen aan het document. Dan de vechtscheidingen. Is er een directe relatie tussen het aantal vechtscheidingen en toename van jeugd-GGZ? Of er een directe relatie 1 op 1 is, dat durft de wethouder niet te garanderen. Zo moet het ook niet getypeerd worden. De jeugd-GGZ groeit en geprobeerd wordt om dit in contacten met huisartsen te bekijken of het kan dalen als er een andere toegang voor gebruikt wordt, omdat er breder gekeken wordt. Als het om een vechtscheiding gaat bij een kind, is dat breder in beeld. Dan kan er op een andere manier hulp en ondersteuning geboden worden. Bij zo'n signaal gaat de gemeente wel aan de slag. Voor de gemeente is er geen reden om te denken, dat de eerste jaren verkeerd geprioriteerd is of verkeerd is doorverwezen. Over alternatieven voor mantelzorg heeft ze het gehad. Dan nog de vraag of de trends specifiek zijn voor Lansingerland. Er zijn dingen die specifiek zijn voor Lansingerland en dat heeft met de demografische ontwikkelingen te maken, die wat atypisch is t.o.v. de gemiddelde gemeente in Nederland. Maar de dubbele vergrijzing, die voor heel Nederland geldt, geldt ook voor Lansingerland. Sommige trends zijn landelijk, maar daar moet de gemeente ook iets mee doen. Sommige trends zijn anders hier, maar dat wil niet zeggen dat ze elders niet voor komen. Alleen omdat ze hier op een atypische manier voor komen, zijn ze hier op een andere manier zichtbaar. Op de vraag waar de armoedecijfers vandaan komen, heeft de wethouder niet zo snel een antwoord. Zij kan dit schriftelijk of per mail doen toekomen. Hoe is het met de statushouders? Zoals met elke gewone Nederlander, de één heeft het wat beter naar zijn zin dan de ander. De één is flierefluitend aan het werk gegaan en de ander stoeit nog met de lessen Nederlands. Het zijn gewone mensen; over het algemeen aarden ze hier prima. Dan de vraag over verwarde personen. De gemeente heeft nog geen beeld of dit vooral meldingen zijn van dezelfde personen of dat het om unieke meldingen gaat. Dit moet nog uitgevist worden. Mevrouw Bouman had nog een vraag gesteld over de ontwikkeling van de zorgplaatsen. Vorig jaar is er de discussie geweest van huize Petrus. Er zijn nu 287 zorgplaatsen en de ontwikkeling is stijgende. Hoe gaat de gemeente daar mee om? Wethouder Van Tatenhove herhaalt waar zij mee begon: het is een trendanalyse. Dit geeft het signaal van: let op, er komt een rood knipperlicht, want het aantal ouderen neemt toe. Hierover worden al gesprekken gevoerd met DSW. Daarbij wordt gekeken naar de opgaven voor wonen. Waar wonen deze mensen? Zelfstandig? Of moet er rekening gehouden worden met geclusterd wonen? Mevrouw Bouman wacht het antwoord van wethouder Arends af.

De voorzitter drukt de commissieleden op het hart dat technische vragen van tevoren ingediend kunnen worden. Voor deze maand, zo na de vakantie, strijkt hij nog met de hand op het hart, maar zeker bij dergelijke technische stukken is het handig als zulke vragen van tevoren ingediend worden. Dan kan ook iedereen mee lezen.

Wethouder Arends doet samen met wethouder Van Tatenhove het sociaal domein. Dat werkt heel goed, twee vrouwen aan het stuur. Zo ziet zij het ook bij alle onderhandelingen in het college. Concrete afspraken m.b.t. het sociaal domein zijn niet terug te vinden in de trendanalyse, omdat de actieplannen later komen. Uiteraard wordt er al over nagedacht hoe het collegeprogramma eruit komt te zien en wat het college aan de raad gaat vragen. En dat gaat zeker over deze punten. Er zijn veel vragen gesteld over wonen en de trends. Er gaat veel vraag komen voor ouderen, maar ook veel vraag voor starterswoningen. De gemeente is enorm bezig met bouwen. De wethouder heeft gesprekken over Wilderszijde, vanmorgen heeft ze gesproken met de huurdersvereniging, maar ook met 3B Wonen. Er ligt nadrukkelijk een opgave met diversiteit aan woningen. Het gaat om starterswoningen, appartementen met 2 en 3 kamers, ook voor ouderen, en ook in samenhang. Voor de vakantie heeft de wethouder gesproken met een

ondernemer, die het initiatief wil nemen voor woningen in een pand vooral voor ouderen met gezamenlijke ruimten. Gezocht wordt naar meer diversiteit. De trendanalyse wijst uit dat het hard nodig is en wordt in alle gesprekken mee genomen. Dan het aantal uitkeringen. Tijdens de vorige raadsperiode vroeg de wethouder zelf telkens waarom het aantal niet naar beneden gaat. Van de week kreeg de wethouder een berichtje van het management, dat ze een feestje hadden, omdat ze onder de 590 waren gekomen. Niet meer op die 600, maar afgelopen dinsdag was het 586. De daling is ingezet. Er komt een inwonersgroei dus mogelijk gaat het omhoog, maar in relatie met het aantal inwoners wil de wethouder procentueel wel een daling zien. Terecht, want de economie biedt meer kansen. De afgelopen periode is echt een goed beeld gevormd m.b.t. welke groep het gaat. Dat was ook de kritiek, die bedrijven gaven. Er was een bak, maar wat zit er in die bak? Niemand wil in een granieten bestand zitten, want als iemand graniet is, beweegt men niet. Er wordt opnieuw gekeken naar welke mensen erin zitten en welke potentie er is. De afgelopen jaren is er vooral aandacht gegeven aan de mensen die snel bemiddelbaar zijn. Zij kunnen met economische groei snel aan het werk. Vanmorgen hoorde de wethouder, dat er wellicht nog 13 aan het werk gaan. Ze kent de instroom niet, maar al mooi dat deze medewerker met dit bericht kwam. De groep heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dat wordt terecht gezegd. Dat vraagt meer tijd. De caseload, het aantal wat ze onder hun hoede hebben, is veel te groot. Als hier meer aandacht aan gegeven moet worden, dan moet er echt een knop om. De wethouders zijn hier stevig over in onderhandeling in het college en dit wordt voorgelegd aan de raad, want er is geld nodig. Een deel van de kwetsbare jongeren naar werk, een deel van de asielgerechtigden naar werk, maar ook mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Als de commissie samenleving hier voor wil staan, is het straks belangrijk om bij de behandeling van de begroting en het collegeprogramma er keihard ja tegen te zeggen. Dan zegt de commissie: ja, wij willen investeren in deze groep mensen, want dat helpt om de caseload naar beneden te brengen. Naar beneden brengen is niet alleen het antwoord. Terecht is ook gevraagd wat ondernemers doen. Naast het werk-fit maken, moeten er banen zijn. Er moeten ondernemers zijn, die het lef en durf hebben om ook een stap verder te gaan en willen investeren in iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt. Mevrouw Bouman vraagt of zij de wethouder impliciet hoort zeggen, dat het bekend is dat er ondernemers zijn die dit heel graag willen. De toegang tot hier is een probleem, omdat ze niet weten bij wie ze dan moeten zijn. Ze hoopt, dat er goede communicatie komt. Hoe gaat dat plaats vinden? Wethouder Arends vindt dit een terecht punt. Bestuurlijk is gezegd, dat sowieso de combinatie gemaakt wordt tussen economie en werk en inkomen. Voorheen zat werk en inkomen in het sociaal domein, maar het ligt nu bestuurlijk bij één wethouder. De wethouder heeft besprekingen over economische zaken met grote bedrijven, waarbij ze ook de vraag ter tafel brengt hoe die ondernemers aan goed personeel willen komen en of ze het lef hebben om te kijken naar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dat is er, klopt. De gemeente heeft daar een faciliterende rol in. De gemeente kan geen banen creëren. Op 27 september is er een bijeenkomst voor ondernemers om het hier met elkaar over te hebben, zodat die mensen in beeld zijn. Hoe kan iemand sociaal ondernemen? Dat gebeurt samen met Ondernemend Lansingerland, maar ook met VNO-NCW, omdat het een opgave voor iedereen is. De visie van de wethouder is: werken is preventie voor zorg en welzijn, maar men heeft elkaar wel nodig, ook het bedrijfsleven. Door dit bestuurlijk te combineren, krijgt dit een boost en een kracht, zodat er meer een inclusieve arbeidsmarkt ontstaat. Al eerder was er het initiatief van Het Nieuwe Wij, een initiatief van ondernemers. Dit zal terug te zien zijn in het voorstel wat naar de raad gaat bij de begroting. Als de commissie het belangrijk vindt, moet de commissie er in mee gaan en het geld ter beschikking stellen. Het werkgeversservicepunt gaat actief naar werkgevers en hier moet nog wel wat met elkaar gedaan worden. Dit is al een stap, maar er moet een betere wisselwerking komen. De communicatie moet naar beide kanten. Werkgevers hebben een beeld over mensen met een arbeidsbeperking en de gemeente heeft een beeld over bedrijven. Er zijn dus veel uitdagingen inderdaad. Die moeten heel concreet gemaakt worden met een goed effect. Mevrouw Verhoef wil aanhaken op wat de wethouder zei over de hoge caseload. Dit wil zij in combinatie brengen met een brief in AtWork over de tevredenheid van personen die gebruik maken van participatievoorzieningen, die bijvoorbeeld bijstand krijgen. Kunnen die 1 plus 1 bij elkaar opgeteld worden? Kan de caseload verminderd worden door ze onder te brengen bij degene die bijstandsgerechtigden ondersteunt? Dit vraagt zij met het oog op de bespreking van de begroting. Wethouder Arends begrijpt dat zij de uitkomst heeft gezien m.b.t. de tevredenheid. Daar is de wethouder niet blij mee. Het is wel iets verbeterd, maar de wethouder is niet blij met een 6,8. Dat zou niet de ambitie moeten zijn. Dat heeft verschillende oorzaken. Hoe snel is iemand bereikbaar? Hoe wordt iemand bejegend? Het heeft altijd met het eigen gedrag te maken. Als na een gesprek gevraagd wordt of iemand er tevreden over was, krijgt het een eigenlerend effect. Maar als een medewerker zijn stinkende best doet, wat de wethouder gelooft, maar hij heeft een caseload van 160, kan dan verwacht worden dat al die mensen de aandacht krijgen die ze nodig hebben? Nee, dat is niet reëel. Daarom komt er een vraag naar de raad of er meer geïnvesteerd mag worden in mensen die weer gaan werken, waardoor de caseload kleiner kan worden, zodat er meer aandacht kan komen. Niet alleen de gemeente kan er iets aan doen, alle sociale partners, ondernemers, maatschappelijk werk, heeft hier een rol in. Hier zal zeker aandacht voor zijn in de gesprekken die de wethouders hebben. Mevrouw Bouman had nog iets gevraagd m.b.t. zorgplaatsen. In de notitie staat, dat

er momenteel 287 zorgplaatsen in Lansingerland zijn. Het is niet ondenkbaar dat dit gaat toenemen. Hoe wordt dit geregeld? Hier zou de gemeente een visie over kunnen hebben. Ze hoorde de wethouder zeggen, dat er iemand ergens mee bezig is. Hoort de raad hier wat meer van? Gaat het in die richting? Wanneer krijgt de raad informatie? Wethouder Arends is hier nog niet zo concreet mee bezig. Ze verontschuldigt zich ervoor, dat ze dat nog niet heeft kunnen verbinden. De verwachting is, dat met de snelle toename van de vergrijzing, dat hier meer behoefte aan is. Daar moet men met elkaar een antwoord op hebben. Als het antwoord 'meer zorgplaatsen' is, moet er gekeken worden hoe dat georganiseerd kan worden. Zover is zelf persoonlijk nog niet. Het is wel de trend dat er meer gebouwd gaat worden.

Tweede termijn

De heer Barendregt vindt het een hoopgevend en duidelijk betoog van wethouder Arends. De seniorenwoning van de heer Hoek ligt in het verschiep. Hij hoorde wethouder Van Tatenhove het woord intergenerationeel gebruiken, dus wellicht kan hij intrekken in hetzelfde appartementencomplex. Over 13 jaar zit hij zelf in de goede groep, waar veel vrijwilligers uit komen. Mevrouw Bouman merkt op, dat een aantal maanden geleden een informatieavond is geweest, waar gezegd is dat het ook goed is om naar scholieren te kijken, want zij kunnen wellicht ook wat ondersteunende activiteiten doen. Het gaat ook om wat jonger dan de heer Barendregt aan geeft. De heer Barendregt zegt dat dat prachtig is. Dat ondersteunt hij van harte. L3B heeft het over de ongelijkheid, die alleen maar toeneemt. Dat was best een verontrustend betoog, maar er zijn gelukkig ook goede initiatieven op dit gebied gaande. Hij is er voorstander van dat er aan de voorkant wordt geïntervenieerd. Hij kon het niet echt concreet maken in de eerste termijn, omdat hij een beperkte spreektijd heeft. Met een initiatief als Jong Perspectief ziet hij het zo voor zich. Stijgen op de sociale ladder is moeilijk. Als ouders geen opleiding hebben genoten, maar als kinderen wel capaciteiten heeft voor een hogere studie, is het fijn als zij gekoppeld worden aan mensen, die dat traject wel hebben doorlopen. Ouders haken af als ze niet meer weten waar hun kinderen mee bezig zijn. Hij ziet hoopvolle dingen, die nu al gaande zijn. Hij moest nog even denken aan wat de heer Markus zei, dat hij niet voor een nieuwe verzuiling is. Dat begrijp hij wel, want zijn partij is natuurlijk een product van de oude verzuiling. Wellicht dat de selectieve solidariteit toch een beetje concreter gemaakt kan worden en dan steunt hij de heer Markus wel weer. Kansarm en kansrijk is conceptueel helderder. Tot zo ver.

Mevrouw Draak wil heel kort ingaan op de knuffelrobot. Ze is er blij mee, dat dit een beetje hilariteit veroorzaakt en tegelijk bedankt zij de heer Jonker voor een iets serieuzere toelichting hierop. De VVD is natuurlijk voor alle positieve toepassingen, die digitalisering kan brengen. Wethouder Van Tatenhove heeft de belangrijkste boodschap eruit gepikt, namelijk dat men niet moet vergeten dat men mensen onder elkaar zijn. Ze is er altijd angstig voor, dat de robot gaat vertellen wanneer er gegeten moet worden, zodat iemand zelf niet langs hoeft. Als deze tendens doorzet, zijn er toch zorgen. Dit punt wilde ze graag nog een keer verduidelijken.

De heer Markus gaat in op de kloof tussen kansarm en kansrijk. Hij is blij met de toezegging van de wethouder dat het wat explicieter wordt toegevoegd.

De heer Xhemaili wil beide wethouders bedanken voor het positieve betoog over de huishoudomvang en de dalende bijstandsuitkeringen.

De voorzitter constateert, dat er geen vragen meer zijn, waarmee hij het onderwerp afsluit.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Advies toewijzing zendtijd lokale omroep

De heer Erwich zegt dat L3B trots is op een lokale omroep, die op dit niveau met vrijwilligers zo'n ruim programma laat zien. Wel vindt hij het jammer, dat sinds het is overgegaan op een 'ons Brabants'-net RTV Lansingerland niet meer te zien is op de kabelfrequentie hier in het gemeentehuis zelf. Daarom wil hij vragen aan de wethouder of hij er zorg voor zou willen dragen dat de zender weer te zien is hier, desnoods via streaming. L3B is er trots op en eens met het voorstel. Hamerstuk.

Ook voor de heer Markus is het een hamerstuk. Tijdens de verkiezingen heeft hij wat actiever met de vrijwilligers mogen optrekken tijdens allerlei interviews en debatten. Het is mooi, dat er een plaatselijke omroep is, die zich inzet voor de inwoners. Complimenten aan alle vrijwilligers voor alle inzet die zij elk jaar weer doen voor de gemeente.

Mevrouw Gabin heeft nog een aantal vraagtekens bij de samenstelling. In het raadsvoorstel staat dat de stichting RTV Lansingerland aan de eisen voldoet, gesteld in de mediawet. In artikel 2.61.2.c wordt de eis gesteld van een representatieve programmaraad. Het antwoord in het raadsvoorstel is nogal ruim en vaag omschreven. Weet de wethouder hoe de samenstelling er precies uit ziet?

Mevrouw Verhoef kan ook van harte ondersteunen dat de zendtijd toegewezen wordt aan de stichting RT Lansingerland. Ze nemen hun opdracht ontzettend serieus als lokale omroep. Het zijn hard werkende vrijwilligers, er is een breed programma waarmee alle inwoners geïnformeerd worden over politiek, maar ook over filosofische onderwerpen, weetjes in de gemeente, ze doen verslag van allerlei festivals, wat inwoners doen in de gemeente. Dit helpt de gemeenschapszin versterken. Ze sluit graag aan bij de heer Erwich. Ze wist niet, dat het niet meer te zien was in het gemeentehuis. Ze zou het zeer op prijs stellen als dat op één of andere manier wel weer kan gebeuren.

De heer Hoek zegt: de stichting RTV Lansingerland heeft bij het commissariaat voor de media aangegeven dat zij in aanmerking willen komen als lokale media-instelling. Daar is WIJ bijzonder blij mee. Het is de discussie ver voorbij of een lokale omroep wel meerwaarde heeft. Hij herinnert zich gemeenteraadsvergaderingen waar deze vraag zeker aan de orde was. Maar via Radio 3B, Lobero, RTB3 is men nu bij RTV Lansingerland, die zich heeft ontwikkeld tot volwaardige media-instelling. Daar is hij bijzonder blij mee. Een jaar of 8 geleden is hij in de studio geweest, aan de Laan van Rome. Hij had 3 kinderen bij zich, omdat hij geen oppas had. Het was heel creatief: er stond een archiefkast, zo hoog, dat iemand zei: zet die kinderen maar even op de kast. De kinderen zaten heel stil op de kast, ze mochten niets zeggen en ze begrepen er niets van, want papa was op de radio, maar die zat gewoon voor hen en zij zaten op de kast. Een mooie herinnering. De gemeente mag trotst zijn op RTV Lansingerland en hij komt er altijd graag.

De heer Bergwerff vindt een lokale televisiezender heel belangrijk voor een gemeente, daarom moet de gemeente RTV Lansingerland koesteren. De afgelopen 5 jaar is alles goed gegaan. Hij zou niet weten waarom hij niet zou kunnen instemmen met het voorstel. Een leuke zender, veel vrijwilligers, belangrijk voor de gemeente, complimenten aan de zender. Wat het CDA betreft, is het een hamerstuk.

Mevrouw Hermans kan niet meer dan alles beamen wat hier gezegd is. De VVD steunt het voorstel. Geen aanvullingen.

De heer Weerheijm vindt dat het belang van de journalistiek voor het functioneren van de democratie en ook dus de lokale democratie kan niet vaak genoeg genoemd worden, dus daarom noemt hij het hier nogmaals. Om die reden moet de gemeente zich gelukkig prijzen met een actieve lokale omroep als RTV Lansingerland, waar vrijwilligers zich elke dag inzetten voor de inwoners van Lansingerland en zo een belangrijke rol vervullen voor de samenleving. Op dit moment staat de vrije pers internationaal sterk onder druk en daarom is steun voor ook lokale omroepen noodzakelijk. Om die reden steunt D66 dit voorstel van harte.

De voorzitter hoort twee technische vragen.

Wethouder Van Tatenhove gaat haar collega Fortuyn verheugend mee delen, dat het een hamerstuk wordt. Ook zal zij hem de vraag voorleggen of hij wil nagaan of RTV Lansingerland hier weer tevoorschijn te toveren is en zo ja, wat er moet gebeuren om dat alsnog voor elkaar te krijgen. Het lijkt haar inderdaad vreemd als hier RTV Lansingerland niet meer te zien is. Wordt met de samenstelling van de programmaraad bedoeld de vraag welke personen er zitting in hebben? De wethouder kond dit niet vinden op de website. De heer Markus kan een technische vraag voorkomen. In de stukken met persoonlijke gegevens op IBAB staat een lijstje opgenomen van het programmabeleidsbepalend orgaan. Daar staan alle namen in. Wethouder Van Tatenhove bedankt hem voor dit antwoord. Dan heeft ze maar één vraag voor wethouder Fortuyn.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

7b. Actualiteiten uit de commissie

7c. Verbonden partijen

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

De heer Lieverse heeft een rondvraag over de zorgverzekering. In de media staan berichten, dat in een fors aantal gemeenten de collectieve zorgverzekering wordt ontbonden. Hij zou zich zorgen maken als dit

ook hier zou spelen voor kwetsbare mensen, voor wie dit een groot hiaat zou opleveren. Speelt het ook in Lansingerland? Hij hoorde de wethouder over een verruiming van het takenpakket binnen die minimapolis rond anti-rookprogramma's. Dat lijkt een positief signaal te zijn, maar hij zou het preciezer willen weten. Hieraan gekoppeld de vraag of er misschien gedacht wordt over verbreding van het pakket voor de minimapolis?

Wethouder Van Tatenhove zegt dat terecht wordt geconstateerd, dat deze gemeente zich geen zorgen maakt over de verlenging van de minimapolis. De gemeente is vorig jaar overgestapt naar DSW als zorgverzekeraar. Het contract werd toen opgezegd en toen is de gemeente op zoek gegaan naar een nieuwe en dat is DSW geworden. Dat is een prettige partner gebleken in de afgelopen periode. De wethouder gaat met DSW in gesprek over de polis voor het aanbod voor volgend jaar. Ze heeft een vraag uitgezet bij de huidige gebruikers of zij nog ideeën of wensen hebben. Die worden meegenomen naar het gesprek met DSW om te kijken wat er gedaan kan worden in de minimapolis. Op dit moment heeft de gemeente een tevreden partner en zelf is de gemeente ook een tevreden partner.

De voorzitter dankt aanwezigen voor alle beraadslagingen. Niets meer aan de orde zijnde, sluit hij de vergadering om 22.00 uur.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.

AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE SAMENLEVING

HOSPICE TOEGANKELIJK VOOR ALLE INKOMENS

Registratienummer : (In te vullen door de raadsgriffie)	
De commissie Samenleving in vergadering bijeen d.d. 4 OKTOBER 2018	
Onderwerp: Bijzondere bijstand voor opname in hospice: menswaardig sterven voor iedereen.	
Reden om onderwerp op agenda te plaatsen: Op 24 augustus 2018 ontvingen de commissieleden van Samenleving een e-mail van het bestuur van de Stichting Hospice Lansingerland. Aangehecht was onder andere een brief van het bestuur aan het college van B&W van Lansingerland (bijlage 1). Hieronder vatten we de brief en situatie samen. Hospice weigert geen stervenden van wie de verzekering het verblijf niet vergoed • Het bestuur van Stichting Hospice Lansingerland voert een sociaal beleid: financiële belemmeringen zijn geen reden om een opname te weigeren. Ze bieden iedereen een menswaardige stervensbegeleiding. Wel wil het bestuur een solide financiële positie houden. • Een financiële belemmering kan zich voordoen wanneer cliënten de eigen bijdrage van momenteel € 40,- per dag niet vergoed krijgen van hun verzekering, bijvoorbeeld in geval van alleen basisverzekering. Het gaat om cliënten die vaak voor hun opname al grote financiële problemen hadden en om die reden niet (of in elk geval niet aanvullend) verzekerd waren. • Het Hospice zal in die gevallen overleggen met familie van de cliënt of er uit eigen middelen kan worden betaald. Soms wordt een betalingsregeling getroffen met familie. Alleen als het echt niet anders kan, wordt een aanvraag voor bijzondere bijstand gedaan. Gemeente Lansingerland verleent tot op heden geen bijzondere bijstand voor verblijf hospice • Een aanvraag voor bijzondere bijstand kan een oplossing bieden om de kosten alsnog vergoed te krijgen. Een aantal gemeenten, waaronder Capelle aan den IJssel, verlenen deze bijzondere bijstand voor opname in een hospice. Tot op heden is het beleid in de gemeente Lansingerland om te verwijzen naar een voorliggende voorziening in de vorm van een verpleegtehuis. • Wij vinden dit niet juist: Het kabinet heeft bij monde van staatssecretaris van Rijn in oktober 2015 aangegeven dat iedere Nederlander het recht en de keuze heeft om te sterven op de plaats die men zelf wil. Een verpleegtehuis biedt een niet vergelijkbare zorg ten opzichte van een hospice en kan materieel gezien niet als een voorliggende voorziening beschouwd worden. • Toekenning van een bijzondere bijstand is een autonome bevoegdheid van de gemeente, waarvoor men structurele voorzieningen in de begroting kan opnemen. • Wethouder Van Tatenhove deed in 2017 het hospice een aanbod om gebruik te maken van het noodfonds, echter met een maximum van € 1.000 per jaar. Aangezien het onduidelijk is hoeveel cliënten precies een beroep zullen doen, komt het Hospice hiermee ongewild in een lastig parket. • De <u>Beleidsregels Sociaal Domein 2018 Lansingerland</u> geven aan waarvoor en in welke gevallen bijzondere bijstand kan worden verleend. Een eventuele vergoeding voor de verblijfskosten voor het Hospice zouden daar een plek in kunnen krijgen. Dat is mogelijk bij de eerstvolgende periodieke aanpassing van de beleidsregels en dat is eind 2018. Het bijbehorende budget zou de raad kunnen meenemen bij de behandeling van de begroting. Bij een volledige vergoeding voor de maximale verblijfsduur van 90 dagen vraagt dat een inzet van €4050,- per persoon. Tot nu zijn er 2-3 maal per jaar cliënten geweest van wie de zorgverzekering niet vergoedde. • Hospice Lansingerland is een bijzonder knap staaltje gemeenschapszin en draait bijna helemaal op (ruim 80) vrijwilligers. Het kost de gemeente nagenoeg niets en we zouden het sociale beleid van Hospice juist moeten ondersteunen.	

Te bespreken in commissie Samenleving:

1. Deelt de raadscommissie het standpunt van de fracties van Leefbaar3B en de PvdA dat iedereen menswaardig moet kunnen sterven op een plek naar keuze, ook als de verzekering dit niet dekt en eigen middelen of die van directe familie ontoereikend zijn?
2. Zo ja, deelt de raadscommissie de mening dat de gemeente Lansingerland in deze nijpende gevallen bijzondere bijstand zou moeten kunnen verlenen?
3. Steunt de raadscommissie de wens van Leefbaar3B en PvdA om desbetreffend beleid te wijzigen, via een aanpassing van Beleidsregels Sociaal Domein 2018 Lansingerland, zodat we wel bijzondere bijstand kunnen verlenen voor opname in een hospice?
4. Steunt de raadscommissie het voorstel om hiervoor in de begroting een aanpassing te doen?

Ondertekening en naam:

Petra Verhoef, PvdA fractie; Marjolein Gielis en Henk Meester, Leefbaar3B fractie.

Het College van Burgemeester en Wethouders
Van de gemeente Lansingerland
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

24 augustus 2018

Betreft: bijzondere bijstandsverlening

Edelachtbaar College,

Het bestuur van de Stichting Hospice Lansingerland wil gaarne de problematiek van de bijzondere bijstandsverlening op een structurele wijze onder uw aandacht brengen.

Aan cliënten van het hospice wordt een eigen bijdrage van momenteel € 40,- per dag gevraagd. In verreweg de meeste gevallen wordt deze eigen bijdrage betaald door de verzekeraar van de cliënt. In die gevallen waarin de cliënt uitsluitend een basisverzekering heeft, is dit echter niet het geval. Dit leidt in toenemende mate tot problemen. Deze problemen doen zich met name voor bij cliënten met een sociaal zwakke achtergrond die vaak ook voor hun opname al grote financiële problemen hadden en om die reden niet (of in elk geval niet aanvullend) verzekerd waren.

Het is echter beleid van het bestuur van de Stichting Hospice Lansingerland dat financiële belemmeringen geen reden mogen zijn om een opname te weigeren en daarmee stervende mensen in de kou te laten staan. Anderzijds dient het bestuur van de Stichting te waken voor een solide financiële positie van het hospice om op die wijze de zorgverlening ook in de toekomst te kunnen garanderen.

Om die reden wordt in gevallen als hierboven genoemd veelal bijzondere bijstand aangevraagd. Zeker in die situatie waarin de cliënt geen enkele financiële mogelijkheid heeft en ook niet te verwachten is dat de bijdrage door eventuele nabestaanden gedragen kan worden.

Tot onze spijt hebben wij moeten constateren dat de gemeente Lansingerland in dit soort gevallen bijzondere bijstand weigert, met als argumentatie dat er een voorliggende voorziening is in de vorm van een verpleegtehuis.

U zult begrijpen dat deze reactie wellicht formeel juist is, maar dat een verpleegtehuis een niet vergelijkbare zorg biedt met een hospice en in die zin materieel niet als voorliggende voorziening beschouwd kan worden.

In een gesprek met mevrouw van Tatenhove hebben wij dit probleem vorig jaar reeds aan de orde gesteld. Uw College bleek toen niet bereid het beleid met betrekking tot de bijzondere bijstand te wijzigen; wel is er een aanbod gedaan om gebruik te maken van het noodfonds, echter met een maximum van € 1.000.

Dit is echter geen structurele oplossing en wij vrezen dat de problematiek zich in de toekomst vaker voor zal doen.

Toekenning van een bijzondere bijstand is een autonome bevoegdheid van de gemeente, waarvoor u structurele voorzieningen in de begroting kunt opnemen.

Buurgemeenten voeren op dit gebied een ander duidelijk ruimhartiger beleid. Bijgesloten zenden wij u een beschikking van de gemeente Capelle aan den IJssel, waar zonder meer bijzondere bijstand is verleend aan een inwoner van die gemeente die in ons hospice was opgenomen.

Ter vergelijking zenden wij u ook de casus van twee van onze cliënten voor wie wij in uw gemeente bijzondere bijstand hebben gevraagd en die door uw gemeente zijn afgewezen.

Het bestuur van de Stichting Hospice Lansingerland is van oordeel dat er voor deze in onze ogen schrijnende problematiek een structurele oplossing moet komen. Primair verzoeken wij u dan ook uw beleid met betrekking tot het verlenen van bijzondere bijstand voor opname in een hospice te wijzigen in die zin dat deze bijdrage in principe voor vergoeding in het kader van de bijzondere bijstand in aanmerking komt. Subsidiair verzoeken wij u een andere financiële voorziening te treffen die vergoeding van deze kosten mogelijk maakt.

Het kan en mag toch niet zo zijn dat een menswaardige stervensbegeleiding in de gemeente Lansingerland afhankelijk wordt van de hoogte van het inkomen van betrokkenen. Wij zullen dit verzoek gaarne mondeling bij u toelichten.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van Stichting Hospice Lansingerland

J.W.J. Wolf
voorzitter

C.c: Leden van de commissie Welzijn van de gemeenteraad

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

**Afdeling
Ruimtelijke Ontwikkeling**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Wouter van Leeuwen

Telefoon
14 010

E-mail
info@lansingerland.nl

Fax
(010) 800 40 01

Verzenddatum 5 september 2018
Ons kenmerk U18.08866
Uw brief van

Onderwerp **Ontwikkeling De Snip**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 1 juni 2017 heeft de gemeenteraad een besluit genomen wat toe ziet op de overdracht van 't Web aan Bibliotheek Oostland. Daarbij is de opdracht aan het college gegeven om te komen met een toekomstplan voor De Snip (Amendement A2017-10). Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen rond de Snip.

Voorwaarden in het Amendement

In het Amendement waren de volgende voorwaarden opgenomen:

- een voldragen & levensvatbaar plan;
- de toekomstige partner(s) dragen bij aan een bruisende, bindende, boeiende dorpskern van Bleiswijk;
- deze partner(s) dragen bij aan een zo rendabel en gezond mogelijke exploitatie van het gebouw;
- huidige gebruikers (Spil en OVMB) moeten bij voorkeur in de Snip blijven;
- commerciële partij wordt niet uitgesloten, geen voorkeur voor invulling via subsidies.

Uitwerking Amendement

Om tot dit plan te komen heeft het college in 2017 met externe ondersteuning een quick-scan laten uitvoeren naar de mogelijkheden op de "Snip locatie". Hiertoe hebben we onder andere gesprekken gevoerd met huidige gebruikers, de winkeliersvereniging en potentiële initiatiefnemers (3B Wonen, Medisch Hart en meerdere ontwikkelaars). Daarnaast is er gecommuniceerd via social media, is er een inloopmiddag georganiseerd en een beeldvormende avond voor raadsleden.

De belangrijkste conclusies hieruit waren:

- Detailhandel op deze plek ligt niet voor de hand;
- Kantoor- of zorgbedrijvigheid zou goed mogelijk zijn;
- Toevoegen wonen in het centrum (potentiële klanten winkeliers);
- Museum en Spil kunnen als onderdeel van een geheel van toegevoegde waarde zijn.

Deze bevindingen hebben wij aan u voorgelegd in de commissievergadering van 5 oktober 2017. U vond dit voorstel niet concreet genoeg om besluitvorming op te laten plaatsvinden.

Ontwikkeling concreet plan

Om te komen tot een concreet voorstel heeft het college besloten om twee marktpartijen, die in de inventarisatieronde aangegeven hadden geïnteresseerd te zijn in deze ontwikkeling, te benaderen om een concreet plan te ontwikkelen. Voorwaarden die hierbij meegegeven zijn:

- Het plan moet van toegevoegde waarde zijn voor de kern Bleiswijk;
- Het plan moet een financieel bod bevatten, wat we toetsen op marktconformiteit;
- Het OVMB en het Spil moeten gehandhaafd blijven.

Helaas heeft één van de benaderde marktpartijen zich uiteindelijk teruggetrokken. De beoogde ontwikkeling was voor deze ontwikkelaar niet passend binnen zijn portefeuille. Zijn besluit was mede gebaseerd op de hoeveelheid door de gemeente gestelde voorwaarden (zoals bijvoorbeeld het inpassen van de bestaande functies), waardoor er voor deze partij teveel onzekerheden en risico's in het project zijn.

Er is wel een plan ingediend door Secerno. Secerno is een belegger in zorgvastgoed en de (nieuwe) eigenaar van het Medisch Hart. De Snip is mooie uitbreiding en versterking van de huidige voorzieningen. Het ingediende plan is uitgewerkt in een presentatie en gepresenteerd tijdens een beeldvormende avond op 27 juni 2018. Zie hiervoor ook bijlage I18.25487.

Beoordeling visie Secerno

Wij hebben het plan beoordeeld op basis van de meegegeven randvoorwaarden:

Een voldragen & levensvatbaar plan:

Het ingediende plan is in deze planfase volledig en toekomstgericht. De ontwikkelaar heeft alle aspecten benoemd en een plek gegeven.

De toekomstige partner(s) dragen bij aan een bruisende, bindende, boeiende dorpskern van Bleiswijk/ toegevoegde waarde kern Bleiswijk:

Het openbare restaurant en de plaats van het OVMB en de Spil geven de gevraagde reuring in de Dorpsstraat. Verder kent het plan een aantal basisvoorzieningen (wonen en zorg) welke nodig zijn in Bleiswijk.

Deze partner(s) dragen bij aan een zo rendabel en gezond mogelijke exploitatie van het gebouw:

Het plan is ontwikkeld door een belegger met een meerjarig belang. De financiële haalbaarheid is op basis van het ingediende bod geborgd. Dit moeten wij nog wel toetsen op marktconformiteit na de volledige uitwerking. Vooralsnog lijken zowel de ontwikkeling als exploitatie levensvatbaar.

Huidige gebruikers (Spil en OVMB) moeten bij voorkeur in de Snip blijven:

Secerno heeft aangegeven het SPIL en de historische vereniging te willen handhaven. De invulling hiervan moet uitgewerkt worden.

Marktconform bod:

Het bod is gedaan in een open uitvraag. In het vervolgproces laten wij het bod toetsten door een taxateur om vóór een mogelijke verkoop de marktconformiteit vast te stellen.

Daarmee voldoet de ingediende visie aan de doelstellingen van de gemeente. Wel moeten wij, gezamenlijk met Secerno, een aantal punten nog verder uitwerken. Om duidelijkheid te hebben over de afspraken en deze punten op een goede manier uit te werken sluiten wij een intentieovereenkomst met Secerno.

Financiële gevolgen

Een taxateur adviseert over de uiteindelijke verkoopprijs ten aanzien van marktconformiteit. Dit is de waarde die een redelijk handelend koper in deze casus zou betalen. Dit is dus niet gelijk aan de

boekwaarde. Deze kan hoger of lager zijn, maar in het geval van de Snip verwachten wij dat de verkoopprijs (veel) lager is dan de boekwaarde (deze bedraagt per 31-12-2017 € 2.406.752,19).

Bij een mogelijke realisatie van de verkoop van de Snip moeten wij op grond van het BBV de boekwaarde afschrijven. Immers, het pand is dan niet meer in bezit. Dat leidt dan tot een eenmalige afschrijving van de boekwaarde. De uiteindelijke verkoopprijs bepaalt de hoogte van het totale verlies. Overigens vervallen met de verkoop ook de rente, afschrijvingen en exploitatielasten op het pand. Daarnaast zal, ook in het geval van een herontwikkeling naar (commerciële) koopappartementen of vrije sector woningbouw, er een afschrijving moeten plaatsvinden omdat ook de verkoopprijs bij een dergelijke ontwikkeling (binnen de stedenbouwkundige wensen) niet de boekwaarde zal kunnen dekken.

Aandachtspunten

Het plan heeft nog een aantal aandachtspunten die in het vervolg nader uitgewerkt moeten worden. Secerno is een zorg gerelateerde belegger. De bewoning in het plan moet daarom (deels) aansluiten op hun vastgoedportefeuille. Echter, wij streven naar een goede mix van doelgroepen, ook in dit gebied. Dit is nog een nader punt van uitwerking.

Verder moet het huidige ontwerp verder uitgewerkt en geoptimaliseerd worden om zo goed als mogelijk bij te dragen aan een bruisende kern van Bleiswijk. Ook dit kan in het vervolg in goed overleg verder ontwikkeld worden.

Tenslotte moeten in het vervolgproces de financiële voorwaarden verder uitgewerkt worden en getoetst worden op marktconformiteit.

Collegestandpunt

Het college is van mening dat het ingediende plan van Secerno voldoende basis is voor een nadere uitwerking. Daarbij dient in ogenschouw genomen te worden dat in de afgelopen maanden wel is gebleken dat de gestelde voorwaarden (financiële haalbaarheid, behoud van functies en een bijdrage aan een 'bindend, boeiend en bruisend' Bleiswijk) niet eenvoudig verenigbaar zijn. Het ingediende plan voldoet echter in grote mate aan het door de gemeenteraad gestelde in Amendement A2017-10.

Bespreekstuk commissie Samenleving

Wij stellen de agendacommissie voor om deze brief, met bijlagen, als bespreekstuk te agenderen voor de commissie Samenleving van 4 oktober 2018. Wij stellen u in de gelegenheid om aanvullende vragen te stellen aan de portefeuillehouder en aandachtspunten mee te geven aan ons college voor de uitwerking van het plan.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Ron Jeltema
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlage(n):

- Presentatie visie De Snip

Bijlage: Toelichting financiële omschrijvingen

Marktconform bod: een bieding in geld en aanvullende voorwaarden wat in overeenstemming is met de markt of het marktmechanisme. In andere woorden, is het bod in overeenstemming zoals je mag verwachten in een open markt. Dit wordt het beste benaderd door een open uitvraag met zoveel mogelijk concurrentie. Ook kan een beëdigd taxateur de marktconforme waarde middels marktkennis beoordelen.

Boekwaarde: dit is de waarde waartegen een vastgoedobject 'in de boeken' staat, waarbij rekening wordt gehouden met historische kosten (aanschaf, verbouwingen én afschrijvingen). In de regel heeft een relatief nieuw gebouw een hoge boekwaarde en heeft een oud gebouw een lage of zelfs geen boekwaarde.

Taxatiewaarde: Berekening van de waarde van roerende of onroerende zaken door iemand die deskundige is in het vakgebied waar deze roerende of onroerende zaken verhandeld worden. Dit kan overigens per doel verschillen: een verzekeringswaarde wordt bijvoorbeeld vastgesteld door een schatting te maken van de herbouwwaarde en de WOZ-waarde kan een afwijkende waarde hebben van de waarde die een koper kan en wil betalen (zowel positief als negatief).

Marktconforme huur: is het huurniveau dat op basis van een analyse van de gebruikersmarkt en de locatie in een markt van vraag en aanbod gerealiseerd kan worden.

Kostprijs dekkende huur: Huurprijs op basis van de kosten van een object. In het geval de kosten (zoals gas, elektra of de boekwaarde) heel hoog zijn, zal de huur dan ook hoog zijn

Maatschappelijke marktconforme huur: Een vaste huurprijs voor maatschappelijk vastgoed op basis van vergelijkend onderzoek. Hierbij wordt dus geen rekening gehouden met de kostprijs van de gebouwen.

levendige, gezellige centrum van Bleiswijk

bindend, bruisend, boeiend

bindend, bruisend, boeiend

terras

bindend

bestaand PLEIN

bestaand PLEIN

TE REALISEREN PLEIN
KLEINSCHALIG INDIVIDUEEL
KARAKTER

TE REALISEREN PLEIN

levendige gezellige bleiswijk

pleinen dorpsstraat

vogelvlucht

HOU
WE
LING

LUISTERN
VISUALISEREN
REALISEREN

ARCHITECTEN

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 15 maart 2018

De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:500

Kadastrale gemeente

Sectie

Perceel

BLEISWIJK

C

6134

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

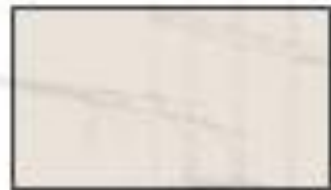
MEDISCH HART BLEISWIJK

Missie

Het aanbieden van medische en paramedische zorg en sociaal maatschappelijke ondersteuning onder één dak, in nauwe onderlinge samenwerking, dichtbij de woonomgeving van de patiënt/cliënt.

Visie

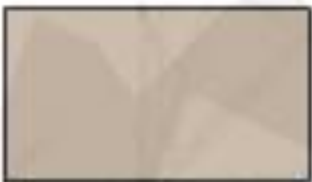
Het bieden van medische en paramedische zorg, alsmede sociaal maatschappelijke ondersteuning aan alle inwoners van Lansingerland vanuit één centraal loket. De organisatie is gericht op verbetering van het eigen werkproces en de ontwikkeling van nieuwe producten. Signalen van cliënten en de ontwikkeling van de hulpvraag zijn daarbij richtinggevend.

welzijn

} restaurant twee doelgroepen/ deelbaar
- gebruikers hotel MHB + de Snip
- gebruikers openbaartuin
cultureel, museum OVMB
servicepunt Gemeente
creatief

- **Gebruik maken van de tuin**
- **Gebruik maken van faciliteiten in de omgeving, waardoor de mens zich prettig voelt, zoals kapper, pedicure, oefenzaal Medisch Hart Bleiswijk etc.**

zorg

} verzorging,
verpleging,
begeleiding,
huishoudelijke hulp

- **Thuis of op een nieuwe locatie**
- **Over 13 jaar → Bleiswijk 50% meer 65 plussers dan nu!**

wonen

ouderen appartementen 60+
licht dementerenden
jong volwassenen met het syndroom van Down
- zorgappartementen
- zorg kamers

Voor de toekomst op leefkwaliteit voor een groeiende bevolkingsgroep moet er tevens een aanpak komen voor het bestrijden van eenzaamheid. Er zijn meer geschikte woningen nodig. Hulp moet dichtbij in de wijk georganiseerd worden. Het aantal bewoners in tehuizen is afgenomen. De ontwikkeling om onder goede voorwaarden fijn thuis te kunnen wonen is niet toegenomen. Die mensen vallen tussen wal en schip en dreigen te vereenzamen. Zij lopen onnodige risico's vanwege indeling van hun huis en doen steeds vaker een beroep op spoedeisende hulp die daardoor overbelast raakt.

Zorgtoename onder thuiswonende ouderen groeit in Nederland met 80.000 mensen naar 350.000 in 2025. Het aantal 80 plussers, die thuis blijven wonen, gaat stijgen naar 700.000 naar 1.250.000 in 2030.

Zij hebben allen opgeleide zorgprofessionals nodig. Dit betekent afstemming en werkgelegenheid.

Welzijn, Zorg en Wonen dienen dus op elkaar te worden afgestemd, zodat Lansingerlanders tevreden oud kunnen worden.

Initiëren en beheren van Vastgoed beleggingsfondsen

Secerno HealthCare Real Estate Fund

- Growing to € 100 Million Invested Capital
- Closed End Fund
- 60% Bank Financing
- Minimum investment € 100,000
- Yield 6%

Secerno Commercial Sale & Leaseback Fund

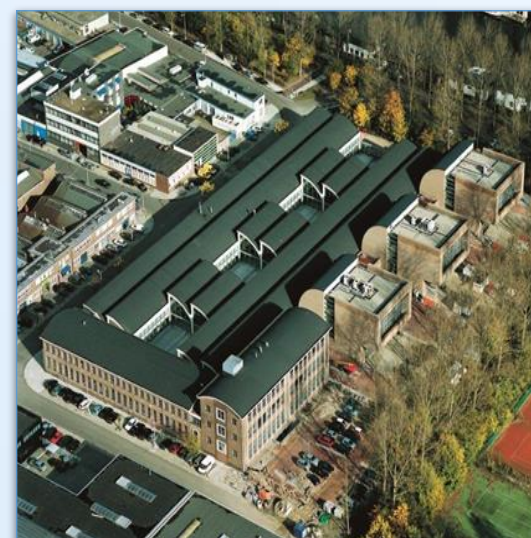
- Growing to € 100 Million Invested Capital
- Closed End Fund
- 60% Bank Financing
- Minimum investment € 100,000
- Yield 7%

Secerno Comfortable Living Fund

- Prepare Property for Other Funds
- Closed End Fund
- Full Capital
- Target € 25 Million
- Yield 8%

Secerno Groep Projectontwikkeling

levendige, gezellige centrum van bleiswijk

bindend, bruisend, boeiend

12 april 2018

vlekkenplan locatie de snip bleiswijk

HOU
WE
LING
LUISTEREN
VISUALISEREN
REALISEREN

Hoekeindseweg 27 . 2665 KA Bleiswijk . Postbus 47 . 2665 ZG Bleiswijk . T 010 521 59 22 .

www.houweling-architecten.nl

P 1 8 0 3 1 6

parkeerbalans

parkeerbalans conform gemeentelijke parkeernota februari 2014.

de oorspronkelijke functie	m2	p-norm	aantal pp
bibliotheek museum en gemeente balie op eigen terrein	930	3,7	34,41
			-19
			15,41
Nieuwe situatie			
Restaurant	231	6	13,9
Terras	144	3	4,3
Zorgwonen ca 11	535	0,6	6,6
senioren wonen (10 st aanleun)	608	1,1	11,0
parkeren bewoners	22		0,0
Gemeente balie	45	3,7	1,7
Museum	<u>160</u>	<u>3,7</u>	<u>5,9</u>
			43,4
Gerealiseerd			
parkeerplaats eigen terrein			16
haaks parkeren eigen terrein			6
in openbaar gebied aanwezig (zie oorspronkelijk)			<u>15,41</u>
			37,41
dubbel gebruik (namiddag/avond) MHB parkeerterrein			<u>6,0</u>
			43,4

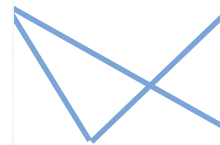
levendige gezellige bleiswijk

situatie nieuw

brug element

*bruise*nd,

watergang zichtbaar
vanaf dorpsstraat

ARCHITECTEN

HOU
WE
LING

LUISTERN
VISUALISEREN
REALISEREN

Aan de fractie Leefbaar 3B
t.a.v. de heer W. Hoppenbrouwer

Afdeling
Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Wouter van Leeuwen
Telefoon
14 010
E-mail
info@lansingerland.nl
Fax
(010) 800 40 01

Datum 1 oktober 2018
Ons kenmerk U18.09875

Onderwerp Beantwoording raadsvragen m.b.t. de
 intentieovereenkomst De Snip

Geachte heer Hoppenbrouwer,

Naar aanleiding van agendapunt 5b van de commissie Samenleving op 4 oktober 2018 heeft u voorafgaand aan de vergadering technische vragen gesteld. Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen.

Vraag 1.

Leefbaar 3B is blij te lezen, dat de oudheidskamer en de SPIL in "De Snip" blijven. Wat buiten beschouwing blijft is hoe wordt gedacht over de bestaande ICT voorzieningen van de gemeente w.o. de serverruimte. Kan worden aangegeven welke ideeën daarover leven?

Antwoord

Dit is een van de onderdelen die verder uitgewerkt moet worden. Een harde randvoorwaarde is dat er altijd een back-up systeem in werking moet zijn. Wellicht dat de serverruimte op dezelfde plek terug komt, maar het kan ook een optie zijn om direct een nieuwe voorziening te realiseren in bijvoorbeeld het Medisch Hart. Onze ICT-mensen zijn en blijven daarom aangehaakt bij het project.

Vraag 2.

Wat is de juridische waarde van een intentie overeenkomst. Is er nog een weg terug bij het aangaan van de intentie overeenkomst?

Antwoord

In de intentieovereenkomst leggen we vast dat de initiatiefnemers en de gemeente, ieder voor eigen rekening en risico, de haalbaarheid van het plan onderzoeken. Gedurende de looptijd van deze overeenkomst genieten initiatiefnemers exclusiviteit en staat het de gemeente niet vrij met (een) derde(n) afspraken te maken over het perceel. Indien één van de partijen concludeert dat het plan niet haalbaar is, is deze partij vrij de intentieovereenkomst te beëindigen. Uiterlijk 1 januari 2019 is het haalbaarheidsonderzoek afgerond.

Vraag 3.

Kan er iets worden verteld over de aard en karakter van de plannen van de partij die zich heeft terug getrokken?

Antwoord

Deze partij had een visie voorgelegd voor een combinatie van wonen en een (commerciële) plint, gecombineerd met het OVMB en het SPIL.

Vraag 4.

Welke concrete aspecten zijn benoemd die het tot een voldragen en levensvatbaar plan maakt?

Antwoord

Het plan is ingediend door een professionele partij die het plan kan ontwikkelen. Deze partij blijft ook op de lange termijn betrokken bij het plan als belegger en heeft dus belang bij een levensvatbaar plan. Tevens zijn er twee lokale ambitieuze ondernemers bij betrokken die er een succes van willen maken. Verder zijn wij van mening dat er kansen liggen, omdat de onderliggende doelgroep de komende jaren groeit. Daarmee is het plan voor korte en lange termijn levensvatbaar. De huidige plannen roepen tot dusver geen grote weerstand op in de buurt. De betrokkenheid van de ondernemers en het handhaven van het OVMB en de SPIL maakt voor ons het plan in aanleg voldragen.

Vraag 5.

Is er een onderzoek voorhanden die de levensvatbaarheid van een openbaar restaurant rechtvaardigt?

Antwoord

Uit een onderzoek uit 2016 blijkt dat in Lansingerland relatief gezien minder horecafaciliteiten aanwezig zijn vergeleken met gemeenten van dezelfde omvang in Nederland. DTNP heeft voor Bleiswijk in het kader van het actieplan Bleiswijk een gelijke opmerking gemaakt. Er is echter geen specifiek of recent onderzoek gedaan in deze casus of naar de vraag naar horeca in Bleiswijk in het algemeen.

Vraag 6.

In de aanbestedingsbrief van 5 september staat 3x de opmerking dat e.e.a. om een nadere uitwerking vraagt resp. om overleg i.r.t. het bruisen van de kern Bleiswijk. Op welke manier gaat het college de raad informeren over die uitwerkingen.

Antwoord

Nadat de plannen verder zijn uitgewerkt stellen wij de gemeenteraad hiervan op de hoogte middels een informatiebrief.

Vraag 7.

Kan er een overzicht/ tijdsplanning (indicatief) komen waarin de verschillende beslismomenten van de gemeenteraad zijn opgenomen.

Antwoord

In dit geval past het plan - op een aantal onderdelen na - binnen het bestemmingsplan. De afwijkingen behandelen we middels een kruimelgevallen-procedure.

De verkoop van vastgoed is formeel een bevoegdheid van het college. In dit geval leggen wij de verkoop voor aan de gemeenteraad conform de toezegging aan de commissie op 2 november 2017. De verwachting is dat we dit voorstel in 2019 voorleggen aan de raad.

Wij verwachten dat wij met deze brief antwoord hebben gegeven op uw vragen.

Gemeenteraad Lansingerland

Afdeling
Sociaal Domein & Cultuur

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Martijn de Koning

Telefoon
14 010

E-mail
info@lansingerland.nl

Fax
(010) 800 40 01

Verzenddatum 18 september 2018
Ons kenmerk U18.09231
Uw brief van

Onderwerp **Halfjaarrapportage sociaal domein 2018**

Geachte leden van de Raad,

Hierbij bieden wij u de halfjaarrapportage sociaal domein 2018 aan. Deze rapportage bevat ook een bijlagenboekje waarin wij de stand van zaken van de beleidsaccenten toelichten. De belangrijkste inzichten en conclusies uit de beide rapportages presenteren we tijdens de beeldvormende avond op 26 september 2018. Hierbij heeft u de gelegenheid om (technische) vragen te stellen.

Voor een inhoudelijke samenvatting verwijzen wij u naar hoofdstuk 1 van de bijgevoegde halfjaarrapportage. In rapportage geven wij invulling aan een aantal bestuurlijke toezeggingen (T2018-063, 064 en 065), waarvan we menen dat deze nu zijn afgehandeld. In hoofdstuk 1 lichten wij toe op welke wijze we deze verwerkt hebben.

We adviseren u de halfjaarrapportage als bespreekpunt te agenderen voor de commissie Samenleving.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Ron Jeltema
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlage(n):

- Halfjaarrapportage sociaal domein 2018 (T18.10319)
- Bijlagenboekje stand van zaken accenten (T18.11285)

HALFJAARRAPPORTAGE
**SOCIAAL
DOMEIN**

INHOUD

HALFJAARRAPPORTAGE

SOCIAAL DOMEIN 2018

01

SAMENVATTING & LEESWIJZER 4

Samenvatting	4
Onze aanpak: beleidsplan, accenten en pilots	5
Leeswijzer	6

02

WAT HEBBEN WIJ GEDAAN? 8

Inspanningen in 2018	8
Innovatie en nieuwe vormen van ondersteuning	8
Doorontwikkeling bestaand aanbod	9
Onderzoek en ondersteuning	10
Resultaten toezicht sociaal domein	11

03

ONTWIKKELINGEN ALGEMEEN 14

Aantal cliënten	14
Ondersteuningsplannen	15
Toegangspartijen	16

04

ONTWIKKELINGEN PER DOELGROEP 18

Samenleving	18
Jeugd	20
Volwassenen	23
Ouderen	25

01 SAMENVATTING & LEESWIJZER

Wij informeren u ieder halfjaar over de stand van zaken van het sociaal domein. Hierbij gaan wij in op vragen als: ‘welke ontwikkelingen zien wij binnen het sociaal domein?’, ‘wat hebben wij de afgelopen periode gedaan?’, ‘welk effect heeft dit gehad?’ en ‘wat merken onze inwoners hiervan?’. Voor u ligt de rapportage over het eerste halfjaar van 2018.

De opzet en cijfers van deze rapportage sluiten aan bij de eerdere (half)jaarrapportages. Bij de behandeling van de ‘jaarrapportage sociaal domein 2017’ in de commissie Samenleving in juni hebben wij u over de inhoud van de toekomstige rapportages een aantal toezeggingen gedaan. Hieronder geven wij aan op welke wijze wij deze toezeggingen in onze rapportage verwerkt hebben.

Nr.	Toezegging	Invulling
T2018-063	Voortaan wordt in de rapportages informatie over jonggehandicapten meegenomen.	Op pagina 9 van de bijlage over de beleidsaccenten (T18.11285) bij deze rapportage gaan wij in het kader van het beleidsaccent ‘werken aan werk’ nader in op de participatie van jonggehandicapten in onze gemeente.
T2018-064	De rapportages voor het half jaar en voor het jaar zullen met elkaar in de pas gaan lopen, zodat deze met elkaar vergeleken kunnen worden.	De opzet van de tabellen in deze rapportage sluiten aan bij die in de jaarrapportage, waardoor deze vergeleken kunnen worden.
T2018-065	In deze rapportage wordt informatie opgenomen over kwaliteit van het toezicht.	In paragraaf 2.2 op pagina 10 treft u een samenvatting aan van de deze resultaten over het afgelopen halfjaar.

Figuur 1: toezeggingen over de halfjaarrapportage en de manier waarop wij deze verwerkt hebben

Samenvatting

Het sociaal domein in Lansingerland blijft in beweging. In het afgelopen jaar zijn wij volop aan de slag gegaan met innovatie en het uitbreiden van ons aanbod. Centraal hierbij staat de uitvoering van de beleidsaccenten en de pilots. Aan de hand hiervan geven wij een concrete invulling aan de transformatie. Tegelijkertijd zijn wij ook bezig met het verbeteren van onze bestaande ondersteuningsproducten. Door het toepassen van nieuwe methoden, inkoop en wijze van uitvoering streven wij naar een verbetering van onze dienstverlening en de tevredenheid van onze inwoners. Dit houden wij in de gaten door middel van onderzoek en monitoring.

De cijfers laten een stabiel beeld zien van het gebruik van maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein. Er is wel sprake van een verschuiving tussen de verschillende

doelgroepen. Het gebruik van de Participatiewet en de Wmo voor ouderen is gestabiliseerd. Bij de Jeugdwet en Wmo voor volwassenen zien we juist een toename.

Binnen de doelgroep jeugd zien we dat het totaal aantal kinderen in de jeugdzorg toeneemt. In het afgelopen halfjaar is dit aantal wel iets afgenomen ten opzichte van de piek in 2017. Het aantal kinderen dat jeugdzorg ontvangt ligt echter nog steeds hoger dan voor deze periode. Wij laten in de tweede helft van 2018 een onderzoek uitvoeren naar de oorzaken hiervan en de maatregelen die wij hierop kunnen nemen.

In de eerste helft van 2018 zien we een lager aantal jeugdigen in de specialistische GGZ. Aanbieders van deze vorm van ondersteuning hebben de afgelopen periode meer jeugdigen in behandeling genomen. Dit verklaart ook de afnemende wachttijden voor specialistische jeugdzorg. Deze wachttijden zijn het afgelopen half jaar afgenomen. In het eerste kwartaal van 2018 bedroeg deze wachttijd gemiddeld tussen de 2 en 5 weken, dit is ruim binnen de normen.

Binnen de doelgroep volwassenen zien we dat het aantal bijstandsuitkeringen gestabiliseerd is rond de 600. Zowel de in- als de uitstroom in de bijstand is het afgelopen jaar gedaald. Er stromen minder mensen door vanuit de WW naar de bijstand. Ook zetten wij extra in op het begeleiden van leerlingen uit het praktijk- en speciaal onderwijs. Daardoor voorkomen we instroom van deze groep jongvolwassenen. De lagere uitstroom wordt veroorzaakt doordat inwoners die nu in de bijstand zitten een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Kandidaten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben wij grotendeels bemiddeld richting werk.

Wij hebben in de eerste helft van 2018 een Klantbelevingsonderzoek uit laten voeren onder onze kandidaten binnen de Participatiewet. Hieruit blijkt dat onze dienstverlening door kandidaten iets gunstiger wordt beoordeeld dan in 2017. We zien nog wel verbeterpunten. Hiermee zijn wij aan de slag gegaan. Door diverse verbeteringen verwachten wij dat de tevredenheid over onze dienstverlening de komende periode toeneemt.

Het gebruik van Wmo-voorzieningen door volwassenen was de afgelopen periode stabiel. Over een langere periode zien we wel een geleidelijke toename. De rijksoverheid streeft ernaar de ondersteuning voor deze doelgroep zoveel mogelijk aan huis (ambulant) aan te bieden en zo het aantal opnames in bijvoorbeeld instellingen te verlagen. Dit leidt tot een hoger beroep op onze Wmo-voorzieningen. Ook was er in het afgelopen halfjaar een groter aantal jongvolwassenen dat vanuit de Jeugdwet doorstroomde naar de Wmo.

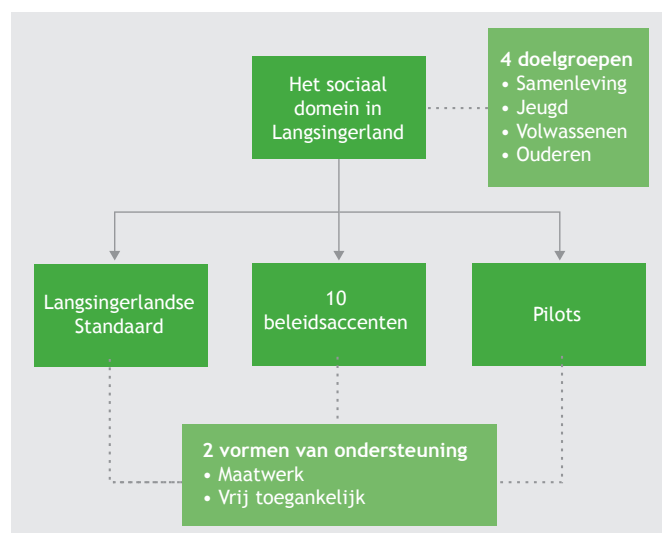
Bij de doelgroep ouderen zien wij dat het gebruik van Wmo-voorzieningen per saldo stabiel is, ondanks de toename van het aantal ouderen in onze gemeente. Doordat deze doelgroep langer thuis blijft wonen dan vroeger zien we wel een stijging van het gebruik van collectief vervoer.

Onze aanpak: beleidsplan, accenten en pilots

Lansingerland is een gemeente met een gezonde en zorgzame samenleving. Onze inwoners leveren daaraan een bijdrage. Iedereen doet naar vermogen mee. Waar nodig is aanvullende professionele hulp beschikbaar.

Bij onze aanpak van het sociaal domein onderscheiden wij vier doelgroepen: de samenleving, jeugd, volwassenen en ouderen. Deze doelgroepen ondersteunen wij met drie soorten maatregelen: de Lansingerlandse Standaard (zoals vastgelegd in het Beleidsplan sociaal domein 2018-2022), tien beleidsaccenten (door de raad vastgesteld) en pilots.

**HET SOCIAAL DOMEIN IN
LANSINGERLAND BLIJFT IN
BEWEGING. IN HET
AFGELOPEN JAAR ZIJN WIJ
VOLOP AAN DE SLAG
GEGAAN MET INNOVATIE EN
HET UITBREIDEN VAN ONS
AANBOD. CENTRAAL HIERBIJ
STAAT DE UITVOERING VAN
DE BELEIDSACCENTEN
EN DE PILOTS.**

Figuur 2: onze aanpak van het sociaal domein

Deze maatregelen kunnen wij vervolgens onderverdelen in vrij toegankelijke voorzieningen¹ (bijvoorbeeld Jeugd- en Jongerenadvies en Ouderenadvies door Stichting Welzijn Lansingerland) en maatwerkvoorzieningen (bijvoorbeeld specialistische jeugdzorg of huishoudelijke ondersteuning). In de onderstaande figuur is dit schematisch weergegeven.

In deze halfjaarrapportage informeren wij u over de uitvoering van de Lansingerlandse Standaard. De nadruk ligt hierbij op maatwerkvoorzieningen. In het bijlagenboekje ‘Stand van zaken beleidsaccenten’ (T18.11285) gaan wij in op de beleidsaccenten. Over de pilots hebben wij u eerder dit jaar met een ‘pilotboekje’ (T18.06663) geïnformeerd. Dit boekje hebben wij samen met de jaarrapportage 2017 aan uw raad aangeboden.

Leeswijzer

We starten in hoofdstuk 2 van deze rapportage met een overzicht van de belangrijkste dingen die wij in het eerste halfjaar gedaan hebben. Ook lichten wij de resultaten van het uitgevoerde toezicht op de door ons gecontacteerde aanbieders toe. In hoofdstuk 3 geven wij een globaal overzicht van het gebruik van onze maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein en de inspanningen van onze medewerkers en onze toegangspartners. In hoofdstuk 4 gaan wij dieper in op de ontwikkelingen per doelgroep. Hier signaleren wij de belangrijkste ontwikkelingen en verklaren de oorzaken hiervan. In de bijlage bij deze rapportage geven wij u een overzicht van de stand van zaken van onze beleidsaccenten.

¹ Voorzieningen die toegankelijk zonder beschikking van een verwijzer (bijvoorbeeld de gemeente of een huisarts)

Over de cijfers in deze rapportage

De cijfers in deze rapportage zijn afkomstig uit onze administratieve systemen en hierdoor dynamisch. Dat wil zeggen dat zij met terugwerkende kracht kunnen wijzigen. Daarom kunnen de cijfers in deze rapportage over een bepaalde periode afwijken ten opzichte van een eerdere rapportage over dezelfde periode. Wij kiezen er hierbij echter voor om steeds de op dat moment meest nauwkeurige cijfers te presenteren.

Om u te ondersteunen bij het duiden van de cijfers in deze rapportage geven wij de ontwikkeling hiervan visueel weer. Dit doen wij op twee manieren:

- door middel van een pijl omhoog of omlaag geven wij de verandering ten opzichte van de vorige periode (het tweede halfjaar 2017) aan;
- door middel van de kleur van de pijlen geven wij de langjarige trend aan.

Symbool	Wijziging ten opzichte van tweede halfjaar 2017	Kleur	Langjarige trend
	Daling: meer dan 5%		dalend
	Stijging of daling van minder dan 5%		stabiel
	Stijging: meer dan 5%		stijgen

Ter illustratie twee voorbeelden:

- een rode pijl naar beneden duidt op een daling ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017, maar een stijging over de periode 2015 tot heden.
- Een groene vlakke pijl duidt op een stabiele situatie ten opzichte van het tweede halfjaar van 2017, maar een daling over de periode 2015 tot heden. ●

02 WAT HEBBEN WIJ GEDAAN?

Inspanningen in 2018

In dit hoofdstuk gaan wij in op de belangrijkste zaken waar wij, onze maatschappelijke partners en de door ons gecontracteerde zorgprofessionals het afgelopen halfjaar aan gewerkt hebben. Hierbij streven wij niet naar volledigheid: dit is voor een breed beleids-terrein als het sociaal domein niet haalbaar. Wij richten ons daarom op de belangrijkste en voor onze inwoners en maatschappelijke partners meest relevante activiteiten. Hierbij staat de continue doorontwikkeling en transformatie van het sociaal domein centraal. Wij verdelen onze activiteiten in drie categorieën:

- Innovatie/nieuwe vormen van ondersteuning;
- Doorontwikkeling van het bestaande ondersteuningsaanbod;
- Onderzoek en ondersteuning.

Innovatie en nieuwe vormen van ondersteuning

Uitvoering beleidsaccenten

Op 23 februari 2017 heeft de gemeenteraad het Beleidsplan ‘*Versterken van Veerkracht: Sociaal Domein 2018-2022*’ vastgesteld. Dit beleidsplan bevat tien beleidsaccenten. Deze accenten versterken ons bestaande beleid. Door deze uit te voeren doen we dus meer dan de Lansingerlandse Standaard en de wet aangeven. Zo maken wij het verschil voor onze inwoners. Uw raad heeft aangegeven welke zwaarte wij aan de uitvoering van ieder accent geven. Wij zijn in januari 2018 gestart met de uitvoering van alle accenten.

De acties die wij in het kader van de beleidsaccenten uitvoeren kenmerken zich door het doorbreken van schotten en grenzen, een onorthodoxe of innovatieve aanpak, of intensivering van onze inzet. In de bijlage bij deze halfjaarrapportage geven wij per accent een overzicht van de aanpak en de stand van zaken. Wij geven hierbij beknopt aan wat het doel is van het accent, hoe we dit aanpakken, wat we inmiddels hebben gedaan en wat er nog op de planning staat.

Uitvoering van pilots

Naast de Lansingerlandse Standaard en de beleidsaccenten voeren wij doorlopend pilots uit. In deze pilots experimenteren wij gedurende de vastgestelde periode met nieuwe werkwijzen, nieuwe aanbieders of een nieuw aanbod. Op deze wijze zorgen wij ervoor dat ons aanbod flexibel inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen en wij snel aan kunnen sluiten bij nieuwe initiatieven of producten. Deze werkwijze sluit aan bij de doorlopende verbetering binnen het sociaal domein die de basis vormt van ons beleid. Hierbij hanteren wij het motto: ‘*Transformatie is geen einddoel, maar een doorlopend proces*’.

Samen met de jaarrapportage 2017 hebben wij uw raad in mei 2018 een ‘pilotboekje’ gepresenteerd (T18.06663). Dit boekje bevat een overzicht van de stand van zaken en resultaten van uitgevoerde en lopende pilots. Het afgelopen halfjaar hebben wij onze inzet op deze pilots gecontinueerd.

Jeugdhulp: Intensivering preventie en inzet praktijkondersteuner huisartsen

Het versterken van de preventie en vroegsignalering is een speerpunt binnen ons jeugd-beleid. Wij willen er vroeg bij zijn. Zo voorkomen we dat kinderen problemen krijgen. Als dit toch gebeurt bieden wij zo snel mogelijk passende ondersteuning, voordat dit esca-leert. Dit is een van de belangrijkste onderdelen van de transformatie in de jeugdzorg.

In 2018 zijn wij gestart met een aantal nieuwe vormen van ondersteuning. Zo zijn wij binnen de uitvoering van beleidsaccent *‘geen kind in de knel’* met diverse nieuwe vormen van trainingen gestart. Deze richten zich op sociale vaardigheden en weerbaarheid in combinatie met sport of drama. Hiernaast bieden wij ouders trainingen aan om hun kinderen te begeleiden bij bepaald gedrag of na echtscheidingen. Ook zijn wij gestart met de pilots *‘@Home opvoedingsondersteuning’* (gericht op kinderen van statushouders), *‘preventie jeugdreclassering’* en de *‘praktijkondersteuner jeugd in de gemeentelijke toegang’*. Voor meer informatie over deze initiatieven verwijzen wij u naar de bijlage over de beleidsaccenten bij deze rapportage en het pilotboekje bij de jaarrapportage 2017.

Doorontwikkeling bestaand aanbod

Nieuwe inkoop specialistische jeugdhulp

Om te zorgen dat er een breed palet aan specialistische jeugdzorg voor onze inwoners beschikbaar is werken wij samen met 15 regiogemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond. Met ingang van 2018 hebben wij de manier waarop wij omgaan met specialistische jeugdhulp veranderd. Tot 2017 verwezen jeugdconsulenten of huisartsen jeugdigen naar een specifieke vorm van ondersteuning. Met ingang van 1 januari 2018 is dit gewijzigd. Vanaf dit moment bepalen de verwijzers samen met de jeugdige en ouders/verzorgers wat het te behalen resultaat is. Vervolgens wordt de jeugdige naar een aanbieder van ondersteuning verwezen. Deze aanbieder kiest vervolgens samen met de jeugdige en ouders/verzorgers op welke wijze dit resultaat het best behaald kan worden. Wij noemen deze nieuwe werkwijze dan ook *resultaatgericht*.

De nieuwe werkwijze heeft voordelen voor zowel jeugdigen als de zorgprofessionals. Doordat de aanbieder alle onderdelen van de ondersteuning en de afstemming hiervan coördineert wordt deze toegesneden op de specifieke situatie van het kind (maatwerk). De cliënt heeft een duidelijk aanspreekpunt en de zorgprofessionals krijgen meer vrijheid om de beste behandeling voor ieder kind vorm te geven.

Met ingang van 1 januari 2018 zijn wij gestart met deze resultaatgerichte aanpak voor nieuwe indicaties. Deze nieuwe werkwijze heeft het nodige extra werk en inspanning gevraagd van zowel onze jeugdconsulenten als onze gecontracteerde partijen.

Ontwikkeling huishoudelijke ondersteuning

Afronding herindicaties

- Met ingang van april 2018 zijn wij gestopt met het indiceren en inkopen van huishoudelijke ondersteuning op basis van het te behalen resultaat. Deze werkwijze bleek niet de gewenste resultaten op te leveren en te leiden tot een lagere tevredenheid over deze ondersteuning bij cliënten. Vanaf april 2018 indiceren we de hulp bij het huishouden weer in uren. Hierdoor is er voor de cliënt duidelijkheid over wat hij of zij kan verwachten van de ondersteuning en kunnen wij onze aanbieder beter aansturen. Hiermee bereiken we een betere kwaliteit van dienstverlening en een hogere tevredenheid van onze cliënten.

Door de nieuwe werkwijze moest iedere cliënt met huishoudelijke ondersteuning een nieuwe indicatie krijgen. Om dit te bereiken is iedere cliënt thuis bezocht door een extern bureau. Dit omvangrijke traject hebben wij op tijd afgerond.

Herbeoordeling huishoudelijke mantelzorgondersteuning

- De afgelopen jaren hebben mantelzorgers gebruik kunnen maken van vrij toegankelijke hulp bij het huishouden, bedoeld om mantelzorgers te ontlasten. Deze vorm van hulp bij het huishouden werd gefinancierd uit de zogenaamde HHT-gelden. Deze toelage (vanuit het Rijk) is gestopt. We hebben echter gezien dat deze vorm van hulp adequate ondersteuning kan bieden aan mantelzorgers.

**WE MONITOREN DE
KWALITEIT VAN DE
VRIJ TOEGANKELIJKE
VOORZIENINGEN VIA
VRAGENLIJSTEN.
ZO KRIJGEN WE INZICHT
IN DE UITVOERING VAN DE
PRESTATIEAFSPRAKEN,
DE ERVARINGEN
VAN DEELNEMERS,
DE SAMENWERKING
MET ANDERE
MAATSCHAPPELIJKE
ORGANISATIES EN DE
MAATSCHAPPELIJKE
TRENDS.**

In de pilotfase blijkt een bredere doelgroep gebruik gemaakt te hebben van deze vorm van ondersteuning dan was voorzien. Ook lag het aantal uren per huishouden per week hoger dan verwacht. We hebben de regeling aangescherpt, mede op basis van een brede enquête onder mantelzorgers en een verkenning onder betrokkenen. In het nieuwe Mantelzorgpakket is de huishoudelijke mantelzorg alleen beschikbaar voor de doelgroep zwaar belaste mantelzorgers en is de inzet gemaximeerd op 6 uur per 4 weken. In de tweede helft van het jaar doen we onderzoek onder alle mantelzorgers die gebruik maken van deze regeling. We kijken ook naar mantelzorgers die niet in de regeling passen en hebben aangegeven wel ondersteuning nodig hebben bij het voeren van hun huishouden.

Onderzoek en ondersteuning

Ontwikkeling en uitvoering van Leertuin Gegevensdeling

Eén van de doelen in het sociaal domein is om hulp en ondersteuning in een gezin integraal te laten verlopen: één gezin, één plan, één regisseur. Daarvoor is betere gegevensdeling nodig, zowel binnen de organisatie als met ketenpartners, met waarborgen van gegevensbescherming in het kader van de nieuwe AVG. Om deze gegevensdeling beter te laten verlopen, zijn we in februari 2018 gestart met een Leertuin Gegevensdeling. In deze Leertuin werken we samen met onze ketenpartners toe naar een gezamenlijk denkkader voor het spanningsveld tussen gegevensdeling en bescherming van de persoonlijke levenssfeer. In het gezamenlijk denkkader staat de samenwerking centraal. Daarbij houden we de privacywetgeving echter voldoende in beeld. Met een passend afwegingskader zorgen we ervoor dat de gegevensdeling alleen plaatsvindt als dat subsidiair, proportioneel en doelmatig is. De Leertuin Gegevensdeling loopt tenminste door tot Q2 2019.

Onderzoek stijging gebruik Jeugdzorg

In 2017 zagen wij een stijging van het gebruik van jeugdzorg in onze gemeente. Wij kunnen deze stijging deels verklaren door bijvoorbeeld de toename van het aantal jeugdigen in onze gemeente. Deze toename past in een landelijke trend. In raadsbrief U18.05063 hebben wij de oorzaken en maatregelen die wij nemen toegelicht.

Om meer duidelijkheid te krijgen over de oorzaken en gevolgen van deze toename laten wij een onderzoek uitvoeren door een gespecialiseerd bureau. Bij de opzet van dit onderzoek nemen wij de input van de raad mee. Inmiddels hebben wij een aantal onderzoeksvoorstellen ontvangen. Wij streven ernaar dit onderzoek voor het einde van 2018 af te ronden.

Cliëntervaringsonderzoeken (CEO's) Jeugdwet & Wmo

Gemeenten in Nederland zijn wettelijk verplicht om jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek uit te voeren naar de Jeugdwet en de Wmo. Dit onderzoek laat zien hoe cliënten de toegankelijkheid en de kwaliteit van de voorzieningen ervaren en welk effect ze hiervan ondervinden. De resultaten van de CEO's geven ons een waardevolle aanvullende blik op de tevredenheid van onze cliënten over de dienstverlening van ons en onze partners. Op deze manier kunnen wij onze bedrijfsvoering en onze producten bijsturen. Een voorbeeld hiervan is de aangepaste werkwijze van de huishoudelijke ondersteuning. Uit de ervaringsonderzoeken over 2015 en 2016 bleek een teruglopende tevredenheid over deze vorm van ondersteuning. Samen met onder andere signalen uit de uitvoering was dit aanleiding om hier nader onderzoek naar te doen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het aanpassen van onze aanpak zoals beschreven in paragraaf 2.1.2.

Wij hebben een gespecialiseerd onderzoeksbureau opdracht gegeven om het cliëntervaringsonderzoek namens ons uit te voeren. De resultaten hiervan verwachten wij in het vierde kwartaal van 2018 te kunnen presenteren.

Monitoring vrij toegankelijke voorzieningen

In 2017 zijn we gestart met een nieuwe wijze van monitoring van vrij toegankelijke voorzieningen. Naast een eenduidige gegevensverzameling levert ons dit ook een werkwijze op om gestructureerd op de kwaliteit van deze voorzieningen te sturen. Om de nieuwe werkwijze goed aan te laten sluiten op de aanbieders van vrij toegankelijke voorzieningen in onze gemeente, hebben we hier eerst een proef mee gedaan. Met de resultaten hiervan hebben we de werkwijze aangescherpt.

Als vervolgstap hebben we vrijwel alle organisaties in het vrij toegankelijk veld gevraagd een digitale vragenlijst over 2018 in te vullen. We vragen hierin naar de uitvoering van prestatieafspraken, gemeten kwaliteitscriteria, samenwerking met andere maatschappelijke organisaties en de maatschappelijke trends. In de contractgesprekken die wij hierna gehad hebben bleek dat deze uitvraag niet in alle gevallen goed aansluit bij de praktijk, vooral door de grote diversiteit van activiteiten. We gebruiken deze inzichten om de bestaande prestatieafspraken verder aan te scherpen.

Resultaten toezicht sociaal domein

Bij de behandeling van de jaarrapportage 2017 zegden wij toe nader in te gaan op de resultaten van het toezicht op de dienstverlening van de door ons gecontracteerde of gesubsidieerde aanbieders binnen het sociaal domein. Hieronder treft u een samenvatting van deze resultaten van het toezicht aan voor de verschillende wetten in het eerste halfjaar van 2018. Het toezicht binnen het sociaal domein bestaat uit toezicht op de kwaliteit en toezicht op de rechtmatigheid (fraude en misbruik) van de dienstverlening.

Jeugdwet

In het eerste half jaar van 2018 waren er twee incidenten met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening binnen de uitvoering van de Jeugdhulp in Lansingerland. Deze incidenten zijn gemeld bij de rijksinspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Hiernaast hebben wij over beide incidenten gesprekken gevoerd met de betrokken gecontracteerde jeugdhulp aanbieders. Doel van deze gesprekken is het voorkomen van dergelijke incidenten in de toekomst en het borgen van de kwaliteit van de jeugdhulp in Lansingerland.

Er zijn geen fraudesignalen met betrekking tot de uitvoering van de Jeugdwet bij de gemeente binnen gekomen in de eerste helft van 2018.

Wmo

In de eerste helft van 2018 heeft de GGD Haaglanden, onze toezichthouder voor de kwaliteit van de uitvoering van Wmo, opdracht gekregen om een signaalonderzoek uit te voeren bij een Wmo-voorziening in Lansingerland. Dit onderzoek is gestart naar aanleiding van een signaal van een inwoner van Lansingerland die gebruik maakt van de betreffende voorziening. Dit onderzoek loopt nog.

Daarnaast voerde de GGD Haaglanden in de regio twee proactieve onderzoeken uit naar de kwaliteit van de hulp en dienstverlening in het kader van de Wmo. Bij een proactief onderzoek voert de GGD een onderzoek uit zonder dat daar specifiek aanleiding voor is. Deze onderzoeken hebben een preventief karakter. In de uitgevoerde onderzoeken kwamen verbeterpunten naar voren die betrekking hebben op o.a. de onderwerpen: ketensamenwerking, risicoanalyse in activeringsplan, huisregels, aanwezigheidsregistratie, cliëntenraad en informatieoverdracht. De onderzochte organisaties voeren maatregelen uit om eventuele aandachtspunten te verbeteren. Toezichthouder GGD Haaglanden ziet toe op de uitvoering van deze verbetermaatregelen en koppelt dit terug naar alle gemeenten in de regio. Indien nodig gaan wij in gesprek over de inzet op kwaliteitsverbetering met de betreffende organisaties als onderdeel van ons contractmanagement.

De afgelopen periode zijn er twee fraudesignalen binnen gekomen bij onze gemeente. Beide signalen hebben betrekking op een Wmo-voorziening die wordt gefinancierd met een persoonsgebonden budget (pgb). Op dit moment onderzoeken we de deze situaties op rechtmatigheid.

Participatiewet

In de eerste helft van 2018 waren er geen signalen van kwaliteitsproblemen binnen de uitvoering van de Participatiewet in Lansingerland.

De gemeente Zoetermeer voert voor ons het toezicht uit in het kader van de Participatiewet. Naar aanleiding van signalen van uitkeringsfraude (onrechtmatigheid) zijn er in deze periode 13 onderzoeken uitgevoerd door onze toezichthouder van de gemeente Zoetermeer. Op basis van deze rechtmatigheidsonderzoeken zijn er 6 boetes opgelegd. Daarnaast is in deze gevallen ook het teveel ontvangen bedrag aan bijstandsuitkering teruggevorderd. ●

03 ONTWIKKELINGEN ALGEMEEN

In dit hoofdstuk geven we een stand van zaken van het sociaal domein aan de hand van drie onderwerpen: aantal cliënten, opgestelde ondersteuningsplannen en de activiteiten van onze toegangspartners. Deze gegevens zijn een update van de eerdere cijfers uit de jaarrapportage 2017.

Over de opbouw van de cijfers:

In de voorliggende rapportage zijn -tenzij anders benoemd- de lopende indicaties getoond gedurende de periode van 1 januari tot en met 30 juni 2018. Dit zijn de volgende categorieën:

1. indicaties die in de periode zijn gestart en gesloten;
2. indicaties die voor de periode zijn gestart en in de periode zijn gesloten;
3. indicaties die in de periode zijn gestart en na de periode zijn of worden gesloten;
4. indicaties die voor de periode zijn gestart en na de periode zijn of worden gesloten

Aantal cliënten

In de onderstaande figuur is het aantal unieke cliënten weergegeven per wet en doelgroep die wij in de afgelopen twee jaar voorzien hebben van één of meerdere maatwerk ondersteuningsvormen.

	2015		2016		2017		2018	
	H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	
Jeugd								
Jeugdwet ²	1225	1261	1104	1252	1352	1495	1408	V
Wmo	51	53	54	57	64	68	69	<>
Volwassenen								
Participatiewet	706	751	789	837	849	854	839	<>
Wmo	415	425	424	444	476	492	514	^
Ouderen								
Wmo	1263	1230	1181	1168	1149	1166	1190	<>

Figuur 3: aantal unieke cliënten met een indicatie voor maatwerkvoorzieningen (bron: Suite)

² In deze cijfers hebben wij ook de (beperkte) groep jeugdigen ouder dan 18 die ondersteuning op basis van de jeugdwet ontvangen opgenomen.

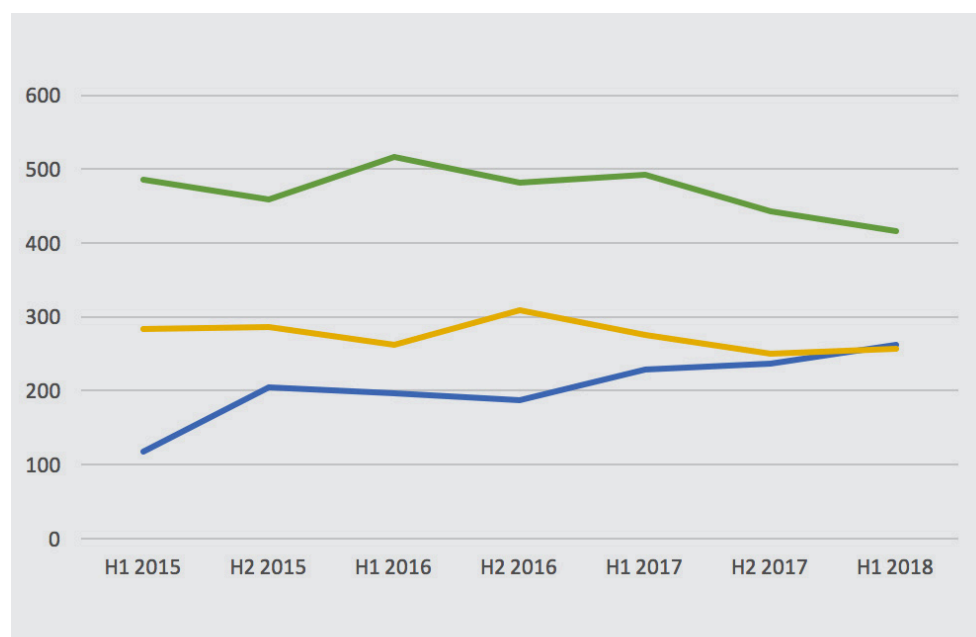
Wat kunnen wij hieruit concluderen?

De opvallendste ontwikkeling is dat steeds meer kinderen een vorm van ondersteuning uit de Jeugdwet ontvangen. Dit aantal is in het afgelopen jaar afgenomen ten opzichte van de piek in 2017, maar ligt nog steeds hoger dan voorheen. Ook bij het gebruik van Wmo-voorzieningen door volwassenen is sprake van een stijging. Hier staat tegenover dat het aantal cliënten binnen de Participatiewet sinds 2016 gelijk blijft. Dit geldt ook voor het gebruik van de Wmo onder ouderen. In hoofdstuk 4 gaan wij per doelgroep dieper in op deze ontwikkelingen en de verklaringen hiervoor.

Ondersteuningsplannen

In de onderstaande figuur is het totaal aantal per halfjaar opgestelde ondersteuningsplannen weergegeven.

	H1 2015	H2 2015	H1 2016	H2 2016	H1 2017	H2 2017	H1 2018	
1. Jeugd	117	204	197	187	228	237	262	^
Jeugdwet	101	196	182	173	206	222	242	^
Wmo	16	8	15	14	22	15	20	<>
2. Volwassenen	486	459	517	482	492	443	416	v
Participatie	357	278	372	349	327	293	242	v
WMO	129	181	145	133	165	150	174	^
3. Ouderen	284	286	262	309	275	250	256	<>
Wmo	284	286	262	309	275	250	256	<>
Eindtotaal	887	949	976	978	995	930	934	<>

Figuur 4: aantal ondersteuningsplannen (alle toegangspartijen, bron: GWS)

Wat kunnen wij hieruit concluderen?

Het totaal aantal ondersteuningsplannen is de afgelopen jaren stabiel. We zien wel een aantal verschuivingen tussen de verschillende wetten en doelgroepen. Sinds 2017 is het aantal plannen voor de Participatiewet gedaald. Hier staat tegenover dat in deze periode het aantal plannen voor de Jeugdwet en de Wmo voor volwassenen stijgt. Dit leidt met name bij de jeugdconsulenten tot een hogere caseload en werkdruk.

Toegangspartijen

De ondersteuningsplannen uit paragraaf 3.2 zijn opgesteld door verschillende partijen. Naast de gemeentelijke consulenten zijn dit het CJG (jeugd), Kwadraad (volwassenen) en Stichting Welzijn Lansingerland (ouderen). In figuur 5 is te zien wat de externe toegangspartijen hebben opgepakt in het eerste halfjaar van 2018. Tussen haakjes zijn de cijfers uit het eerste halfjaar van 2017 weergegeven.

	Nieuwe vragen	Brede uitvraag	Ondersteuningsplannen	Verwijzingen na brede uitvraag naar:
CJG	234 (206)	75 (84)	63 (67)	• Vrij toegankelijke voorziening (gezinscoaches, maatjesprojecten) • MEE • Gemeentelijk consulent
Kwadraad	277 (279)	n.b. ³ (136)	n.b. (115)	• Gemeentelijk consulent • Vrij toegankelijke voorziening
SWL	133 (146)	97 (122)	52 (84)	• Gemeentelijk consulent • Vrij toegankelijke voorziening

Figuur 5: activiteiten van onze toegangspartners in het eerste halfjaar 2018 (tussen haakjes zijn de cijfers van het eerste halfjaar 2017 aangegeven)

Onder nieuwe vragen verstaan we informatieve vragen van inwoners en/of professionals, vragen waarna de organisatie direct heeft doorverwezen naar een andere instantie en vragen waarna een brede uitvraag is gedaan. Na een brede uitvraag wordt veelal een ondersteuningsplan opgesteld. In een aantal gevallen volgt een directe doorverwijzing naar bijvoorbeeld een vrij toegankelijke voorziening of juist naar een gemeentelijk consulent voor een maatwerkvoorziening.

Wat kunnen wij hieruit concluderen?

De stijging van het aantal vragen van ouders/opvoeders bij het CJG Rijnmond zet door. Het aantal ontvangen vragen is licht gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit duidt erop dat het CJG zich stevig heeft gepositioneerd en dat ouders en huisartsen de weg naar het CJG blijvend weten te vinden. Het aantal brede uitvragen en ondersteuningsplannen van het CJG is licht gedaald ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017.

Ook bij SWL zijn minder brede uitvragen en minder ondersteuningsplannen binnengekomen. Dit wordt mogelijk veroorzaakt door een lagere beschikbaarheid van ouderenadviseurs in het afgelopen halfjaar, vooral door ziekteverzuim. Het aantal vragen blijft stabiel. ●

³ Deze cijfers volgen later. We zijn op dit moment met Kwadraad in gesprek over de duiding van hun halfjaarcijfers. Deze cijfers nemen we op in de jaarrapportage.

04 ONTWIKKELINGEN PER DOELGROEP

Samenleving

De onderstaande figuur geeft een beeld van de activiteiten en resultaten binnen de doelgroep Samenleving van het afgelopen halfjaar.

Onderwerp	Activiteit	1e halfjaar 2018	2017 (gehele jaar)
Adviesraad Sociaal Domein	Ontvangen adviezen, waarvan:	1	13 ⁴
	• gevraagd	1	10
	• ongevraagd	0	3
Subsidies Samenleving	Aantal organisaties dat subsidie heeft ontvangen binnen het beleidsdoel Samenleving (waaronder bijvoorbeeld Welzijn Lansingerland, de bibliotheek, GGZ Delfland, Middin, EHBO-verenigingen)	16	12
ZEIL-fonds	Aantal ZEIL-fonds subsidies toegekend, waarvan:		
	• “Hijs de zeilen”: kleine initiatieven op straat-/ buurtniveau	34	26
	• “Wind in de zeilen”: grotere initiatieven in wijken of kernen	11	13
	• “Alle zeilen bij”: grote initiatieven in kernen of in de gemeente	12	6
Vrijwilligers	• Unieke vrijwillige sollicitanten via het vrijwilligersinformatiepunt	11	7
	• Aantal deelnemers aan bijeenkomsten van het vrijwilligersinformatiepunt	75	200
Mantelzorg	• Aantal mantelzorgers ingeschreven bij het Steunpunt Mantelzorg	80	90
	• Aantal mantelzorgers die activiteiten bezochten in het kader van de Dag van de mantelzorg of de momenten die in de week daarna nog plaatsvonden voor mantelzorgers		
Buurtbemiddeling	Aantal interventies door Buurtbemiddeling bij inwoners van koopwoningen en particuliere huurwoningen	650 ⁵	750
Bijeenkomsten	Aantal bijeenkomsten georganiseerd over bijvoorbeeld dementie en autisme (door verschillende subsidiepartners)	n.v.t.	500
Antidiscriminatie	Aantal meldingen bij Radar	6	10
	Aantal discriminatiemeldingen bij de politie	n.n.b.	7

Figuur 6: cijfers doelgroep Samenleving

4 In 2017 zijn meerdere beleidsnota's en andere richtinggevende documenten vastgesteld voor het sociale domein. Dit heeft geleid tot relatief veel gevraagde en ongevraagde adviezen.

5 In het najaar van 2017 is het mantelzorgbestand van Welzijn Lansingerland getoetst. Hieruit bleek dat het aantal mantelzorgers in werkelijkheid lager lag dan wij voorheen dachten. Deze correctie is daarom vooral een administratieve: er zijn geen signalen dat het aantal mantelzorgers terugloopt.

“ONS DOEL: DE SAMENLEVING IS IN STAAT OM INWONERS ZO GEZOND, VEILIG EN ZELFSTANDIG ALS MOGELIJK TE LATEN PARTICIPEREN”

Wat kunnen we hieruit concluderen?

We subsidiëren uiteenlopende organisaties die zich inspannen voor een veerkrachtige samenleving. Onder meer mooie initiatieven van inwoners, de ondersteuning van mantelzorgers, de werving van vrijwilligers, bemiddeling bij conflicten tussen burens, een antidiscriminatie voorziening en verschillende bijeenkomsten gericht op het stimuleren van eigen kracht en zorg voor elkaar. De maatschappelijke partners waar het om gaat, hebben een bereik dat we voor een deel in cijfers kunnen uitdrukken. Een ander deel laat zich niet vangen in cijfers en zien we terug in de sterke verbinding die inwoners en maatschappelijke partners met elkaar hebben.

Uitgelicht: Vrijwilligers Informatie Punt

Het Vrijwilligersinformatiepunt brengt vrijwilligerswerk op verschillende manieren onder de aandacht. Niet alleen het maken van matches, maar ook het organiseren van interessante bijeenkomsten en trainingen, het verzorgen van wervende communicatie en het toerusten van organisaties om aan de slag te gaan met vrijwilligers afkomstig uit specifieke doelgroepen.

Om deze aanpak te versterken hebben we vanuit het beleidsaccent ‘Oog voor mantelzorgers en vrijwillige inzet’ extra middelen ingezet. Daarnaast spant het vrijwilligersinformatiepunt zich in om geschikte plekken te creëren waar participatiekandidaten ervaring op kunnen doen. Deze inspanningen laten zich niet goed vangen in cijfers. Deze zijn echter van essentieel belang voor de zichtbaarheid en mogelijkheden van vrijwillige inzet. En daarmee voor een duurzame samenleving waarin inwoners zich willen inspannen voor elkaar en voor hun omgeving.

Jeugd

Maatwerkvoorzieningen

In de onderstaande figuren zijn het aantal lopende indicaties van maatwerkvoorzieningen en jeugdigen dat daar gebruik van maken weergegeven.

	2015		2016		2017		2018
	1e helft	2e helft	1e helft	2e helft	1e helft	2e helft	1e helft
Indicaties Jeugdwet	1702	1770	1675	1923	2183	2397	2255
Cliënten Jeugdwet	1219	1259	1104	1252	1352	1495	1408
Gem. indicaties/cliënt JW	1,40	1,41	1,52	1,54	1,61	1,60	1,60
Indicaties Wmo	122	133	147	157	174	170	157
Cliënten Wmo	51	53	54	57	64	68	69
Gem. indicaties/cliënt Wmo	2,39	2,51	2,72	2,75	2,72	2,50	2,28
Totaal indicaties Jeugd	1824	1903	1822	2070	2357	2539	2412
Totaal Cliënten Jeugd	1270	1312	1158	1309	1416	1565	1477

Figuur 7: aantal lopende indicaties en cliënten doelgroep jeugd (bron: GWS)

	H1 2015	H2 2015	H1 2016	H2 2016	H1 2017	H2 2017	H1 2018
Basis GGZ Intensief	61	62	66	82	114	188	209
Basis GGZ Kort	126	120	57	71	66	61	46
Basis GGZ Midden	114	114	84	117	131	160	177
Jeugd- en opvoedhulp	95	102	112	125	166	205	208
Jeugd GGZ Dyslexie	163	175	181	176	142	152	121
Jeugd GGZ Specialistisch	702	743	634	740	815	839	746
Jeugd met een beperking	121	132	141	138	141	159	207
Onvolledig Behandeltraject	20	13	3	6	15	14	15
Eindtotaal	1219	1259	1104	1252	1352	1495	1408

Figuur 8: aantal cliënten jeugdzorg per ondersteuningsvorm (bron: GWS)

Wat kunnen wij hieruit concluderen?

Het totaal aantal kinderen dat jeugdzorg ontvangt is sinds de tweede helft van 2016 toegenomen. In het afgelopen halfjaar is dit aantal iets afgenomen ten opzichte van de piek in 2017. Deze afname ligt vooral in een afname van de specialistische GGZ. In het kader hieronder gaan wij nader in op deze ontwikkeling. Hiernaast zien wij een opvallende afname bij dyslexie en een toename bij jeugd met een beperking.

Ondanks het feit dat het totale aantal indicaties en kinderen in de Jeugdwet lager ligt dan in 2017, is het totale aantal nog altijd hoger dan voorheen. Wij laten in de tweede helft van 2018 een onderzoek uitvoeren naar de oorzaken hiervan en de maatregelen die wij hierop kunnen nemen. Dit lichten wij nader toe in paragraaf 2.1.3 van deze rapportage.

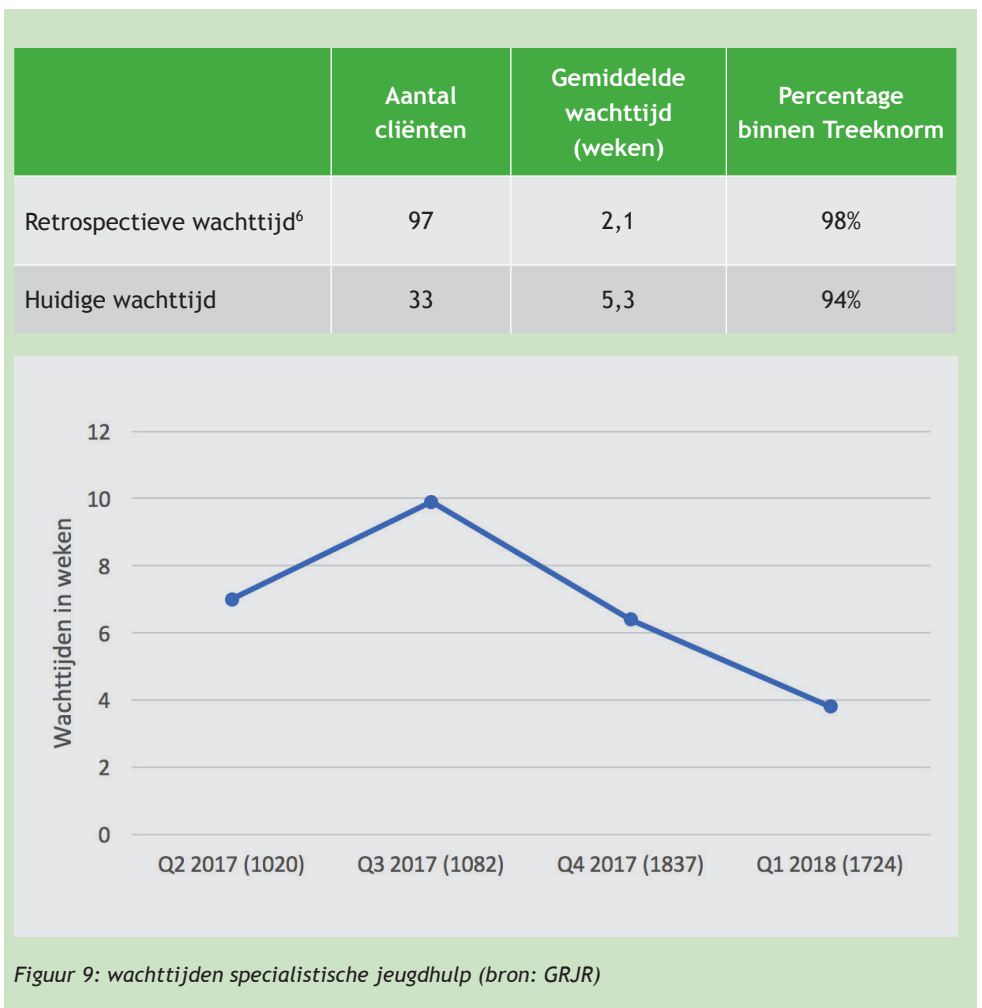
Uitgelicht: ontwikkelingen specialistische jeugdzorg

In het eerste halfjaar van 2018 zien wij een verlaging van het aantal jeugdigen binnen de specialistische jeugdzorg. Dit is opmerkelijk, omdat wij juist in 2017 een toename van het aantal kinderen in deze vorm van ondersteuning zagen. Wij zetten de afgelopen periode jaren sterk in op preventie en vroegsignalering (zie onder andere paragraaf 2.1.1 van deze rapportage). Het is echter nog te vroeg om te concluderen dat dit de oorzaak is van deze afname.

Ten eerste ligt het aantal jeugdigen in deze vorm van ondersteuning, ook met deze afname, nog steeds hoger dan in 2015 en 2016. Dit past binnen de landelijke trend. Zo zien wij in onze buurgemeente Zoetermeer een flinke toename van het aantal kinderen in de jeugdhulp. Bovendien duurt het, zeker bij de zorg voor jeugdigen, vanzelfsprekend enige tijd voordat de effecten van preventie en vroegsignalering ook in het gebruik van ondersteuning is terug te zien. Waarschijnlijk valt deze ontwikkeling te verklaren door de hogere productie van de aanbieders van specialistische jeugdhulp sinds de tweede helft van 2017. Dit lichten wij hieronder toe.

In de tweede helft van 2017 is er vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond druk uitgeoefend op aanbieders van specialistische jeugdhulp om meer kinderen in behandeling te nemen. De aanleiding hiervoor waren indicaties dat de wachttijden voor jeugdhulp opliepen. Wij hebben uw raad hier bij de behandeling van de halfjaarrapportage 2017 over geïnformeerd. Deze aanpak lijkt effect gehad te hebben: de gemiddelde wachttijden zijn sterk afgenomen sinds een piek in het derde kwartaal van 2017. De wachttijden vallen nu ruim binnen de normen. Doordat de wachttijden verkort zijn is ook het aantal cliënten dat (met een indicatie) wacht op de start van ondersteuning afgenomen. Dit kan de daling van het aantal cliënten binnen de specialistische jeugdzorg (deels) verklaren.

**“ONS DOEL:
JONGEREN
ONTWIKKELEN
ZICH VEILIG EN
GEZOND TOT
ZELFREDZAME
INWONERS”**

Vrij toegankelijke voorzieningen

Wij bieden de volgende vrij toegankelijke voorzieningen aan de doelgroep jeugd aan:

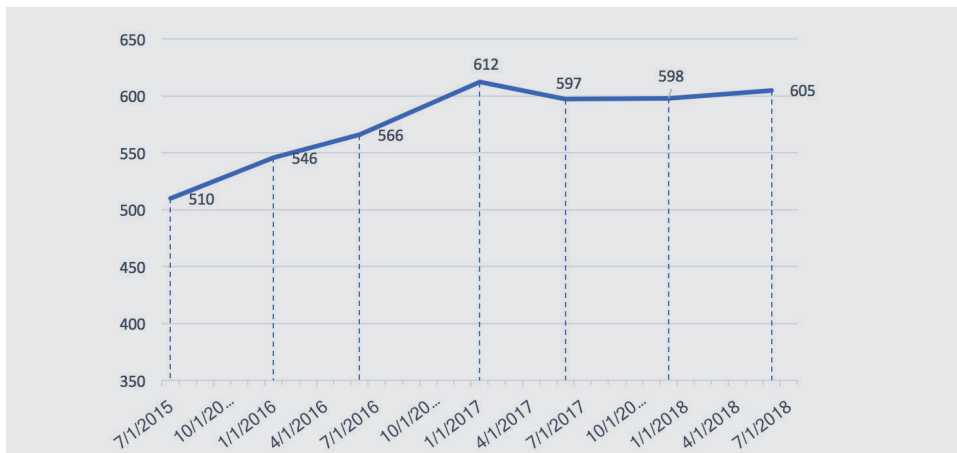
- Centrum voor Jeugd en Gezin;
- Jeugd- en Jongerenwerk;
- Schoolmaatschappelijk werk;
- Lichte begeleiding door vrijwilligers, zoals Humanitas en Jong Perspectief;
- Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds;
- Stichting Leergeld;
- Een breed palet aan trainingen, bijvoorbeeld op het gebied van sociale vaardigheden, opvoedcursussen en trainingen voor ouders bij gedragsproblemen en echtscheidingen;
- Luisterend oor van Sensor;
- Onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE Rotterdam Rijnmond.

⁶ Retrospectieve wachttijden zijn wachttijden voor ondersteuningstrajecten die inmiddels gestart en/of afgerond zijn

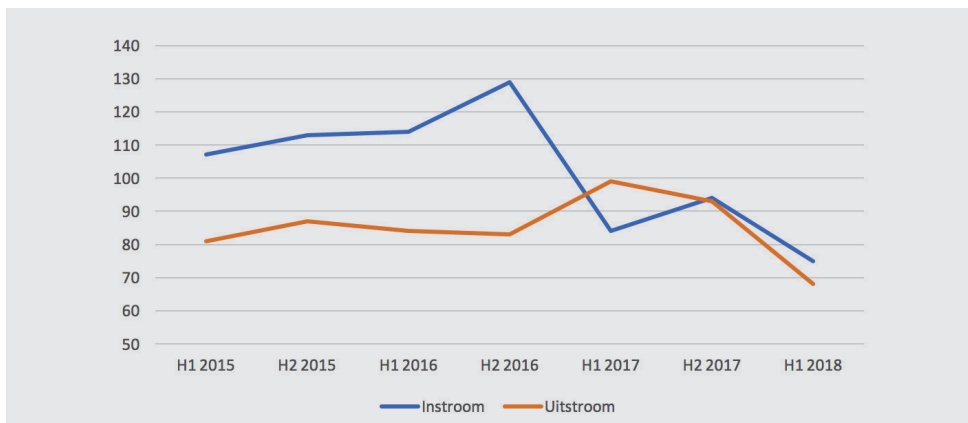
Volwassenen

Participatie

In de figuren hieronder tonen het verloop van het aantal bijstandsuitkeringen en de in- en uitstroom uit de bijstand.

Figuur 10: ontwikkeling aantal bijstandsuitkeringen op peildatum per halfjaar⁷ (bron: GWS)

Figuur 11: in- en uitstroom uit de bijstand per halfjaar

Wat kunnen wij hieruit concluderen?

Het totaal aantal bijstandsuitkeringen is dit jaar gestabiliseerd rond de 600. In het afgelopen halfjaar is zowel de instroom als de uitstroom significant lager dan in de voorgaande periode.

- De oorzaak van de lagere instroom is dat er minder mensen vanuit de WW doorstromen naar een bijstandsuitkering. Bovendien zijn we in het eerste half jaar gestart met de aanpak voor leerlingen van het praktijkonderwijs (PrO) en Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). Door hen vroegtijdig begeleiding te bieden, kunnen we voorkomen dat zij instromen.
- De lagere uitstroom is het gevolg van twee ontwikkelingen. Ten eerste hebben de kandidaten die momenteel een uitkering ontvangen een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. De kandidaten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt zijn grotendeels bemiddeld richting werk. Ten tweede hebben we in de eerste helft van 2018 geïnvesteerd in het in beeld brengen van kandidaten met een langere afstand tot de arbeidsmarkt. Deze informatie gebruiken we de komende periode om de ambities van het nieuwe college te realiseren. Doordat we meer geïnvesteerd hebben in het in beeld brengen van de kandidaten, hebben we minder tijd kunnen besteden aan het bemiddelen richting werk.

⁷ Het aantal uitkeringen in deze figuur wijkt af van de het aantal cliënten uit figuur 3 van deze rapportage. Dit komt doordat bij gezinsuitkeringen meerdere individuen onder één uitkering vallen. Hiernaast betreft figuur 10 een momentopname, terwijl figuur 3 een totaaloverzicht geeft over afgelopen half jaar.

“ONS DOEL: VOLWASSENEN ZIJN FINANCIEEL EN ZORGZELFSTANDIG DOOR ARBEIDS- OF MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE’

Uitgelicht: Inkoop van begeleiding bij re-integratie

Het profiel van inwoners met een uitkering verandert. Steeds vaker hebben de kandidaten een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Deze afstand komt bijvoorbeeld door psychische of fysieke beperkingen, door een beperkte beheersing van de Nederlandse taal of door problematische schulden. Dat betekent ook dat zij een andere en (vaak) langdurigere begeleiding nodig hebben voordat zij ze richting werk kunnen bemiddelen. Dit noemen wij een ‘werkfit’ traject. Daarnaast is er vaker begeleiding nodig op de werkvloer (jobcoaching).

Om het aanbod beter aan te laten sluiten op de behoefte, zijn we in het eerste halfjaar van 2018 begonnen met een aanbestedingstraject voor begeleiding bij re-integratie. De aanbestedingsprocedure loopt momenteel. We streven ernaar om per 1 november 2018 te starten met de nieuwe gecontracteerde partijen.

Uitgelicht: Klantbelevingsonderzoek Participatie

Begin 2018 hebben wij onder al onze inwoners met een uitkering het Klantbelevingsonderzoek Werk & Inkomen 2017 uitgezet. 19% van onze kandidaten heeft de vragenlijst ingevuld. In de brief met kenmerk U18.08064 hebben wij uw raad geïnformeerd over de uitkomsten van dit onderzoek.

Onze dienstverlening werd door de respondenten iets gunstiger beoordeeld dan in 2017 (rapportcijfer 6,8 versus 6,6). Deze score is echter nog steeds lager dan het gemiddelde cijfer van de andere deelnemende gemeenten (7,3). Wij zijn daarom nog niet tevreden met deze score. De respondenten gaven in het onderzoek drie belangrijke verbeterpunten aan:

- Rekening houden met de situatie van de klant.
- Minder wisselingen van klantmanagers.
- Verbeteren van de telefonische bereikbaarheid.

Naar aanleiding van dit onderzoek zijn binnen het team Participatie afspraken gemaakt waarmee wij de dienstverlening versterken. Dit betreft onder andere de manier waarop we inwoners te woord staan, de wijze en termijn van reageren op telefonische vragen en e-mails en het vergroten van de uniformiteit in werkprocessen. Het team heeft zichzelf als doel gesteld om de komende periode actief met de andere verbeterpunten uit het onderzoek aan de slag te gaan. Hierbij helpt het dat de bezetting van het team na een periode van wisselingen in personeel nu stabiel is.

Wmo (doelgroep volwassenen)

In de onderstaande figuur is het aantal lopende indicaties van maatwerkvoorzieningen en cliënten dat daar gebruik van maakt in het kader van de Wmo voor de doelgroep volwassenen weergegeven.

	2015		2016		2017		2018	
	H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	
Indicaties Wmo, waarvan:	841	890	868	847	950	965	985	<>
Woonvoorziening	64	64	72	79	83	90	87	<>
Huishoudelijke Ondersteuning	100	157	108	100	113	110	104	V
Hulpmiddel	226	243	251	276	271	276	256	V
Vervoersvoorziening	203	214	226	289	260	275	288	<>
Begeleiding	235	203	209	173	219	210	245	^
Verblijf / Persoonlijke verzorging	13	9	2	1	4	4	5	<>
Cliënten Wmo	415	425	424	444	476	492	514	^
Gem. indicaties/cliënt	2,03	2,09	2,05	1,91	2,00	1,96	1,94	<>

Figuur 12: aantal indicaties Wmo, doelgroep volwassenen (bron: GWS)

Wat kunnen wij hieruit concluderen?

Het aantal cliënten en indicaties voor Wmo-voorzieningen voor volwassenen is de afgelopen periode redelijk stabiel. Als we kijken naar het meerjarenperspectief zien we echter een geleidelijke toename. Deze toename vindt vooral plaats bij de producten vervoersvoorziening en begeleiding.

Voor de toename van indicaties voor begeleiding zijn er meerdere verklaringen. Ten eerste stroomde in het afgelopen halfjaar een groter aantal jongvolwassen inwoners door vanuit de Jeugdwet naar de Wmo dan in eerdere perioden. Ten tweede is er in heel Nederland sprake van 'ambulantisering' van de geestelijke gezondheidszorg. De Rijksoverheid streeft ernaar om mensen met een beperking zo 'normaal' als mogelijk te laten meedoen in de samenleving. De hierbij benodigde ondersteuning bieden wij zoveel mogelijk aan huis aan. Deze ondersteuning kan variëren van één kort contact per week tot intensieve begeleiding thuis. Dit vraagt dus extra inzet van onze Wmo begeleiding.

Vrij toegankelijke voorzieningen

Wij bieden de volgende vrij toegankelijke voorzieningen aan de doelgroep volwassenen aan:

- Laagdrempelige ondersteuning bij schulden: Humanitas Thuisadministratie en Schuldhulpmaatje;
- Humanitas Tandem maatjes;
- Maatschappelijk werk door Kwadraad;
- Sociale raadslieden;
- Ondersteuning bij huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Luisterend oor van Sensoor;
- Avondonderwijs voor inwoners met een verstandelijke beperking;
- Inloop GGZ van GGZ Delfland;
- Onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE Rotterdam Rijnmond.

ONS DOEL: OUDEREN BLIJVEN ZO ZELFSTANDIG ALS MOGELIJK FUNCTIONEREN, WONEN EN PARTICIPEREN

Ouderen

In de onderstaande figuur is het aantal lopende indicaties van maatwerkvoorzieningen en het aantal cliënten dat daar gebruik van maakt voor de doelgroep ouderen weergegeven.

	2015		2016		2017		2018	
	H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	
Indicaties Wmo, waarvan:	2197	2086	1986	1965	1912	1941	2000	<>
Woonvoorziening	133	149	167	177	193	205	206	<>
Huishoudelijke Ondersteuning	626	526	479	451	440	432	441	<>
Hulpmiddel	315	314	299	301	291	294	290	<>
Vervoersvoorziening	936	937	918	911	898	919	969	^
Begeleiding	186	159	123	118	88	86	92	<>
Verblijf	1	1	0	7	2	5	2	v
Cliënten Wmo	1263	1230	1181	1168	1149	1166	1190	<>
Gem. indicaties/cliënt	1,74	1,70	1,68	1,68	1,66	1,66	1,68	<>

Figuur 13: indicaties en cliënten Wmo, doelgroep ouderen (bron: GWS)⁸

Wat kunnen wij hieruit concluderen?

Het aantal cliënten in de Wmo blijft de afgelopen jaren stabiel. Dit is opmerkelijk, omdat deze doelgroep de afgelopen periode jaarlijks met meer dan 4% stijgt⁸. Er is wel sprake van een stijging van het aantal indicaties voor vervoersvoorzieningen. Dit verklaren wij doordat ouderen langer thuis blijven wonen en daardoor eerder en vaker een beroep doen op collectief vervoer.

Vrij toegankelijke voorzieningen

Wij bieden een breed palet aan vrij toegankelijke voorzieningen aan de doelgroep ouderen aan:

- Ouderenadvies door Welzijn Lansingerland;
- Vrij toegankelijke dagbesteding door Stichting Welzijn Lansingerland
- Hulp en aandacht thuis;
- 3B Bus;
- Muzikale activiteiten, zoals als Talenhouse 67+;
- Een klussendienst van Welzijn Lansingerland;
- Inloop GGZ van GGZ Delfland;
- Onafhankelijke cliëntondersteuning door MEE Rotterdam Rijnmond ●

⁸ Zie onder andere pagina 8 van de Jaarrapportage sociaal domein 2017 (T18.01114)

Afdeling: Sociaal Domein & Cultuur

Versienummer: 1.0

Corsanummer: T18.10319

Datum: 28 augustus 2018

Vormgeving: StudioLIN | graphic design, studiolin.nl

BELEIDS ACCENTEN

STAND VAN ZAKEN

Bijlage bij halfjaarrapportage sociaal domein 2018

INHOUD

	Elk kind een kans	pag 4
	Geen kind in de knel	pag 6
	De leraar trekt aan de bel	pag 8
	Pubers in de spotlights	pag 10
	Lansingerland houdt eenzamen 'aan boord'	pag 12
	Werken aan werk	pag 14
	Grip op geld	pag 16
	Intergenerationeel wonen met passende woningen	pag 18
	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	pag 20
	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	pag 22

INLEIDING

Inleiding

Op 23 februari 2017 heeft de gemeenteraad het beleidsplan 'Versterken van Veerkracht 'Sociaal Domein 2018-2022' vastgesteld. Het plan beschrijft de Lansingerlandse standaard en benoemt 10 beleidsaccenten waarmee we de Lansingerlandse standaard willen versterken. De gemeenteraad heeft aangegeven welk gewicht elk accent heeft: zwaar, midden of licht. Met de uitvoering van de plannen zijn we gestart in januari 2018. In dit accentboekje geven we een beeld van wat er in de eerste zes maanden in gang is gezet.

Wat willen we met de accenten?

Het sociaal domein is duidelijk in beweging. We zorgen voor het onderhoud van de Lansingerlandse standaard, maar investeren ook op doelgroepen en thema's die uit onze Trendanalyse prominent naar voren komen, zoals kinderen die bij echtscheiding betrokken zijn of de woonvraag voor de groeiende groep ouderen. Daarnaast spelen we in op landelijke trends en maatschappelijke vraagstukken, zoals met onze inzet op eenzaamheid en op de (betrekkelijk kleine) groep kinderen die in Lansingerland in armoede leven.

Stand van zaken

De accenten lopen gedurende de vier jaar van het beleidsplan. In het afgelopen halfjaar zijn de eerste stappen gezet. We zien dat elk accent zijn eigen aanpak, fasering en snelheid kent. Zo konden we accent 10 - Het voorkomen van zorgmijding - direct uitvoeren en daarmee bijna afronden. Bijna, want er komen aanpassingen vanuit het rijk die om heroverwegingen binnen het accent vragen. Daar staat tegenover dat accent 1 - Elk kind een kans - om een integrale nieuwe aanpak vraagt. Dat betekent dat we niet direct konden starten met uitvoeren. We moeten daar eerst de verbinding met partijen rond dit thema zoeken. Denk aan de verbinding met scholen, kinderdagverblijven en kerken. Met dit accent staan we dus nog in de beginfase. We kunnen constateren dat ieder accent van start is en dat er in korte tijd allerlei activiteiten zijn gestart en stappen zijn gemaakt. Zo staat er al een mooi programma klaar voor de Week van de Eenzaamheid. Opgesteld in samenwerking met zowel professionals als inwoners!

Leeswijzer

Dit boekje geeft per accent een overzicht van de aanpak, de eerste resultaten en de plannen voor de komende periode. De overzichten zijn niet uitputtend, maar willen meer een beeld schetsen van de voortgang.

De opbouw per accent is als volgt: we beschrijven het doel en de aanpak, we vertellen wat we hebben gedaan en we geven een doorkijkje naar de komende periode. Het schema geeft een overzicht van de doelgroep waarop het accent zich richt, de naam van het plan, de door de raad bepaalde inzet (licht, midden of zwaar) en het bijbehorende budget per jaar. Verder laten we zien wanneer we tevreden zijn en hoe we dat toetsen, zowel met cijfers als met verhalen. •

De scholen in
Lansingerland
grijpen de Week
van het Geld
aan om kinderen
ook financieel
op te voeden

Mister Cash bezoekt basisscholen in de Week van het Geld

ACCENT 1 ELK KIND EEN KANS

ELK KIND EEN KANS

Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een lage SES
Plan	Elk kind een kans (T17.08515)
Inzet	Zwaar (€ 275.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Kinderen in armoede zijn of komen in beeld. Zij krijgen hulp zodat ze zich op school en in de samenleving goed kunnen ontwikkelen. - Gezinnen in armoede maken optimaal gebruik van de financiële en maatschappelijke hulp. - Partijen die met kinderen werken weten de weg om kinderen in armoede verder te helpen.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal kinderen in armoede dat in beeld is. - Het aantal gezinnen dat gebruik maakt van ons aanbod. We vertellen: - Het verhaal van kinderen en / of ouders die gebruik maken van ons aanbod. - Het verhaal van partijen over hun ervaringen met kinderen die gebruik maken van ons aanbod.

Wat is het doel?

Kinderen uit gezinnen met een lage sociaal economische status (SES) lopen op latere leeftijd meer risico op werkloosheid, taalachterstand en armoede. Het is ons doel om dit te doorbreken en om de ontwikkelingskansen van kinderen in een achterstandssituatie te vergroten.

Hoe pakken we dit aan?

Onze aanpak is integraal, vanuit zoveel mogelijk invalshoeken rondom het kind en zijn omgeving. We verstevigen daarmee het kind zelf en ondersteunen het gezin.

Wat hebben we gedaan?

- Scholen hebben een informatieoverzicht ontvangen over het Kind Pakket (Jeugdsport- en cultuurfonds, bijdrage schoolspullen, fiets, laptop etc.). In het overzicht staan alle mogelijkheden en de wijze van aanvragen op een rij. Scholen kunnen dit opnemen in hun schoolgids en op hun website.
- Een preventie-medewerker heeft op een aantal basisscholen activiteiten georganiseerd in de Week van het Geld om kinderen te leren omgaan met geld. (zie ook accent 7 Grip op Geld)
- In het project Schools Cool is voor 6 kinderen een thuismentor gevonden, die het kind en het gezin helpt met de moeilijke stap van de basisschool naar de middelbare school. We zijn gestart met het verzamelen van (geanonimiseerde) gegevens over kinderen in armoede via allerlei kanalen.

Wat gaan we nog doen?

Om kinderen in armoede ontwikkelkansen te bieden is een brede en integrale aanpak nodig. Voor het kind zelf gaat het om persoonlijke ontwikkeling, scholing, sport, cultuur, maatschappelijke inzet. Daarnaast ondersteunen we het gezin, bijvoorbeeld meer financiële ruimte door het Kindpakket en meer aandacht voor voeding en beweging. We haken aan bij wat er al gebeurt en verstevigen de samenhang tussen partijen die te maken hebben met kinderen in armoede: onderwijs, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, verloskundigen, kraamzorgorganisaties, jeugdgezondheidszorg, leerplichtambtenaren, kerken, moslimgemeenschap. We zoeken ook de verbinding met het nog te bouwen wijknetwerk uit de Onderwijsvisie. Om kinderen in armoede goed voor te bereiden op hun plek in de maatschappij, zoeken we ambassadeurs om armoede bespreekbaar te maken. Nog belangrijker is het om de kinderen zelf een stem te geven, bijvoorbeeld in een jongerenraad of door het bieden van een maatschappelijke stageplek.

Uitnodiging Congres:
Scheiden, doe je samen!
 Kennis vergroten en de keten versterken

ACCENT 2 GEEN KIND IN DE KNEL

GEEN KIND IN DE KNEL	
Doelgroep	Alle ouders en kinderen (0-18 jaar)
Plan	Geen kind in de knel (T17.08229)
Inzet	Zwaar (€ 135.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Ouders weten waar zij heen kunnen met vragen en voor advies. - We informeren ouders regelmatig over opvoedthema's. - Er is een dekkend preventief aanbod (bijvoorbeeld extra ondersteunings-trajecten en nieuwe trainingen). - Organisaties die met kinderen werken weten welk aanbod in Lansingerland aanwezig is.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal ouders, professionals en vrijwilligers dat bijeenkomsten bezoekt. - Het aantal ouders en kinderen dat deelneemt aan trainingen en ondersteuningstrajecten. We vertellen: - De ervaringen van ouders en kinderen die gebruik maken van ons aanbod.

Wat is het doel?
 In een gezin kunnen problemen spelen die een grote impact hebben op het leven van kinderen. Bijvoorbeeld psychische problematiek van ouders, een laag gezinsinkomen, middelengebruik, vechtscheidingen of problematische gezinsrelaties. Met dit accent vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren die met deze problematiek te maken hebben. We willen daarmee voorkomen dat kinderen op latere leeftijd in eenzelfde situatie terecht komen als hun ouders. Bepaalde situaties en ervaringen beïnvloeden de ontwikkeling van het kind en kunnen ook op latere leeftijd effect hebben.

Hoe pakken we dat aan?
 Met de preventiematrix brachten we in kaart wat ons huidige ondersteuningsaanbod is. Daarnaast onderzochten we waar we extra op in kunnen zetten om bepaalde problematiek of verergering hiervan te voorkomen. Thema's zoals scheiding en een diversiteit aan sociale vaardigheidstrainingen kwamen naar voren. Belangrijk is inzet op zowel collectieve als selectieve preventie. Met collectieve preventie bereiken we alle inwoners met kinderen in Lansingerland. Selectieve preventie zetten we in bij gezinnen waar kinderen een ontwikkel- of opvoedrisico lopen.

Wat hebben we gedaan?

- Meer inzet op preventie en meer diversiteit in het aanbod:
 - Meer partijen bieden diverse trainingen aan, zoals het versterken van weerbaarheid en sociale vaardigheid en het omgaan met echtscheiding. Een coördinator met pedagogische achtergrond zorgt dat kinderen een passende training krijgen.
 - Meer kortdurende opvoedondersteuning door video-home training.
 - Nieuw aanbod voor begeleide omgangsregeling: vrijwilligers begeleiden scheidende ouders met kinderen (start september).
 - Uitbreiding aantal trajecten 'Pak je kans': dit is snelle en lichte ondersteuning voor jongeren die te maken hebben met politie vanwege lichte vergrijpen.
- 13 september 2018 organiseren we een groot congres "Scheiden doe je samen!" voor professionals.

Wat gaan we nog doen?
 We starten met structurele communicatie aan opvoeders over thema's als scheiding en opvoeden. Ook breiden we de beschikbaarheid van kennis en advies over scheiding uit. Ouders weten hierdoor beter welke informatie en hulp beschikbaar is en waar zij dit kunnen vinden.

Door een goede samenwerking tussen het onderwijs en (preventieve) jeugdhulp krijgen kinderen beter op elkaar afgestemde hulp

ACCENT 3 DE LERAAR TREKT AAN DE BEL

DE LERAAR TREKT AAN DE BEL	
Doelgroep	Alle kinderen in Lansingerland tussen 6-18 jaar
Plan	De leraar trekt aan de bel (T17.11924)
Inzet	Middel (€ 110.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Ondersteuning is voor scholen gemakkelijk benaderbaar en inzetbaar. - We hebben afspraken over een structurele samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. - Onderwijszorgarrangementen zijn ontwikkeld en geïmplementeerd. - Een goede samenwerking tussen betrokken partijen (scholen, leerplicht, jeugdverpleegkundigen) voorkomt langdurig verzuim van leerlingen.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het ondersteuningsaanbod uit dit accent. - Het aantal leerlingen met een onderwijszorgarrangement. We vertellen: - Ervaringen over de verbeterde samenwerking tussen onderwijs, samenwerkingsverbanden en de gemeente.

Wat is het doel?

Sommige jongeren en gezinnen hebben hulp in de thuissituatie en hulp op school. Er is niet altijd sprake van samenwerking en samenhang tussen deze verschillende vormen van hulp. Met dit plan versterken we de verbinding tussen (passend) onderwijs en de (preventieve) jeugdhulp.

Hoe pakken we dit aan?

Een analyse van de huidige situatie maakt duidelijk wat goed gaat en waar kansen liggen. Zo is er een goede samenwerking tussen het onderwijs en het CJG. Ook zijn scholen goed betrokken bij leerlingen die zorg ontvangen of nodig hebben. Tegelijkertijd is de zorgstructuur en werkwijze bij de gemeente voor scholen niet altijd duidelijk. Op basis van de uitkomsten van deze analyse stellen wij een jaarlijks actieplan op.

Wat hebben we gedaan?

- Voor de analyse spraken we met professionals uit het onderwijs (o.a. intern begeleiders en directeuren) en de zorg (o.a. jeugdconsulenten en jeugdhulpverleners). Op deze manier hebben we een goed beeld gekregen van de huidige werkwijze en aansluiting op onze gemeente.
- We zetten stappen om langdurig verzuim van leerlingen te voorkomen. Hiervoor gaan leerplichtambtenaren en jeugdverpleegkundigen nog meer intensief en structureel samenwerken.
- We ontwikkelden onderwijszorgarrangementen voor Lansingerlandse leerlingen op Rotterdamse scholen voor speciaal (voortgezet) onderwijs.
- In de leertuin "Gegevensdeling in het sociaal domein" werken vertegenwoordigers van het voortgezet onderwijs en belangrijke samenwerkingspartners samen aan een gedeelde visie op het delen van gegevens.

Wat gaan we nog doen?

We stellen een jaaractieprogramma op waarbij we een zestal aanbevelingen omzetten in concrete acties. Deze aanbevelingen richten zich onder andere op: ondersteuning dichtbij scholen organiseren, een integrale en multidisciplinaire aanpak om leerlingen te ondersteunen en het continu verbeteren van de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs. Daarnaast gaan we, als vervolg op de leertuin, ook in gesprek met het basisonderwijs over de visie op gegevensdeling. Ook stellen we een gezamenlijke ontwikkelagenda op met de samenwerkingsverbanden binnen het onderwijs.

Uit het onderzoek naar de maatschappelijke participatie van jongeren in Lansingerland:
“Respecteer ons, probeer ons te begrijpen, en neem ons serieus.”

ACCENT 4 PUBERS IN DE SPOTLIGHTS

PUBERS IN DE SPOTLIGHTS	
Doelgroep	Alle jongeren in Lansingerland tussen 12 en 18 jaar
Plan	Pubers in de spotlights (T17.40104)
Inzet	Zwaar (€ 150.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Jongeren in Lansingerland denken actief mee met de gemeente. - Jongeren in Lansingerland komen niet in problemen. - Jongeren zijn geïnformeerd over wat ze bij de gemeente kunnen halen en brengen. - Inwoners gaan het gesprek aan met de jongere inwoners.
Hoe toetsen we?	We tellen - Het stijgend gebruik van de ontwikkelde instrumenten. - Het aantal gerealiseerde chillplekken. We vertellen - Over de waardering van jongeren voor de chillplekken. - Over de dialoog met jongeren.

Wat is het doel?

In Lansingerland wonen veel jongeren in de puberleeftijd. Met de meeste van hen gaat het ‘gewoon goed’. Maar omdat ze in een uitdagende levensfase zitten, kunnen deze jongeren af en toe best een zetje in de rug gebruiken. Met dit accent willen we ervoor zorgen dat het met deze jongeren ‘gewoon goed’ blijft gaan.

Hoe pakken we dit aan?

Eerst hebben we een onderzoek onder jongeren uitgevoerd. Op basis van dit Participatieonderzoek hebben we een actieplan opgesteld waarmee we jongeren een stem willen geven. We gaan uit van wat jongeren zelf belangrijk en interessant vinden.

Wat hebben we gedaan?

- Er is een tijdelijke chillplek gerealiseerd bij de skatebaan in het Annie MG Schmidtpark en we hebben een ontwerpbesluit genomen over 4 ‘chillplekken’.
- Een jonge lokale ondernemer is gestart met het spreken met en informeren van de jeugd via social media.
- De inzet van het jeugd- en jongerenwerk is uitgebreid.
- Wijwijs heeft inwoners en professionals getraind om de dialoog met jongeren aan te gaan.
- Youz heeft leraren geschoold in het herkennen van en omgaan met problematische gevolgen van het spelen van games en het gebruik van social media.

Wat gaan we nog doen?

We gaan verder met de bouwstenen uit het plan Pubers in de Spotlight. We onderzoeken of we nog 6 chillplekken kunnen realiseren. We vragen jongeren hoe we ze kunnen ondersteunen bij het organiseren van eigen initiatieven (The Challenge!) en het doen van vrijwilligerswerk. We starten met het pilotproject jeugdreclassering. We gaan het gesprek aan met jongeren over verleidingen, zoals gamen, lachgas en (groeps)druk en hoe ze hierin hun grenzen kunnen aangeven.

ACCENT 5 LANSINGERLAND HOUDT EENZAMEN ‘AAN BOORD’

LANSINGERLAND HOUDT EENZAMEN AAN BOORD

Doelgroep	Alle (volwassen) eenzamen of inwoners met een grote(re) kans hierop, in het bijzonder ouderen en mensen met een beperking
Plan	Samen aan zet (T17.10117)
Inzet	Middel (€ 65.000)
Wanneer zijn we tevreden?	Inwoners uit Lansingerland voelen zich steeds minder vaak eenzaam. Ze werken samen om eenzaamheid te voorkomen en te bestrijden.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het percentage inwoners dat zich eenzaam voelt: in 2022 willen we onder het landelijk gemiddelde zitten met het eenzaamheidscijfer. - het percentage inwoners dat in de Gezondheidsmonitor van de GGD aangeeft eenzaam te zijn. - Het aantal inwoners dat we bereiken met de lokale activiteiten uit Samen aan Zet. We vertellen - de ervaringen van inwoners die deelnemen aan de verschillende activiteiten.

Wat is het doel?

Eenzaamheid - het ervaren van een gebrek aan betekenisvolle contacten - komt op alle leeftijden en in alle lagen van de bevolking voor. Met dit accent willen we eenzaamheid voorkomen en bestrijden.

Hoe pakken we dit aan?

In een werkgroep met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners/vrijwilligers werken we samen aan diverse initiatieven rondom het bestrijden van eenzaamheid. We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten: niet problematiseren, samenwerking staat centraal, niet zelf het wiel uitvinden, aanhaken bij bestaande structuren en vooral gewoon doen. Dit laatste realiseren wij door direct aan de slag te gaan en gelijktijdig een structuur te ontwikkelen voor een permanente aanpak de komende jaren.

Wat hebben we gedaan?

- Het manifest ‘Samen aan Zet’ is ondertekend door alle betrokken partijen die zich committeren aan de aanpak tegen eenzaamheid.
- De werkgroep waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn komt periodiek bij elkaar om samen concrete initiatieven uit te werken.
- De Pilot Samen eten is opgestart in De Kievit. In de pilot organiseren GGZ Delfland, Kwadraad en de bibliotheek zes maal een eettafel voor buurtbewoners.
- Inwoners en professionals volgen een training gericht op het aanleren van vaardigheden om om te gaan met eenzaamheid en het signaleren en aanpakken ervan.

Wat gaan we nog doen?

In de Week van de Eenzaamheid organiseren we tal van activiteiten zoals een eettafel, een leestafel, een lunch, een theater en een workshop. Om activiteiten en het aanbod van organisaties beter zichtbaar te maken voor inwoners, werken we aan een dynamische sociale kaart. Om het melden en het vragen om ondersteuning makkelijker te maken voor professionals en inwoners komt er een laagdrempelig informatiepunt waar iedereen met zijn vraag, signaal of suggestie rond eenzaamheid terecht kan. Om deze signalen vervolgens op te pakken wordt een Erop af Team samengesteld van getrainde vrijwilligers om eenzaamheid aan te pakken. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om een digitaal platform te ontwikkelen, waar we de match maken tussen inwoners en activiteiten.

Manifest Samen aan Zet

Samen aan zet tegen eenzaamheid

Met zoveel mogelijk partijen uit de samenleving werken wij samen bij het tegengaan van eenzaamheid. Dit zijn organisaties die hulp en ondersteuning bieden, dienstverleners zoals winkeliers, pompbedienden en postbezorgers, maar ook inwoners. We strijden samen tegen eenzaamheid.

Benadering vanuit kracht

We behandelen mensen die zich eenzaam voelen niet als slachtoffer, maar vanuit kracht. We laten mensen merken dat zij ertoe doen in de samenleving.

Vooral gewoon doen

We gaan aan de slag met wat er al is: kennis, bestaande netwerken, structuren en projecten. We durven, proberen uit en leren. We maken ruimte voor nieuwe ideeën.

Aandacht voor preventie

Informatie, activiteiten en projecten maken we beter zichtbaar en vooral inwoners met een groot risico op eenzaamheid stimuleren we om mee te doen, zich aan te sluiten bij anderen en hun netwerk te vergroten.

Direct aan de slag

We gaan direct aan de slag met ideeën die er al zijn. We zetten alles in om eenzaam de hand te reiken.

Eenzaamheid is het ervaren van een groot gemis aan betekenisvolle relaties

Een jongere van 17 uit het speciaal onderwijs heeft een werkplek gevonden bij de gemeente. “Mijn begeleider leert ons hoe je het best met bepaalde apparaten kunt werken en ook hoe je met de mensen moet praten”

ACCENT 6 WERKEN AAN WERK

WERKEN AAN WERK

Doelgroep	Jongeren die uitstromen uit speciaal- en praktijkonderwijs. Inwoners met een bijstandsuitkering.
Plan	Werken aan Werk (T17.06336)
Inzet	Middel (€ 50.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Jongeren met een beperking stromen direct na hun opleiding door naar betaald werk. - Organisaties die een opdracht van de gemeente hebben, doen iets terug voor de samenleving.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal jongeren dat vanuit PRO/VSO is uitgestroomd; - Het aantal contracten waarop SRol is ingevuld en de wijze waarop dit is ingevuld. We vertellen: - Het verhaal van jongeren die aan het werk zijn gegaan. - Voorbeelden waarop we SRol in Lansingerland invullen.

Wat is het doel?

Wij willen de samenwerking met speciaal- en praktijkonderwijs versterken en daarmee voorkomen dat (jonge) inwoners in de bijstand belanden. En we willen beter gebruik maken van Social Return on Investment (SRol) om inwoners met een bijstandsuitkering op weg te helpen naar betaald werk.

Hoe pakken we dit aan?

Jongeren uit het praktijkonderwijs en uit het speciaal onderwijs lopen een groot risico om in de bijstand te belanden. Daarom verbeteren we de aansluiting tussen het praktijkonderwijs en speciaal onderwijs en de arbeidsmarkt. En we zetten in op een effectievere invulling op Social Return on Investment (SRol) door bedrijven actief te adviseren op de invulling van SRol.

Wat hebben we gedaan?

- Wij hebben in kaart gebracht welke Lansingerlandse leerlingen deelnemen aan praktijkonderwijs (PRO) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Dit zijn 104 leerlingen op 13 PRO/VSO-scholen. Vervolgens is met vijf scholen contact opgenomen waarbij leerlingen bijna gaan uitstromen.
- Het resultaat van dit contact is dat 19 jongeren zijn gestart met een begeleidingstraject, negen jongeren zijn aan het werk en vijf jongeren zijn doorgestroomd naar vervolgonderwijs.
- Er is een participatieconsulent opgeleid tot SRol-adviseur. Deze adviseur denkt mee met de gecontracteerde partijen over een relevante SRol invulling.
- Er zijn 24 contracten waarbij SRol van toepassing is. Dit heeft ertoe geleid dat 27 personen op een SRol plek aan de slag zijn. Dit zijn niet alleen mensen met een bijstandsuitkering, ook arbeidsbeperkten en leerlingen zijn meegeteld. In een aantal contracten lopen de gesprekken over de SRol nog.
- We hebben de samenwerking opgezocht met de gemeenten Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp over het promoten van SRol en de adviseurs van de gemeenten kunnen elkaar vervangen.

Wat gaan we nog doen?

In de tweede helft van 2018 benaderen we de scholen opnieuw en zoeken we de samenwerking met de scholen die we nu nog niet hebben kunnen bereiken. We geven informatie aan ouders op school over de werkwijze en procedures van de gemeente bij een uitkeringsaanvraag. En de vijf leerlingen die nu in beeld zijn en binnenkort gaan uitstromen, worden verder begeleid. Bij contracten met een SRol verplichting gaan we beter monitoren hoe bedrijven deze verplichting invullen en of de verplichting bij het aflopen van het contract is nagekomen.

Mobility Mentoring® - Stress-sensitieve dienstverlening

Mensen die in armoede leven of schulden hebben en daar niet snel uitkomen, krijgen al gauw het verwijt dat ze onverstandig zijn. Inzichten uit de hersenwetenschap laten zien hoe dat komt: chronische stress door schulden en armoede verandert de 'bedrading' van het brein van mensen. Dat beïnvloedt het geheugen negatief en maakt dat mensen geen overzicht kunnen krijgen en niet goed meer in staat zijn om doelgericht en probleemoplossend te handelen. De wetenschap verklaart waarom deelnemers afspraken vergeten of om andere redenen niet nakomen, waarom ze snel opgeven, weinig flexibel zijn en vaak boos worden.

ACCENT 7 GRIP OP GELD

GRIP OP GELD	
Doelgroep	Inwoners met risico op schulden Inwoners met problematische schulden
Plan	Grip op geld (T17.10209)
Inzet	Zwaar (€ 85.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Onze jeugd groeit op met een goed ontwikkeld financieel gezond verstand. - Financiële educatie heeft een plek binnen het onderwijs in Lansingerland. - Inwoners met schulden of financiële problemen weten ons te vinden voor hulp. - Wij benaderen op tijd inwoners bij wie financiële problemen (dreigen te) ontstaan. - Deelnemers aan onze schuldhulpverlening vallen minder snel uit en ervaren minder stress tijdens het traject.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Aantal activiteiten/deelnemende scholen tijdens de Week van het Geld. - Aantal hulpvragen bij Schuldhulpverlening. - Aantal succesvol afgelegde huisbezoeken in het kader van Vroeg erop af. - Percentage uitval tijdens het traject van schuldhulpverlening. We vertellen: - Het verhaal van inwoners dat geholpen is bij het voorkomen van (problematische) schulden. - Het verhaal van de partijen over hun ervaring met inwoners met schulden.

Wat is het doel?

Schulden liggen vaak aan de basis van andere problemen zoals werkloosheid, huisvesting, oplopende spanningen en huiselijk geweld. Deze stapeling van problemen zorgt ervoor dat mensen op achterstand komen en dat hun kansen op participatie en zelfredzaamheid steeds verder verkleinen. Bovendien lopen kinderen uit gezinnen met schulden een groter risico om later ook financieel minder zelfredzaam te zijn. Met dit accent zetten we in op het voorkomen van schulden. Hiermee willen we de overdracht van schuldenproblematiek van ouder op kind doorbreken. Daarnaast ontwikkelen we nieuwe aanpak voor (problematische) schulden.

Hoe pakken we dit aan?

Wij zetten in op drie sporen: preventie, vroegsignalering en stress-sensitieve dienstverlening.

Wat hebben we gedaan?

- We zijn gestart met de pilot 'Preventie' en leggen hier de verbinding met Accent 1: *Elk kind een kans*. Een preventiemedewerker heeft voorlichting gegeven op vrijwel alle basisscholen en middelbare scholen. In de Week van het Geld hebben we campagne gevoerd om de bekendheid van de gemeentelijke schuldhulpverlening te vergroten. We zijn lid geworden van het Startpunt Geldzaken van het Nibud.
- Vroegsignalering is onder de naam 'Vroeg erop af' gestart op 1 april 2018. In samenwerking met 3BWonen, Kwadraad, de gemeente en Plangroep (namens de gemeente) gaan een maatschappelijk werker en medewerker van de gemeente actief op bezoek bij inwoners van Lansingerland met een betalingsachterstand om grotere schulden te voorkomen.
- Wij hebben schuldhulpverleners van Plangroep getraind in stress-sensitieve dienstverlening. De schuldhulpverleners krijgen meer tijd voor hun cliënten. Zij kunnen de methodiek toepassen in hun werk.

Wat gaan we nog doen?

Wij willen 'Vroeg erop af' uitbreiden naar andere instanties, te starten met de zorgverzekeraar. En we onderzoeken of stress-sensitieve dienstverlening een methodiek is voor de frontoffice van de gemeente. Zo kunnen wij meer tijd en aandacht geven aan hulpvragende inwoners en voorkomen we ergere problematiek.

Een inwoner uit Bergschenhoek heeft gebruik gemaakt van de Blijverslening. Nu kan hij weer naar de kamer op de bovenverdieping waar hij zijn computer en TV heeft staan. “Echt ideaal”, zegt hij. “Het vergroot de kwaliteit van de gang van zaken. Ik kan nu mijn hobby’s weer uitoefenen en we kunnen weer gebruik maken van het dakterras”.

ACCENT 8 INTERGENERATIONEEL WONEN MET PASSENDE WONINGEN

INTERGENERATIONEEL WONEN MET PASSENDE WONINGEN

Doelgroep	Ouderen
Plan	Langer (T)huis (T17.09489)
Inzet	Licht (€ 30.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- We hebben een betrouwbaar beeld van vraag en aanbod van woonvoorzieningen voor diverse doelgroepen. - We hebben een sluitende regeling voor deurdrangers in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen. - Mensen zijn bekend met de blijversregeling.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal inwoners met een blijverslening. We vertellen: - Over de deelname en de resultaten aan het preventieproject Gezond ouder worden in Bleiswijk. - Over de pilot Buurtcirkel, waarbij inwoners met een beperking gezamenlijk een netwerk vormen en elkaar ondersteunen. Een coach begeleidt hen hierbij. - Over de dialogen met inwoners over de toekomst.

Wat is het doel?

(Aankomende) ouderen en volwassenen willen graag lang in hun eigen, vertrouwde woning blijven wonen. Dit geldt ook voor volwassenen met een psychische of verstandelijke beperking. Met dit accent willen we bijdragen aan het veilig en met gemak wonen in een passende woning en woonomgeving, waarin inwoners met en zonder zorgvraag iets voor elkaar kunnen betekenen.

Hoe pakken we dit aan?

We zetten in op het veilig en met gemak thuis wonen, bijvoorbeeld door de invoering van de blijverslening en door gesprekken met inwoners over “Wat kunt u doen om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen?”. Op het gebied van woonvormen zijn tal van partijen actief en werken we als gemeente samen met deze andere partijen. Voor ons is het van groot belang om daarbij steeds af te wegen of het aanbod en de vraag op elkaar afgestemd zijn. We zijn daarom regelmatig in gesprek met de woningcorporatie, het zorgkantoor en intern betrokken afdelingen.

Wat hebben we gedaan?

- Inwoners kunnen vanaf 1 januari een blijverslening aanvragen (tot nu toe heeft één persoon hier gebruik van gemaakt).
- We zijn in gesprek met de afdeling Ruimtelijke Ordening
- over nieuwe wooninitiatieven en over het toekomstbestendig bouwen en inrichten van nieuwe wooncomplexen.
- We versterken de samenwerking met 1e lijns partijen (zoals ergotherapeuten) op het gebied van woningaanpassing en hulpmiddelen.
- Samen met 3B Wonen en GGZ-aanbieders werken we aan de aansluiting tussen de buurt en inwoners met psychische problematiek die zelfstandig (gaan) wonen.

Wat gaan we nog doen?

Onze inzet bij dit accent loopt sterk uiteen. Zo werken we aan een afwegingskader voor woon-initiatieven om vraag en aanbod voor het wonen voor diverse doelgroepen in beeld te krijgen. Ook zetten we op een rij aan welke voorwaarden de voorziening en de omgeving moeten voldoen. We voeren daarnaast het preventieproject Gezond ouder worden uit. We leggen hierbij de verbinding met de omgevingsvisie in Bleiswijk. Het project start met het breed opdoen en delen van kennis over preventie en gezond ouder worden. Daarna voeren we de dialoog met (vroege) senioren in Bleiswijk over hun toekomst. Hiermee verwachten we een stevige basis te leggen voor vervolgstappen gericht op het gezond ouder worden in eigen huis. Ook werken we dit najaar aan de pilot Buurtcirkel. Een Buurtcirkel bestaat uit mensen met een psychische of verstandelijke beperking die samen een netwerk van 9 tot 12 personen vormen. Een professional fungeert hierbij als Buurtcirkelcoach. De coach ondersteunt de deelnemers indien nodig met zwaardere zorgvragen die (nog) niet zelfstandig of binnen het eigen netwerk kunnen worden opgepakt.

“Ik word blij van werken in de zorg”

Astrid vond haar vrijwilligerswerk via het VIP

ACCENT 9 LANSINGERLAND HEEFT OOG VOOR DE VRIJWILLIGE INZET

OOG VOOR MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS

Doelgroep	Mantelzorgers Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties
Plan	Oog voor mantelzorgers en vrijwilligers (T17.11683)
Inzet	Licht (€ 80.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Mantelzorgers voelen zich ondersteund zodat wonen in de eigen situatie zo lang mogelijk haalbaar is. - Vrijwilligerswerk staat op de kaart. Meer inwoners doen vrijwilligerswerk. - Inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt zijn aan de slag als vrijwilliger en kunnen zich van daaruit verder ontwikkelen. - Specifieke doelgroepen vrijwilligers vinden hun weg binnen de organisaties waar zij zich inzetten.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het bereik van mantelzorgers met nieuwe cursussen en trainingen. - Het aantal mantelzorgers dat gebruik maakt van het Mantelzorgpakket. - Aantal inwoners met en uitkering dat aan de slag is als vrijwilliger. We vertellen: - De ervaringen van mantelzorgers die gebruik maken van het Mantelzorgpakket. - Wat vrijwilligerswerk betekent voor verschillende doelgroepen, zoals inwoners met een uitkering of mensen uit een specifieke doelgroep zoals anderstaligen.

Wat is het doel?

Lansingerland kent veel vrijwilligers die zich op allerlei vlakken inzetten. We willen echter nog meer inwoners uitnodigen om zich in te zetten voor de samenleving. Daarnaast kent Lansingerland veel mantelzorgers, waarvan een deel overbelast is. We willen hen in beeld krijgen, zodat we hen hulp kunnen bieden bij hun zware taak.

Hoe pakken we dit aan?

Het Steunpunt Mantelzorg biedt extra trainingen en cursussen aan mantelzorgers. We onderzoeken hoe we hen verder nog kunnen ondersteunen.

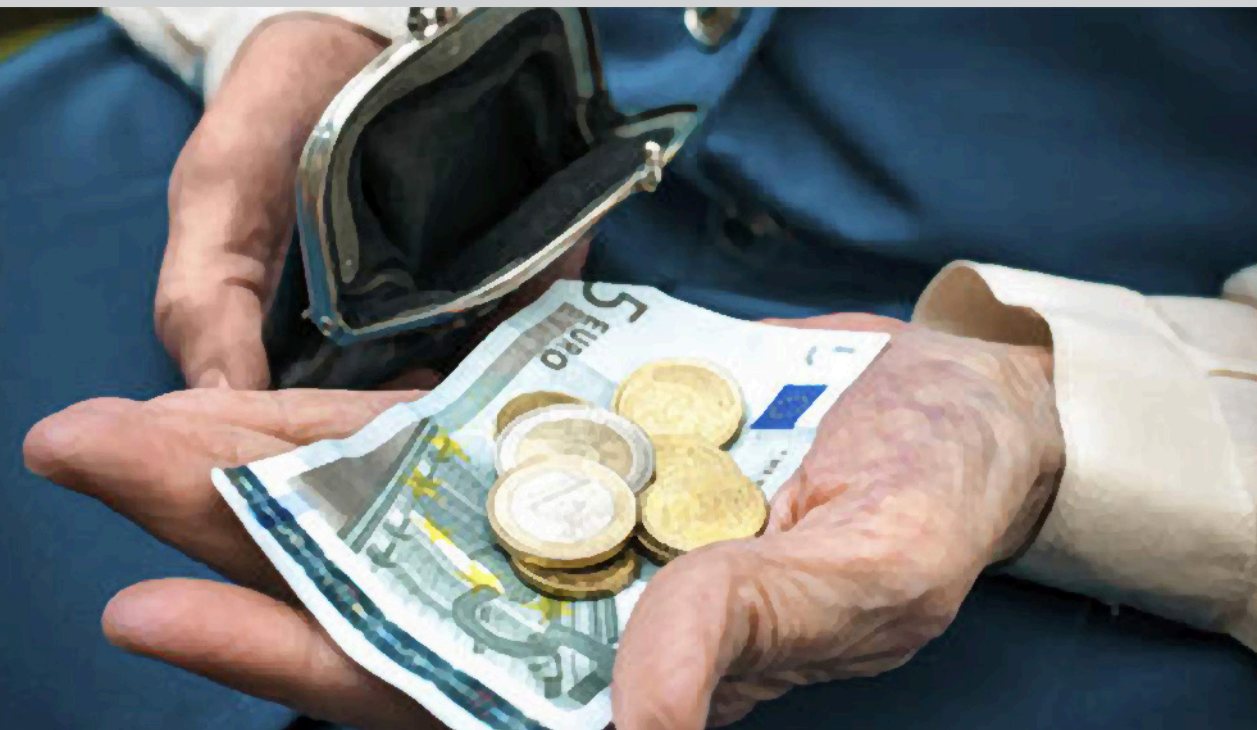
Om te zorgen dat het aantal vrijwilligers toeneemt met bijzondere aandacht voor een aantal specifieke doelgroepen, zet het Vrijwilligersinformatiepunt (VIP) in op promotie, waardering en werving, het activeren van participatiekandidaten door vrijwilligerswerk en het toerusten van organisaties op specifieke groepen vrijwilligers.

Wat hebben we gedaan?

- We hebben een Mantelzorgpakket 2018 ontwikkeld, dat we onder de aandacht hebben gebracht met een aansprekende folder.
- Voor mantelzorgers is een aantal nieuwe cursussen en trainingen gestart, zoals een training omgaan met een veeleisende zorgvrager of een training om je eigen netwerk sterk te houden. Hiermee zijn nieuwe mantelzorgers bereikt.
- Steunpunt Mantelzorg heeft een uitgebreidere rol gekregen in het snel inzetten van passende ondersteuning uit het nieuwe Mantelzorgpakket.
- Het VIP werft gericht op verschillende soorten van vrijwilligerswerk. In het voorjaar organiseerde het VIP een markt voor vrijwillige maatjes.
- De communicatie van het VIP is verbeterd: de website van het VIP is aangepast en er staat een terugkerende VIP-pagina in De Heraut met diverse onderwerpen rond vrijwilligers.

Wat gaan we nog doen?

We steken de Dag van de Mantelzorg en de waardering voor vrijwilligers in een nieuw jasje en we besteden meer aandacht aan vrijwilligerswerk in de lokale media. Het VIP geeft een training over het gebruik van sociale media bij het bereiken van vrijwilligers en gaat verder met het bereiken van nieuwe doelgroepen voor vrijwilligerswerk, zoals participatiekandidaten en anderstaligen.

Inwoners krijgen de hulp die ze nodig hebben, omdat de eigen bijdrage geen belemmering vormt

ACCENT 10 VOORKOMEN VAN ZORGMIJDING DOOR STAPELING VAN LASTEN

VOORKOMEN ZORGMIJDING DOOR STAPELING VAN LASTEN

Doelgroep	Kwetsbare inwoners met een Wmo-voorziening waarvoor zij een eigen bijdrage betalen
Plan	Tegengaan van zorgmijding (T18.04122)
Inzet	Middel (€ 188.000)
Wanneer zijn we tevreden?	De eigen bijdrage vormt voor inwoners met een relatief laag inkomen geen reden om af te zien van noodzakelijke zorg (zorgmijding). Door de hoogte van deze bijdrage komen zij niet in financiële problemen.
Hoe toetsen we?	Niet van toepassing. Door de invoering van het 'abonnementstarief' hebben wij op dit onderwerp vanaf 2019 slechts beperkte beleidsvrijheid. Op casusniveau is er doorlopende aandacht voor de financiële positie van onze cliënten (o.a. door de brede uitvraag)

Wat is het doel?

Wie gebruikt maakt van een maatwerkvoorziening binnen de Wmo betaalt hiervoor een eigen bijdrage. Er waren signalen dat inwoners de voor hen noodzakelijke Wmo-voorzieningen opzeggen vanwege de hoogte van deze bijdrage. Dit kan een maatschappelijk probleem vormen als deze inwoners niet in staat zijn het wegvallen van deze voorzieningen zelf op te vangen of alternatieven te regelen. Met dit accent zorgen we ervoor dat inwoners de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Hoe pakken we dit aan?

We hebben een analyse gemaakt van de afname van ondersteuning, de doelgroep en de wettelijke mogelijkheden. Op basis daarvan verlagen we de lastendruk voor drie kwetsbare groepen.

Wat hebben we gedaan?

Met ingang van 19 juni 2017 hebben we de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Voor inwoners met een zeer laag inkomen hebben we de maximale eigen bijdrage verlaagd.
- Voor inwoners met een laag tot modaal inkomen hebben we de inkomensdrempel verhoogd.
- Voor inwoners met een specialistische indicatie hebben we de uurtarieven voor een aantal voorzieningen verlaagd en gelijkgesteld. Het gaat om basis- en specialistische Huishoudelijke ondersteuning en om basis- en specialistische Begeleiding.

Alle inwoners die gebruik maken van Wmo-voorzieningen met eigen bijdrage hebben hierover bericht ontvangen. Met het doorvoeren van deze wijziging is de uitvoering van het accent afgerond.

Wat gaan we nog doen?

Op 1 januari 2019 gaat naar verwachting van rijkswege het 'abonnementstarief' in. Hierdoor betaalt iedereen met een maatwerkvoorziening dezelfde eigen bijdrage (€ 17,50 per 4 weken). Dit is onafhankelijk van de kosten van de geboden ondersteuning of het inkomen. Omdat dit bedrag hoger ligt dan de huidige minimumbijdrage (€ 11,16) zou dit voor de laagste inkomensgroepen een verhoging van de bijdrage betekenen. Indien wij besluiten om vast te houden aan het huidige laagste tarief zou dit echter voor iedereen met een Wmo-voorziening gelden, ook voor huishoudens met een hoog inkomen. Want binnen het nieuwe wettelijke kader is het niet meer toegestaan onderscheid te maken op basis van inkomen. Door deze vergroting van de doelgroep leidt dit tot lagere inkomsten uit de eigen bijdrage. Wij stellen hierover in het vierde kwartaal van 2018 een raadsvoorstel op.

TOT SLOT

Dit boekje schetst een goed beeld van de startfase van de beleidsaccenten uit het Beleidsplan Sociaal Domein 2018 - 2022. We kunnen nu nog geen conclusies trekken over de effecten van onze inzet met de accenten. We verwachten dat we daar meer zicht op hebben bij de Midterm Review, die we begin 2020 opstellen.

Wat we wel zien is enthousiasme en de energie bij alle partijen waarmee we de samenwerking aangaan om het beste resultaat te behalen. Van scholen tot wijk-verpleegkundigen, van inwoners tot bedrijven, op alle fronten zien we de wens tot samenwerken en de erkenning van de meerwaarde daarvan.

Voor de komende jaren zien we mogelijkheden om het sociaal domein nog sterker neer te zetten vanwege de verbindingen die we zoeken in de samenleving. Onze gezamenlijk opdracht is om inwoners die hulp nodig hebben daar de vruchten van te laten plukken. We zorgen ervoor dat zij snel, deskundig en zorgvuldig de best passende hulp krijgen vanuit een integraal perspectief. ●

Raadsvoorstel

Datum Raad
18 oktober 2018

Portefeuillehouder
Ankie van Tatenhove

Registratienummer
BR1800089

Onderwerp
Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020

Gevraagde beslissing

De Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 (T18.10202) vast te stellen.

Samenvatting

De huidige tarievennota loopt van 2014 tot en met 2018. Om hierop aan te sluiten, stellen wij een nieuwe Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 op. In het Coalitieakkoord 2018-2022 'Groeiën - Versterken - Koesteren' is opgenomen dat we de huurtarieven bevriezen. Deze tarievennota is een uitwerking hiervan die ervoor zorgt dat de sport betaalbaar blijft. Daarnaast sluiten we aan op de bevrozing van de huurtarieven (exclusief BTW) voor de binnensport vanaf 2016 tot en met 2020. We bieden de sportverenigingen in Lansingerland een perspectief met deze Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020.

Financiële consequenties

Buitensport

Op basis van het huidige aantal velden/banen in de exploitatie ontvangen wij in 2019 circa € 28.000 extra aan netto huurinkomsten. Deze baten komen ten gunste van programma 3 (Sport, Cultuur en Onderwijs). De daadwerkelijke netto baten is echter afhankelijk van de uitwerking van de BTW-compensatieregeling (zie kanttekening).

Binnensport

Het Rijk verhoogt per 1 januari 2019 het lage BTW tarief van 6% naar 9%. Het effect van deze BTW-verhoging ligt uiteindelijk bij de eindgebruikers (sportverenigingen) en heeft geen financiële gevolgen voor de gemeente Lansingerland.

Verdere procedure

We informeren alle sportverenigingen over de nieuwe huurtarieven vanaf 2019.

Daarnaast informeren we Sportfondsen over de nieuwe tarieven voor de binnensport. Sportfondsen hanteert voor ons de tarieven voor de binnensportaccommodaties en moet daarom wel op de hoogte zijn van de nieuwe tarieven. We laten Sportfondsen daarnaast weten dat de huurtarieven gemakkelijk te vinden moeten zijn op hun website. Er kunnen dan geen misverstanden ontstaan over de hoogte van de tarieven.

Juridische aspecten

Niet van toepassing.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

In april 2018 organiseerden wij een ronde-tafel-bijeenkomst voor de nieuwe (nog vast te stellen) Sport- en Beweegnota. Hierbij waren sportverenigingen (en andere gebruikers van sportaccommodaties) aanwezig. Wij organiseerden deze bijeenkomst met als doel informatie uit de Lansingerlandse sportwereld te verzamelen. Ook de huurtarieven passeerden de revue. Sportverenigingen gaven aan de huurtarieven te hoog te vinden. Met de bevroering van de tarieven komen we de sportverenigingen hierin tegemoet en weten zij waar ze de komende twee jaar aan toe zijn op financieel gebied.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 (T18.10202);

Toelichting

Inleiding

De huidige tarievennota voor de sportaccommodaties loopt van 2014 tot en met 2018. Graag sluiten wij hier met een nieuwe Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 op aan. Daarnaast sluiten we aan bij de bevroering van de huurtarieven voor de binnensport van 2016 tot en met 2020. Zo weten sportverenigingen waar zij op financieel gebied aan toe zijn de aankomende jaren.

Beoogd maatschappelijk effect

Financiële helderheid creëren voor iedereen die betrokken is bij sport in onze gemeente, in het bijzonder de sportverenigingen.

Argumenten

1.1 Met het bevroeren van de huurtarieven tot en met 2020 zorgen we ervoor dat de sport betaalbaar blijft

Bij de voorgestelde huurtarieven is rekening gehouden met de belangen van de gebruikers. Gematigde tarieven dragen bij aan de doelstelling om sporten en bewegen aantrekkelijk te maken en te houden.

Buitensport

In 2018 betalen de buitensportverenigingen 6% BTW over de huur van de velden/banen. In 2019 en 2020 mag de gemeente geen BTW over het gebruik van sportvelden meer in rekening brengen in verband met nieuwe EU-regels. Daarom kiest de gemeente ervoor om het bedrag dat de sportverenigingen nu inclusief BTW betalen, ook in 2019 en 2020 in rekening te brengen. Dit betekent voor de buitensport dat de tarieven (in totaal) gelijk blijven ten opzichte van 2018. Voor de eindgebruikers verandert er dus niets.

Binnensport

De huurtarieven voor de binnensport zijn in 2016 al bevroren tot en met 2020. Hieraan veranderen wij nu niets. Echter, over de tarieven moet nog wel BTW betaald worden. Met ingang van 1 januari 2019 wordt het lage BTW tarief door het Rijk verhoogd van 6% naar 9% BTW. Deze verhoging is onderdeel van het regeerakkoord. Hierop heeft de gemeente Lansingerland geen invloed. Door deze verhoging van de BTW betalen gebruikers van de binnensportaccommodaties per 1 januari 2019 iets meer voor het gebruik van een binnensportaccommodatie.

1.2 Het bevriezen van de huurtarieven is een uitwerking van het Coalitieakkoord 2018-2022 'Groeien - Versterken - Koesteren'

In het Coalitieakkoord is opgenomen dat we de huurtarieven van de Lansingerlandse binnensport en buitensport de komende vier jaar bevriezen. Zo brengen we het prijspeil van deze huurtarieven in evenwicht met omliggende gemeenten. Met deze tarievennota geven we hier invulling aan tot en met 2020. In 2020 stellen wij vervolgens een nieuwe tarievennota op die aansluit bij de nieuwe Sport- en Beweegnota 2019-2025.

1.3 Met deze Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 sluiten we aan bij de bevriezing van de binnensport tot en met 2020

In 2016 heeft het college van Burgemeester en Wethouders besloten de huurtarieven voor de binnensport te bevriezen tot en met 2020. De tarieven voor de buitensport zijn de afgelopen jaren jaarlijks geïndexeerd. Met deze nieuwe Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 sluiten we met de buitensporttarieven aan bij de bevriezing van de binnensport tot en met 2020. In 2020 bekijken we, mede op basis van de nieuwe Sport- en Beweegnota 2019-2025, de huurtarieven voor de daarop volgende jaren.

Kanttekeningen

1.1 De veranderende EU-regels voor BTW in de buitensport gelden alleen bij afgesloten sportparken

De sportparken in Lansingerland zijn overdag in principe afgesloten en niet openbaar toegankelijk. Hierdoor kan de gemeente de BTW op investeringen niet terugvorderen. Wanneer de sportparken wél openbaar toegankelijk zijn, kan de gemeente wel de BTW op investeringen in de sport terugvorderen. Echter, de gemeente heeft ervoor gekozen de sportparken niet openbaar te maken om ongewenst gedrag en vandalisme op de sportvelden te voorkomen. In het verleden heeft vandalisme voor overlast en kosten gezorgd. Deze (incidentele) kosten zijn voor rekening van de gemeente en zijn moeilijk in te schatten, maar kunnen hoog oplopen.

1.2 De extra netto huurinkomsten van de buitensport zijn nog niet helemaal duidelijk

Het Rijk richt een sportcompensatieregeling in voor de BTW-schade voor gemeenten. Onduidelijk is of alle of slechts een deel van de kosten worden vergoed. Landelijk is één budget van € 153 miljoen beschikbaar, waaruit alle gemeenten de BTW op investeringen in de sport kunnen terugvragen. Als er door alle gemeenten meer wordt teruggevraagd dan dit bedrag, dan wordt naar rato uitgekeerd. Dit is ongunstig, want we lopen als gemeente het risico niet alle BTW terug te krijgen. De vraag is of we de € 28.000 extra huurinkomsten daadwerkelijk extra overhouden. Bij de volgende tarievennota (stellen wij op in 2020) gaan we ervan uit dat hierover meer duidelijk is.

Raadsbesluit

Datum Raad
18 oktober 2018
Registratienummer
BR1800089

Onderwerp
Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- we er met het bevroren van de huurtarieven voor zorgen dat sport betaalbaar blijft;
- we hiermee het Coalitieakkoord 2018-2022 'Groeien - Versterken - Koesteren' uitwerken.

Besluit(en)

De Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 (T18.10202) vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 18 oktober 2018,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Tarievennota sportaccommodaties 2019-2020

Inleiding

Sport en bewegen zijn essentiële zaken voor een gezonde samenleving. Een belangrijke randvoorwaarde is de betaalbaarheid van de sport voor alle Lansingerlanders en de gemeente, nu en in de toekomst. In het Coalitieakkoord 2018-2022 'Groeien - Versterken - Koesteren' is opgenomen dat we de huurtarieven bevriezen.

Om aan te sluiten bij de bevrozing van de huurtarieven van de binnensport tot en met 2020, stellen wij deze Tarievennota Sportaccommodaties op voor de periode van 2019 tot en met 2020. In 2020 stellen wij vervolgens een nieuwe tarievennota op die aansluit bij de nieuwe Sport- en Beweegnota 2019-2025.

Buitensport

Voor de buitensport betekent de bevrozing van de huurtarieven dat we de huidige huurtarieven inclusief BTW bevriezen. Met ingang van 1 januari 2019 mag de gemeente Lansingerland geen BTW over het gebruik van sportvelden meer in rekening brengen vanwege veranderende EU-regels. Dit betekent echter wel een extra fiscale last voor de gemeente op investeringen in sport. Om dit enigszins te compenseren, blijven de nieuwe huurtarieven met BTW (2018) en zonder BTW (2019) gelijk. Daarmee blijven de tarieven hetzelfde als de tarieven zoals de gebruikers nu betalen. We hanteren de in 2018 geldende huurtarieven, inclusief BTW, voor 2019 en 2020. Gebruikers van de buitensportaccommodaties betalen in 2019 en 2020 daardoor precies hetzelfde als in 2018 het geval is.

Binnensport

De huurtarieven voor de binnensport zijn in 2016 al bevroren tot en met 2020. Hieraan veranderen wij nu niets. Echter, over de tarieven moet nog wel BTW betaald worden. Met ingang van 1 januari 2019 wordt het lage BTW tarief door het Rijk verhoogd van 6% naar 9% BTW. Deze verhoging is onderdeel van het regeerakkoord. Hierop heeft de gemeente Lansingerland geen invloed. Door deze verhoging van de BTW betalen gebruikers van de binnensportaccommodaties per 1 januari 2019 iets meer voor het gebruik van een binnensportaccommodatie.

Uitgangspunten huurtarieven

In deze paragraaf beschrijven we de uitgangspunten voor de tarieven voor het gebruik van de sportaccommodaties.

Buitensport

Voor de tarieven voor gebruik van de buitensportaccommodaties gaan we, conform het huidige beleid, uit van onderstaande uitgangspunten:

- Het huurtarief van de buitensportaccommodaties is afhankelijk van het soort veld of baan. De maatvoering en het type ondergrond van de velden/banen verschilt per sport. Daardoor verschillen ook de tarieven voor de verschillende sportvelden of banen.
- Met de buitensportverenigingen hebben wij gebruiksovereenkomsten opgesteld. Deze overeenkomsten geven recht op het gebruik van de velden en de bijbehorende faciliteiten tijdens de, in de overeenkomst opgenomen, bloktijden. Daarom wordt voor de buitensport gewerkt met een jaartarief.

Bovenstaande uitgangspunten leiden tot het bevroren van de huurtarieven (inclusief BTW) tot en met 2020. In onderstaande tabel zijn deze tarieven weergegeven per jaar.

Accommodatie	Tarief 2018 exclusief BTW	Tarief 2018 inclusief 6% BTW	Tarief 2019	Tarief 2020
Voetbal - natuurgrasveld	€ 6.057,50	€ 6.420,95	€ 6.420,95	€ 6.420,95
Voetbal - wetrasveld	€ 8.481,05	€ 8.989,91	€ 8.989,91	€ 8.989,91
Voetbal - kunstgrasveld rubber*	€ 15.901,29	€ 16.855,37	€ 16.855,37	€ 16.855,37
Voetbal - kunstgrasveld TPE	€ 15.901,29	€ 16.855,37	€ 16.855,37	€ 16.855,37
Voetbal/tennis - kunstgrasveld zand**	€ 13.645,16	€ 14.463,87	€ 14.463,87	€ 14.463,87
Hockey - kunstgrasveld zand	€ 13.645,16	€ 14.463,87	€ 14.463,87	€ 14.463,87
Hockey - kunstgrasveld semi-water	€ 13.645,16	€ 14.463,87	€ 14.463,87	€ 14.463,87
Hockey - kunstgrasveld water	€ 13.645,16	€ 14.463,87	€ 14.463,87	€ 14.463,87
Korfbal - kunstgrasveld blok van 2 velden	€ 7.524,53	€ 7.976,00	€ 7.976,00	€ 7.976,00
Handbal - asfalt	€ 3.012,28	€ 3.193,02	€ 3.193,02	€ 3.193,02
Atletiek - atletiekveld	€ 3.935,87	€ 4.172,02	€ 4.172,02	€ 4.172,02
Honkbal - honkbalveld	€ 6.666,79	€ 7.066,80	€ 7.066,80	€ 7.066,80
Softbal - softbalveld	€ 3.721,07	€ 3.944,33	€ 3.944,33	€ 3.944,33
Tennis - tennisbaan alle baansoorten	€ 5.352,12	€ 5.673,25	€ 5.673,25	€ 5.673,25
Tennis - mini tennisbaan	€ 1.834,82	€ 1.944,91	€ 1.944,91	€ 1.944,91
Jeu de boules - blok van 2 banen	€ 2.623,91	€ 2.781,34	€ 2.781,34	€ 2.781,34

* Tarief voetbalveld 6 Soccer Boys: 0,37 x tarief voetbal - kunstgrasveld rubber

** Tarief voetbal/tennisveld TOGB: 2/3 x tarief voetbal/tennis - kunstgrasveld zand

Binnensport

Voor de binnensport veranderen wij de huurtarieven niet. Echter, door de verhoging van de BTW betalen gebruikers wel iets meer voor het gebruik van een binnensportaccommodatie. In onderstaande tabel zijn de huurtarieven per uur weergegeven voor de verschillende accommodaties.

Accommodatie	Tarief 2018 exclusief BTW	Tarief 2018 inclusief 6% BTW	Tarief 2019 exclusief BTW	Tarief 2019 inclusief 9% BTW	Tarief 2020 exclusief BTW	Tarief 2020 inclusief 9% BTW
Sporthal 3/3	€ 62,00	€ 65,72	€ 62,00	€ 67,58	€ 62,00	€ 67,58
Sporthal 2/3	€ 41,34	€ 43,82	€ 41,34	€ 45,06	€ 41,34	€ 45,06
Sporthal 1/3	€ 20,67	€ 21,91	€ 20,67	€ 22,53	€ 20,67	€ 22,53
Sportzaal 2/2	€ 33,42	€ 35,43	€ 33,42	€ 36,43	€ 33,42	€ 36,43
Sportzaal 1/2	€ 16,71	€ 17,71	€ 16,71	€ 18,21	€ 16,71	€ 18,21
Gymzaal	€ 25,79	€ 27,34	€ 25,79	€ 28,11	€ 25,79	€ 28,11
Turnhal De Zijde	€ 56,32	€ 59,70	€ 56,32	€ 61,39	€ 56,32	€ 61,39
Berghonk Kegelbaan	€ 19,26	€ 20,42	€ 19,26	€ 20,99	€ 19,26	€ 20,99
Berghonk Schietbaan	€ 19,72	€ 20,90	€ 19,72	€ 21,49	€ 19,72	€ 21,49
Berghonk MFR	€ 20,81	€ 22,06	€ 20,81	€ 22,68	€ 20,81	€ 22,68
DOJO	€ 21,25	€ 22,52	€ 21,25	€ 23,16	€ 21,25	€ 23,16

Sportfondsen hanteert de tarieven zoals opgenomen in deze Tarievennota. Op de website van Sportfondsen zijn de tarieven gemakkelijk te vinden. Er kunnen geen misverstanden ontstaan over de hoogte van de tarieven.

Beantwoording technische vragen Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020

Technische vragen van Wouter Hoppenbrouwer, Leefbaar3B:

01. *Tijdens de beeldvormingsavond hebben de verenigingen aangegeven de huurtarieven hoog te vinden. (zie raadsvoorstel); Heeft het college bekeken of deze opmerking hout snijdt (bijv quick scan met omliggende gemeenten?)*

Er is geen uitgebreid onderzoek gedaan naar de huurtarieven in de omliggende gemeenten. Wel is bij ons bekend dat Lansingerland niet de laagste huurtarieven hanteert.

02. *Wat zijn (indicatief) de totale kosten aan de sportaccommodaties en wat zijn de inkomsten die daar tegenover staan. Wat is het tekort of misschien wel overschot?*

Als we kijken naar de jaarlijkse uitgaven aan buitensport dan is dat ongeveer € 1,4 miljoen (bestaande uit kapitaallasten over eerdere investeringen en reguliere exploitatielast). We brengen € 460.000 in rekening, een dekking van 33%. Voor binnensport is dit lastiger te berekenen en is nu niet hard te zeggen of deze verhouding hier ook geldt. Er is geen directe link tussen de kosten en de huurtarieven.

03. *Wat zijn de extra lasten als wij de btw verhoging niet aan de binnensport doorberekenen en is er een gemeentelijke keuze vrijheid in om dat te besluiten?*

De verenigingen betalen nu via Sportfondsen in totaal € 240.000 voor de huur. De verhoging van het btw-tarief heeft op de gemeentebegroting geen effect, omdat de verhoging aan de belastingdienst moet worden afgedragen. We kunnen de verenigingen wel compenseren voor de verhoging van de BTW, dat houdt in dat we het bedrag voor btw zo verlagen dat het bedrag inclusief BTW gelijk is aan dat in 2018 (voor de gymzaal uit het voorbeeld dus € 27,34 per uur). Op totaalniveau betekent dat € 7.000 nadeel (3%, het verschil tussen de 6% en 9% BTW). De btw-verhoging ligt buiten onze invloed en is een beleidskeuze vanuit het Rijk.

04. *Op de VNG site staat de regeling voor de subsidiering van de gemeentelijke uitgaven aan sport. Is dat dezelfde regeling waar wij aanspraak op willen maken. Zo ja, rekenen wij ons dan niet rijk. Ik heb indruk dat het uitsluitend gaat om eenmalig bouw en onderhoud sportaccommodaties. Bijv omzetting tennisveld naar voetbal of het 5e hockeyveld. Graag nog even naar kijken ajb.*

Naast het wegvallen van de btw op verhuur krijgen we ook compensatie voor de btw die wij betalen over het onderhoud van de accommodaties, aanschaf van sportmaterialen en investeringen. Via de sportcompensatieregeling krijgen we de btw hierop waarschijnlijk volledig terug. Risico hier is dat op landelijk niveau een budget beschikbaar is van € 153 miljoen. Als meer wordt geclaimd dan dit bedrag krijgen alle gemeenten naar rato van het geclaimde bedrag minder terug. Vooralsnog is dit alleen een risico (zie kanttekening 1.2).

05. *Wat is de koers m.b.t. de tarieven rondom de accommodaties inzake het Sociaal Cultureel Werk?*
De huurtarieven voor deze accommodaties volgen de inflatie (CPI).

Technische vraag van Dave Bergwerff, CDA:

01. *Wat zijn de financiële consequenties als we de btw verhoging voor de binnensport compenseren? Kunnen we de tarieven incl btw bevriezen?*

De verenigingen betalen nu via Sportfondsen in totaal € 240.000 voor de huur. De verhoging van het btw-tarief heeft op de gemeentebegroting geen effect, omdat de verhoging aan de belastingdienst moet worden afgedragen. We kunnen de verenigingen wel compenseren voor de verhoging van de BTW, dat houdt in dat we het bedrag voor btw zo verlagen dat het bedrag inclusief BTW gelijk is aan dat in 2018 (voor de gymzaal uit het voorbeeld dus € 27,34 per uur). Op totaalniveau betekent dat € 7.000 nadeel (3%, het verschil tussen de 6% en 9% BTW). De btw-verhoging ligt buiten onze invloed en is een beleidskeuze vanuit het Rijk.

Technische vraag van Leon Hoek, WIJLansingerland:

01. Het BTW tarief op sportaccommodaties gaat van 6% naar 9%. Dit is rijksbeleid en hier hebben wij dus geen invloed op. Kan je aangeven hoe groot het bedrag is wat hier totaal mee gemoeid is. Dus anders verwoord; hoeveel moeten de gezamenlijke sportverenigingen totaal meer overmaken aan de rijks overheid ten gevolge van deze BTW verhoging?

De verenigingen betalen nu via Sportfondsen in totaal € 240.000 voor de huur. De verhoging van het btw-tarief heeft op de gemeentebegroting geen effect, omdat de verhoging aan de belastingdienst moet worden afgedragen. We kunnen de verenigingen wel compenseren voor de verhoging van de BTW, dat houdt in dat we het bedrag voor btw zo verlagen dat het bedrag inclusief BTW gelijk is aan dat in 2018 (voor de gymzaal uit het voorbeeld dus € 27,34 per uur). Op totaalniveau betekent dat € 7.000 nadeel (3%, het verschil tussen de 6% en 9% BTW). De btw-verhoging ligt buiten onze invloed en is een beleidskeuze vanuit het Rijk.

Aan
Ankie van Tatenhove

Afdeling
Financiën
Kees van Dongen, Dewi Klijnsmit
Telefoon
(010) 800 41 66

Datum **1 oktober 2018**
Onderwerp **Verduidelijking BTW-vrijstelling sport in relatie tot de tarievennota**
Nummer **T18.12715**

In de Tarievennota Sportaccommodaties 2019-2020 (raadsvoorstel BR1800089) spreken we over bevrozing van de huurtarieven en veranderende btw-regelgeving. We kregen signalen dat niet helemaal duidelijk is wat dit concreet betekent. In deze memo geven we een toelichting.

BTW-regelgeving

Rond de btw-regelgeving spelen twee onderwerpen, namelijk een btw-vrijstelling en een verhoging van het btw-percentage.

BTW-vrijstelling

Vanaf 2019 is 'het gelegenheid bieden van sport' een van btw vrijgestelde prestatie. Dat geldt uitsluitend voor organisaties zonder winstoogmerk, zoals onze sportverenigingen. Aan organisaties die wél een winstoogmerk hebben, brengen wij wel btw in rekening. Omdat Sportfondsen voor ons het beheer en exploitatie van de gemeentelijke sporthallen op zich neemt, brengen wij wel btw in rekening bij de sportverenigingen die huren via Sportfondsen. Concreet betekent dat dat wij als gemeente geen btw meer mogen heffen over de verhuur van de accommodaties die wij rechtstreeks aan de sportverenigingen verhuren.

De btw-vrijstelling geldt dus alleen voor de buitensport, omdat we de locaties voor de binnensport verhuren via Sportfondsen.

Compensatieregeling voor gemeentes

Omdat de btw op verhuur wegvalt, is er een compensatieregeling voor de btw die wij betalen over het onderhoud van de accommodaties, aanschaf van sportmaterialen en investeringen. Via deze sportcompensatieregeling krijgen we de btw hierop waarschijnlijk volledig terug. Risico hier is dat op landelijk niveau een budget beschikbaar is van € 153 miljoen. Als meer wordt geclaimd dan dit bedrag krijgen alle gemeenten naar rato van het geclaimde bedrag minder terug. Vooralsnog is dit alleen een risico (zie kanttekening 1.2).

Verhoging BTW-percentage vanaf 2019 van 6% naar 9%

Daarnaast speelt de btw-verhoging van het lage btw-tarief van 6% naar 9%. Dit betekent concreet dat we voor de binnensport (via Sportfondsen) vanaf 2019 in het tarief 9% BTW moeten verrekenen.

Bevrozing tarieven

Sportverenigingen kunnen geen btw terugvorderen. Dit konden zij ook niet in 2018.

Voor de buitensportverenigingen blijven de lasten vanaf 2019 gelijk aan eerdere jaren als we het tarief 2019 gelijk houden aan het tarief 2018 inclusief BTW. Totaal ontvangen we op dit moment voor de verhuur van sportterreinen jaarlijks € 460.000 exclusief btw.

Voor de verhuur binnensportaccommodaties brengen we tot en met 2018 Sportfondsen 6% btw in rekening. Dit verandert dus per 2019 naar 9%. Ter illustratie: huur van een gymzaal was in 2018 € 27,34 per uur, in 2019 zal dit € 28,11 zijn. De verenigingen betalen nu via Sportfondsen in totaal € 240.000 voor de huur. Met de btw-aanpassing gaan zij € 7.000 meer betalen.

Wat is effect van bevrozing tarieven buitensport voor gemeente?

In 2018 en eerder droegen wij de ontvangen btw over de verhuur af aan de belastingdienst, dat hoeft dus nu niet meer, omdat wij dit ook niet in rekening brengen. Dit is een voordeel van € 28.000, ofwel 6% (zie kanttkening 1.2). Dit voordeel is er alleen als we de betaalde btw over de gemaakte kosten via de sportcompensatieregeling volledig terugkrijgen.

Wat is effect van bevrozing tarieven binnensport voor gemeente?

De verhoging van het btw-tarief voor de binnensport heeft op de gemeentebegroting geen effect, omdat de verhoogde btw aan de belastingdienst moet worden afgedragen.

Kostendekkendheid tarieven sport

Als we kijken naar de jaarlijkse uitgaven aan buitensport dan is dat ongeveer € 1,4 miljoen (bestaande uit kapitaallasten over eerdere investeringen en reguliere exploitatielast). We brengen € 460.000 in rekening, een dekking van 33%. Voor de binnensport is dit lastiger te berekenen en is nu niet hard te zeggen of deze verhouding hier ook geldt. Wel is duidelijk dat deze zeker niet kostendekkend is. Er is geen directe link tussen de kosten en de huurtarieven.

Met een vriendelijke groet,
Kees van Dongen en Dewi Klijnsmit
Afdeling Financiën en EOS